

Poština plačana pri pošti
1315 Velike Lašče

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

.....
**Občina
Velike Lašče
praznuje**
.....

STRAN 32-33

**NAVODILA ZA PISANJE
PRISPEVKOV V OBČINSKO
GLASILO TROBLA**

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Te se lahko dopolni tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka.

Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki.

Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

**Letnik 25, številka 3,
22. maj 2019.**

Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.590 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorna urednica: Angelca Petrič.

Uredniški odbor: Dragica Herić, Miha Andolšek, Jože Starič in Andrej Perhaj.

Lektoriranje: Nuša Drinovec Sever (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: Boštjan Podlogar

Tisk: Evrografis, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla,
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70,

E-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide

**3. julija 2019, prispevke je
treba oddati do 19. junija 2019.**

KAZALO

PODŽUPAN SE PREDSTAVI OBČINSKE STRANI

- Iz 4. seje občinskega sveta
- Iz 5. seje občinskega sveta
- Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018
- Javna razgrnitev sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta
- Postopek vgradnje male komunalne čistilne naprave

INTERVJU Z NAČELNIKOM UPRAVNE ENOTE LJUBLJANA

KMETIJSTVO IN NARAVA

- Licitacija vrednejšega lesa
- Kmetija Gradišar iz Hlebč
- Borut Vasič: Z veseljem do dela in za razvoj kmetije
- Osvojite velikolaško Naturo 2000
- Černobil

PODJETNIŠTVO

- Informacije s področja davkov
- Strategija: kdo je zanj zadolžen v podjetju
- Oddajanje sob

ŠOLA, GLASBENA ŠOLA IN VRTEC

- O šoli so starši povedali
- Polni dnevi v Glasbeni šoli Ribnica
- Šolski šport

KULTURA

- Razstava dipl. slikarja Draga Petrovića
- Razstava del slikarja Igorja Dolenca

KNJIŽNICA

- Novosti na naših policah

DRUŠTVA

- Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku na Turjaku
- V Babno Polje Bogu pred hrbet
- Pomlad v naših srcih
- Pomladne aktivnosti podeželskih žena
- Tradicionalni velikonočni pohod
- Slovesnost v Smrečju
- Čistilna akcija na Turjaku
- Srečanje ob kavi

DEDIŠČINA

- Iz velikolaškega okraja: Francozi v Velikih Laščah

ŠPORT

- Namesto potice okus po medalji
- Osmi veteranski turnir v malem nogometu

OGLASI

RAZVEDRILO

ZAHVALE

4

5

7

8

12

13

14

15

18

20

22

23

24

26

27

28

34

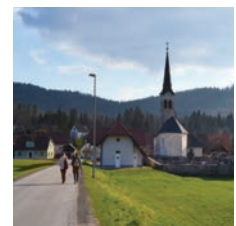
36

38

40

42

44

46

48

49

50

52

53

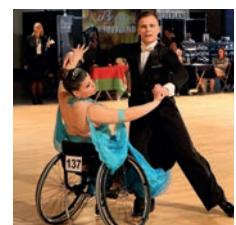
54

55

56

57

58

62

63

SPOŠTOVANE BRALKE IN CENJENI BRALCI

Pred vami je nova številka *Troble* in vabim vas k branju novih vsebin. Uvodoma vas seznanjamo z delom občinskega sveta in občinske uprave. Za nekaj odgovorov smo poprosili Davčno in Finančno upravo in upam, da vam bodo njihovi odgovori v pomoč pri urejanju zadev s tega področja.

V nadaljevanju sledijo članki s področja kmetijstva, podjetništva, šolstva, kulturne dediščine, društvenega dogajanja in športa.

Posebej velja izpostaviti, da so v polnem teku priprave na praznovanje občinskega praznika in cele palete povezanih dogodkov. Objavljamo podroben razpored dogajanja in prepričana sem, da bo vsak lahko našel kaj zase.

Troblino vsebino ustvarja veliko število avtorjev, zato je urejanje glasila toliko večji izziv. S stališča medijskega pokrivanja, je velikolasko področje večkrat zapostavljeno.

In glede na pregovor: Če ni bilo v medijih, se ni zgodilo, vas vabim, da nam še naprej pošiljate besedila o vseh dogodkih, ki so zaznamovali naše območje.

Zlasti pa spodbujam k sodelovanju vsa tista društva in posameznike, ki se ukvarjajo z različnimi zanimivimi dejavnostmi, in te še niso bile predstavljene v *Trobli*.

Na prvo številko *Troble* v novi podobi, smo prejeli res ogromno pozitivnih odzivov. Razumljivo, da je bilo tudi nekaj predlogov za izboljšave in upam, da smo te v največji možni meri skušali uresničiti. Vsekakor pa smo v uredništvu veseli vsakega mnenja, saj lahko le na podlagi odzivov in povratnih informacij gradimo ter izboljšujemo tako vsebino kot podobo občinskega glasila. To je navsezadnje naš časopis.

Še naprej nam pišite preko e pošte: trobla@velike-lasce.si.

Angelca Petrič

Primož Trubar

TRUBARJEVA DOMAČIJA

Rašica
15. 6. 2019

ob 18. uri
NETOPIRJEVA
BUKVICA
ročna vezava
miniaturke
za vse starosti
(Zavod Parnas)

ob 20. uri
Koncert
DUO VITRAŽ
(Blaž in Zala Podobnik)
VEČERNICE

ob 21. uri
Predavanje
Andreja Perhaja:
Jaro Dolar – Trubarjeva
spominska soba

Vstop prost!

Občina Velike Lašče
Trubarjeva domačija

PODŽUPAN SE PREDSTAVI

Ko me je župan poklical in mi ponudil mesto podžupana, sem si vzel nekaj časa za razmislek. Po pogovorih, tako doma kot tudi v službi, sem sprejel županovo ponudbo, in ni mi žal. Veselim se nadaljnjega dela in izzivov, hkrati pa se zavedam velike odgovornosti. V tem duhu nameravam še naprej delati v dobro vseh občanov in občanov.

Sem Matjaž Hočevar, novi nepoklicni podžupan Občine Velike Lašče. Vse življenje živim v naši občini. Sem poročen in ponosni očka polletni hčerki Glorii. Kot veste, sem kandidiral za župana naše občine in sem član stranke Lista Marjana Šarca. Konec meseca aprila pa so mi zaupali tudi mesto predsednika lokalnega odbora LMŠ Velike Lašče. Moja politična pot je zelo sveža in ponosen sem, da sem član stranke LMŠ, ki ima v svojih vrstah predsednika Vlade Republike Slovenije.

V prostem času se posvečam družini in, kolikor mi dopušča čas, tudi igranju malega nogometa v občinski ligi naše občine. Veliko mi pomeni to, da sem aktivni gasilec v PGD Velike Lašče. Gasilstvo me je naučilo spoštovanja ter organizacijskih in vodstvenih veščin. Lahko rečem, da mi je spremenilo pogled na marsikaj in pripomoglo k temu, da se aktivno vključujem v lokalno politiko.

Kot podžupan si želim, da bi se mladi aktivno vključevali v politiko naše občine in bili tudi jedro odločanja pri marsikaterem projektu. Mladi imamo pred seboj še dolgo pot, zato nam ne sme biti vseeno za našo prihodnost. Pa da ne bom omenjal le mladih – menim, da imamo v naši občini ustvarjalne ljudi vseh generacij, ki premorejo veliko potenciala in potrebujejo le

nekaj spodbudnih besed in posluha, da začnejo ustvarjati. Nekateri pa se tudi ne želijo izpostavljeni, česar jim ne zamerim. Pripravljen sem prisluhniti vsakemu, ki ima idejo o tem, kako izboljšati razvoj naše občine in posledično tudi kakovost življenja občanov.

Skupaj z županom sva se udeležila že kar nekaj pomembnih srečanj in sestankov. Med drugim sva bila pri ministru za javno upravo, kjer smo se dogovarjali o zamenjavi upravne enote. Naša želja je, da bi se priključili Upravni enoti Ribnica. Sam mislim, da je zamenjava potrebna, saj bi s tem pridobili čas in pospešili komunikacijo.

Prisoten sem bil na javni razgrnitvi in študiji različic obvoznice v Velikih Laščah. Podpiram novo, četrto idejo o obvoznici – bomo videli, kako bo na naslednjem sestanku. Moramo se zavedati, da bo skozi center Velikih Lašč čedalje več prometa, zlasti tovarnega, zato moramo razmišljati o obvoznici.

Udeležil sem se tudi seje sveta Ljubljanske urbane regije (LUR), kjer smo izvolili novega predsednika. Na srečanju smo razpravljali tudi o odpadnih vodah in čistilnih napravah ter o povezanosti občin s kolesarskimi in pešpotmi. Tukaj pa se začne moje delo, saj mi je naš župan zaupal

pripravo projekta kolesarskih poti v naši občini. Projekt je še v izdelavi, in ko bo dokončan, ga bomo prijavi na razpis, da za izvedbo dobimo čim več evropskih finančnih sredstev.

Če na spletu spremljate posnetke občinskih sej, ste lahko opazili, da sem zadnjo, do sedaj peto sejo, vodil jaz. Vesel sem, da sem dobil to priložnost, saj na tak način utrjujem vodstvene sposobnosti ter se učim javnega nastopanja.

Zavedam se, da sem s sprejetjem funkcije podžupana sprejel veliko odgovornost, hkrati pa vam zagotavljam, da se tega lotevam z veliko zagnanostjo. Pri marsikaterih odločitvah v politiki pogrešam razum in predvsem zdravo kmečko pamet ter manj brezumne birokracije, ki je navadno ena od večjih ovir napredka. Po naravi sem velik optimist in vem, da se s pogovorom in »razumnim uporom« da rešiti marsikatera še tako kompleksna problematika.

Matjaž Hočevar,
vaš podžupan

IZ 4. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Tanja Uršič, občinska uprava

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v četrtek, 21. marca 2019, sestal na 4. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 3. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče
4. Letno poročilo koncesionarja za vodovodni sistem, plan dela za leto 2019 ter sklep o določitvi višine subvencioniranja cene storitve obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in o cenah oskrbe s pitno vodo na območju Občine Velike Lašče
5. Finančno poročilo koncesionarja za pokopališko dejavnost za leto 2018 in plan dela za leto 2019
6. Imenovanje komisije za priznanja in odlikovanja
7. Sklep o ureditvi meje med Občino Velike Lašče in Občino Dobropolje
8. Sklep o ureditvi meje med Občino Velike Lašče in Občino Grosuplje
9. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica
10. Odlok o določitvi takse za obravnavanje zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu Občine Velike Lašče
11. Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2019 – 2. obravnava
12. Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Velike Lašče za leto 2019
13. Letni program športa Občine Velike Lašče za leto 2019
14. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
15. Poročilo župana

Po potrditvi dnevnega reda so člani občinskega sveta soglasno potrdili zapisnik 3. redne seje.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 3 – Po potrditvi zapisnika so predsedniki odbora za komunalno, varstvo okolja in urejanje prostora, odbora za družbene dejavnosti, odbora za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem ter odbora za finance podali kratka poročila o sejah.

Ad 3 – Predstavnica koncesionarja JKP Grosuplje, Tatjana Vozlič je povedala, da v Občini Velike Lašče opravljajo storitve, ki so povezane z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami. Po cenovni uredbi izvajalec javne službe enkrat letno pripravi elaborat o oblikovanju cen izvajanja storitev javne službe in ga predloži občinskemu svetu v potrditev. Osnova za pripravo elaborata je poslovni načrt JKPG za leto 2019. Na položnici so predstavljene tri postavke, ki se nanašajo na storitve, povezane z greznico in malimi komunalnimi čistilnimi napravami: izvajanje storitev praznjenja greznic/MKČN, omrežnina in okoljska dajatev za odpadne vode. Predlagana podražitev v povprečnem gospodinjstvu, ki porabi 16 m³ vode, bo znašala 1,34 EUR na mesec.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče.

Ad 4 – Marko Belaj, koncesionar za vodovodni sistem, je povedal, da Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v celoti določa metodologijo za izračun cen komunalnih storitev, ki so jo upoštevali pri pripravi predloga. Elaborat je dokument oblikovanja cene storitev javne službe oskrbe s pitno vodo na območju občine. Potrjeni elaborat, ki ga sprejme občinski svet, se vsako leto pošlje pristojnemu ministru. Uredba, ki velja od 1. 1. 2013, določa natančna merila za oblikovanje cen in v popolnosti prenaša pristojnost spremljanja in nadzora cen na lokalno skupnost. Izračunana cena vodarine in omrežnine za leto 2019 odstopa za manj kot 10 % od potrjene in obračunske cene v letu 2018. Zato v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja popravek cen ni potreben. Cena vodarine in omrežnine za leto 2019 se ne spreminja.

Občinski svet Občine Velike Lašče je potrdil letno poročilo koncesionarja za vodovodni sistem za leto 2018, plan dela za leto 2019 ter sklep o določitvi višine subvencioniranja cene storitve obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in o cenah oskrbe s pitno vodo na območju Občine Velike Lašče.

Ad 5 – Marko Zakrajšek, koncesionar za pokopališko dejavnost, je na kratko predstavil finančno poročilo za leto 2018 in plan dela za leto 2019. Pri odhodkih je izpostavil investicije, ki so bile izvedene. Na pokopališču v Velikih Laščah obnova križa in namestitvev dveh klopi za obiskovalce. Slednje so financirali z grobarino. V Robu je bila planirana zasaditev površin med starim in novim obzidjem. Na pokopališču Turjak je bila planirana varovalna ograja. Izvedena je bila tako, da opravlja dve funkciji, in sicer kot klop in varovalna ograja. Na pokopališču Dvorska vas so kupili umivalnik in namestili vodomer ter ob vhodu postavili boks za pesek. Kar se tiče plana dela za leto 2019, je v Velikih Laščah v planu obnova tlakovanih poti, na pokopališču Rob nakup in montaža dodatnih luči pri vežici ter nakup klopi za pokopališči Zgonče in Lužarji.

Občinski svet Občine Velike Lašče je potrdil finančno poročilo za leto 2018 in plan investicij za leto 2019 za pokopališča Velike Lašče, Rob, Turjak, Zgonče, Lužarji in Dvorska vas.

Ad 6 – Župan je povedal, da za imenovanje te komisije ni dobil nobenega predloga, zato je predlagal, da to funkcijo opravlja kar komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Sklep, da v mandatu 2018–2022 funkcijo komisije za priznanja in odlikovanja opravlja komisija za mandatna vprašanja volitve in imenovanja.

Ad 7 – Župan je povedal, da je podlaga za to množično vrednotenje nepremičnin in da so nepremičnine včasih na teh mejnih delih nerodno razdeljene. Zgodi se, da ima lastnik nekaj nepremičnin v eni občini, drugi del pa v drugi občini. Prvi dve hiši v začetku naselja Ponikve bi radi spadali v območje Občine Dobropolje. Trenutno sta namreč na ozemlju Občine Velike Lašče. Po drugi strani pa imamo na ozemlju Občine Velike Lašče na

Rimski ulici zajedo gozdnih zemljišč, ki ležijo na območju Občine Dobropolje.

Gre za obojestranski interes, da se meja drugače uredi. Glede na pripravljen predlog, ki ga je potrdil tudi Občinski svet Občine Dobropolje, gre za nekaj kvadratnih metrov razlike v korist Občine Dobropolje. Župan je dodal, da so bili o vsem tem obveščeni tudi lastniki ter so s predlogom zadovoljni.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Sklep o potrditvi predloga sprememb občinske meje med Občinama Velike Lašče in Dobropolje.

Ad 8 – Jerica Tomšič Lušin je povedala, da gre tukaj za manjše površine, in sicer tik ob naselju v Škocjan. Tukaj so lastniki zemljišč že imeli težave in so Občino Velike Lašče zaprosili za širitev območja poselitve. Objekti so tukaj že obstajali, in če so jih želeli malo razširiti, je bil to velik problem. Tukaj gre za dva stanovanjska objekta in pomožno poslopje. Ker v tem primeru zemljišča daje le Občina Velike Lašče, gre predlog za ureditev meje po meji zazidljivosti. Župan je dodal, da so lastniki tudi v tem primeru seznanjeni. S tem se zaokroži naselje Škocjan.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Sklep o potrditvi predloga sprememb občinske meje med Občinama Velike Lašče in Grosuplje.

Ad 9 – Župan je povedal, da gre pri tej spremembi in dopolnitvi obravnavanega odloka za to, da se pripravi javni razpis za novega direktorja zdravstvenega doma. Pogoji so tokrat določeni širše. Veljavni odlok namreč omejuje pogoje za imenovanje direktorja zavoda le na osebe, ki izpolnjujejo pogoj univerzitetne izobrazbe zdravstvene smeri, kar je v nasprotju z 29. členom Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki določa, da mora imeti direktor zdravstvenega doma visoko strokovno izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj. Predložena sprememba odloka to omejitve odpravlja. Skladno z določbo 4. odstavka 29. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti omogoča delitev poslovne funkcije od funkcije strokovnega vodenja za primer, ko je za direktorja izbrana oseba, ki sicer nima visoke izobrazbe ustrezne zdravstvene smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj.

Jerica Tomšič Lušin je še dodala, da morajo vse občine ustanoviteljice sprejeti isto besedilo odloka. Predlagana je obravnava po hi-

štem postopku, da bi bil razpis kar najhitreje objavljen.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica.

Ad 10 – Župan je povedal, da bo v novem občinskem glasilu objavljen razpis za predloge oz. pobude za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu. ZUrep-2, v 109. členu določa, da lahko občina predpiše takso za obravnavanje tistih zasebnih potreb glede prostorskega razvoja, ki predstavljajo pobudo za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu, ter da plačilo takse ne zagotavlja spremembe namenske rabe prostora v OPN, temveč zgolj obravnavo ustreznosti pobude z vidika njene skladnosti s temelji urejanja prostora, cilji prostorskega razvoja občine in pravnimi režimi v prostoru ter z vidika možnosti opremljanja zemljišča s komunalno opremo in drugo gospodarsko javno infrastrukturo. Določeno je še, da je plačilo takse pogoj za obravnavo pobude in da znaša višina takse za posamezno pobudo med 50 in 300 EVR, odvisno od tega, ali gre za spremembo osnovne ali podrobnejše namenske rabe prostora in od potrebe po obravnavi pobude glede na pravne režime ter v postopku celovite presoje vplivov na okolje. Naš predlog je taksa v višini 60 % predpisane takse, kar pomeni 200 EVR za spremembo osnovne namenske rabe prostora in 160 EVR za spremembo podrobnejše namenske rabe prostora. Takse naj bi bile tudi izkaz resnosti predlagatelja in bodo deloma pokrile tudi stroške dela.

Jerica Tomšič Lušin je še dodala, da so pobude za spremembo namenske rabe iz stavbnega zemljišča v kmetijsko zemljišče takse proste.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Odlok o določitvi takse za obravnavanje zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu Občine Velike Lašče.

Ad 11 – Župan je svetnike uvodoma seznanil z dvema predlogoma občanov, ki sta v okviru javne razprave prišla na občino. V nadaljevanju je predstavil še tri prejete amandmaje. Prvi je bil podan s strani SLS (Peter Indihar), drugi s strani Jakoba Jakliča in tretji s strani NSi (Rudolf Rupar). Amandma NSi, ki je predlagal, da se znesek znotraj PP 07 obramba in

ukrepi ob izrednih dogodkih podkonto 07011 (Nakup agregatov) zmanjša za 10.000 EVR in poveča pri podkontu 07012 Gasilska oprema za 10.000 EVR, je bil po razpravi svetnikov in glasovanju soglasno sprejet. Ostali amandmaji niso bili izglasovani.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Odlok o proračunu Občine Velike Lašče za leto 2019 in Načrt razvojnih programov za obdobje 2019 do 2022.

Ad 12 - Jerica Tomšič Lušin je povedala, da mora župan na podlagi Zakona o javnih financah predložiti občinskemu svetu hkrati s predlogom proračuna tudi program prodaje občinskega stvarnega premoženja za leto, za katero se sprejema proračun. V proračunu je predvideno, da bomo prodali za 300.000 EVR zemljišč. V tabeli je naštetih več, ker se nam je dogajalo, da nismo prodali vseh zemljišč. Glavnina odprodaje še vedno zajema parcele v poslovni coni Ločica. Trije kupci morajo plačati še drugi obrok kupnine. Pri letnem načrtu nakupa zemljišč je v proračunu predvideno, da bi se odkupilo zemljišče, kjer stoji kulturni dom Rob. Treba je skleniti menjalno pogodbo za prostore v Levstikovem domu in Domu krajanov Turjak. Predvideno je, da bi za 20.000 EVR odkupili zemljišča, po katerih potekajo kategorizirane javne poti. V letnem načrtu nakupa premoženja nad 10.000 EVR je bil predviden nakup dveh agregatov. Zdaj bomo popravili znesek na 25.000 EVR. Načrt pridobivanja nepremičnega premoženja se načrtuje v orientacijski vrednosti 37.300 EVR.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem Občine Velike Lašče za leto 2019.

Ad 13 - Tatjana Devjak je povedala, da skladno z Zakonom o športu občinski svet sprejme letni program športa, ki določa programe, vrsto dejavnosti in obseg sredstev. Letni program športa zajema tiste programe športa in dejavnosti, ki so pomembni in perspektivni za občino ter predstavljajo že uveljavljeno tradicijo športnih panog v občini. Z letnim programom športa se opredeli, katere programe bo občina sofinancirala v letu 2019. Odbor za družbene dejavnosti ga je obravnaval in ga občinskemu svetu predlaga v potrditev.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Letni program športa za leto 2019.

IZ 5. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Tanja Uršič, občinska uprava

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v četrtek, 25. aprila 2019 sestal na 5. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 4. redne seje
2. Poročilo odbora
3. Letno poročilo Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče za leto 2018
4. Letno poročilo Policijske postaje Ribnica za leto 2018
5. Spremembe Poslovnika občinskega sveta
6. Spremembe Pravilnika o plačah občinskih funkcionarjev in nagradah članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov ter o povračilih stroškov
7. Pravilnik o dodelitvi proračunskih sredstev za namen pokroviteljstva v Občini Velike Lašče
8. Sklep o imenovanju sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
9. Sklep o podelitvi priznanj Občine Velike Lašče v letu 2019
10. Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018
11. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
12. Poročilo župana

Po potrditvi dnevnega reda so člani občinskega sveta soglasno potrdili zapisnik 4. redne seje.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 2 – Po potrditvi zapisnika so predsedniki odbora za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora, odbora za družbene dejavnosti, odbora za finance, statutarno pravne komisije ter komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja podali kratka poročila o sejah.

Ad 3 – Marija Ajdič Francelj, vodja MIR-a, je povedala, da je njihovo delo v letu 2018 potekalo skladno s programom dela.

Na področju inšpekcijskega nadzora je bilo uvedenih 107 postopkov, od tega kar 65 % na podlagi prijave. Na območju Občine Velike Lašče je bilo uvedenih 16 inšpekcijskih postopkov, največ v zvezi z nedovoljenim odlaganjem odpadkov in posegov na ceste. Iz inšpekcijskih postopkov je bilo v nadaljevanju uvedenih 9 postopkov o prekršku. Občinski redar je izvajal pooblastila nadzora nad mirujočim prometom, izdal je 68 opozoril, 137 obvestil in 39 plačilnih nalogov. V naši občini pa je bilo izdanih 17 opozoril, 18 obvestil in 4 plačilni nalogi. Kršitve v zvezi z mirujočim prometom se v primerjavi z lanskim letom zmanjšujejo. Izvedenih je bilo 12 meritev hitrosti s samodejno merilno napravo in izdanih 532 plačilnih nalogov, od tega 113 v Občini Velike Lašče. Število tovrstnih prekrškov se v primerjavi z letom prej povečuje. Redar je izvajal nadzor tudi na podlagi drugih zakonov, predvsem Zakona o zaščiti živali in Zakona o cestah. Na tem področju je izdal 5 opozoril lastnikom psov. V letu 2018 je bil sprejet proračun v višini 158.460 EVR, končna realizacija znaša 150.750,00 EVR. Vsi odhodki so bili v skladu z načrtovanimi, nenamensko porabljenih sredstev ni bilo. V Občini Velike Lašče je bilo v letu 2018 skupaj izrečenih za 31.930,00 EVR glob, znesek plačanih sredstev pa je bil 21.860,00 EVR.

Občinski svet Občine Velike Lašče se je seznanil s poročilom o delu MIR v letu 2018.

Ad 4 – Policist, pristojen za območje Občine Velike Lašče, Jani Divjak je povedal, da je bilo okrog 25 % vseh storjenih kaznivih dejanj in prekrškov na območju, ki ga pokriva PP Ribnica, storjenih v Občini Velike Lašče. Občina Ribnica tukaj izstopa, saj ima okrog 55 % vseh storjenih kaznivih dejanj in prekrškov, Občina Sodražica 12 %, Loški potok pa okrog 10 %. Kar se tiče prekrškov, je okrog 5 % storilcev občanov Občine Velike Lašče, vse ostalo je v tranzitu. Kot zanimivost je omenil statistični podatek, da je bilo na območju naše občine v pol leta okrog pet alkoholiziranih voznikov. Vseh odvzetih voznških dovoljenj pa je bilo 25, kar pomeni, da je problem v tranzitu. Obseg kriminalitete se je v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu zmanjšal za 2,4 %. Izstopajo kazniva dejanja zoper premoženje. V primerjavi z lanskim letom se je povečalo število vlomov, zmanjšalo pa število kaznivih dejanj s področja prepovedanih drog. Prekrški na področju javnega reda in miru so se povečali za 20 %, predvsem na račun ile-

galnih migracij. Stanje na področju prometne varnosti je primerljivo z letom poprej. V letu 2018 se je namreč zgodilo 116 prometnih nesreč (dve osebi sta izgubili življenje), leta 2017 pa 121. V naši občini je bilo leta 2018 obravnavanih 71 kaznivih dejanj, leta 2017 jih je bilo 72. Največ jih je na področju premoženjskih deliktov. Preiskanosť je bila 35 %, leta 2017 pa 30 %.

Občinski svet Občine Velike Lašče se je seznanil s poročilom o delu Policijske postaje Ribnica za območje Občine Velike Lašče v letu 2018.

Ad 5 – Glede na spremembe Statuta Občine Velike Lašče, ki jih je občinski svet sprejel na svoji 3. redni seji, je bilo treba s sprejetimi spremembami uskladiti tudi Poslovnik občinskega sveta (izraz tajnik občine se nadomesti z izrazom direktor občinske uprave, splošni akti se bodo v bodoče objavljali v Uradnem listu RS).

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel spremembe Poslovnika občinskega sveta.

Ad 6 - Plače občinskih funkcionarjev in nagrade članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov so se zaradi spremenjene zakonodaje spremenile, zato so bile potrebne tudi spremembe pravilnika, ki pokriva to področje.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel spremembe Pravilnika o plačah občinskih funkcionarjev in nagradah članov delovnih teles občinskega sveta ter članov drugih občinskih organov ter o povračilih stroškov.

Ad 7 - Z novim Pravilnikom o dodelitvi proračunskih sredstev za namen pokroviteljstva v občini Velike Lašče bo dodeljevanje sredstev potekalo na podlagi letnega javnega poziva. Vlagatelji lahko pridobijo sredstva v času trajanja javnega poziva oz. do porabe sredstev. Vlogo, oddano na obrazcu javnega poziva, bo obravnavala komisija in ji dodelila število točk glede na merila in kriterije. Najvišja možna dodeljena sredstva so 1.000,00 EVR. Vlagatelj bo po prejemu sklepa z Občino podpisal pogodbo o dodelitvi sredstev. Sredstva bo občina vlagatelju nakazana po realizaciji dogodka ali projekta, po predložitvi poročila s priloženimi plačanimi računi. Pokroviteljstvo Občine je namenjeno dodatni spodbudi iz-

vajanju dejavnosti, dogodkov, projektov, ki promovirajo občino, so socialne, kulturne, turistične izobraževalne, umetniške, športne ali podobne narave, so neposredno vezane na lokalno, regionalno sodelovanje ter utrjujejo in promovirajo pozitivne vrednote in načela statuta občine in Ustave RS.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Pravilnik o dodelitvi proračunskih sredstev za namen pokroviteljstva v Občini Velike Lašče.

Ad 8 - V skladu z Odlokom o ustanovitvi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, št. 4/07, 1/11) ima svet sedem članov, ki jih imenuje občinski svet. Glede na to, da se mandat Sveta izteče 16. julija letošnjega leta, je bilo treba njegove člane ponovno imenovati. Kot novi člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Velike Lašče so bili imenovani:

- Rudolf Rupar, predstavnik Občinskega sveta Velike Lašče,
- Marija Ivanc Čampa, predstavnica Občinske uprave Velike Lašče,
- Bojan Novak, predstavnik osnovne šole in vrtca,
- Boštjan Škulj, predstavnik sveta staršev osnovne šole,
- Tomaž Indihar, predstavnik upravljavca občinskih cest,

- Marjan Cimprič, predstavnik Policijske postaje Ribnica,
- Marko Jakše, predstavnik Medobčinskega inšpektorata in redarstva, pristojnega za območje Velike Lašče.

Občinski svet Občine Velike Lašče je sprejel Sklep o imenovanju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Ad 9 – Člani komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki opravljajo tudi funkcijo komisije za priznanja in odlikovanja Občine Velike Lašče, so ugotovili, da sta do roka, to je do 10. aprila 2019 do 12. ure, prišla oz. bila oddana dva predloga za podelitev priznanja Občine Velike Lašče. Predlogov za podelitev častnega občana ni bilo.

Svetniki so izglasovali, da se priznanje Občine Velike Lašče v letu 2019 podeli:

- Majdi Samsa za izjemne dosežke na področju kulture,
- Jožetu Stariču za požrtvovalno delo vodenja Gasilske zveze Velike Lašče in za izkazan trud na področju gasilske dejavnosti in gasilske prepoznavnosti naše občine tudi širše po Sloveniji.

Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o podelitvi priznanj Občine Velike Lašče v letu 2019.

Ad 10 – Glede zaključnega računa proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018 je Suzana Petrič povedala, da so bili prihodki realizirani v znesku 4.116.000 EVR v primerjavi z veljavnim proračunom oz. rebalansom v 101,7 %. Večja realizacija je bila posledica večjih prihodkov od davka na blago in storitev (pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, okoljske dajatve, kapitalski prihodki, prihodki od premoženja, prihodki od prodaje blaga). Odhodki so bili realizirani v višini 3.883.000 EVR. Realizirani so bili v 83 %. Razlog za nižjo realizacijo so nižji stroški blaga in storitev (pisarniškega materiala, vzdrževanja vozil, nižja plačila obresti, nižji tekoči transferji in investicijski odhodki). Prihodki in odhodki so nam prinesli proračunski presežek v višini 233.000 EVR. Odplačilo kredita je bilo v višini 172.000 EVR. Občina odplačuje tri kredite, dva se bosta iztekla letos, eden pa leta 2024. Ker smo proračun za leto 2018 sprejeli že leta 2016, je prišlo do večjih sprememb, ki jih ni bilo mogoče predvideti, zato je bil v začetku aprila potreben rebalans proračuna. Narejenih je bilo še osem praznoreditev, kjer so se med proračunskimi postavkami prenašali manjši zneski.

Občinski svet Občine Velike Lašče se seznani z zaključnim računom proračuna Občine Velike Lašče za leto 2018.

ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA OBČINE VELIKE LAŠČE ZA LETO 2018

Suzana Petrič, občinska uprava

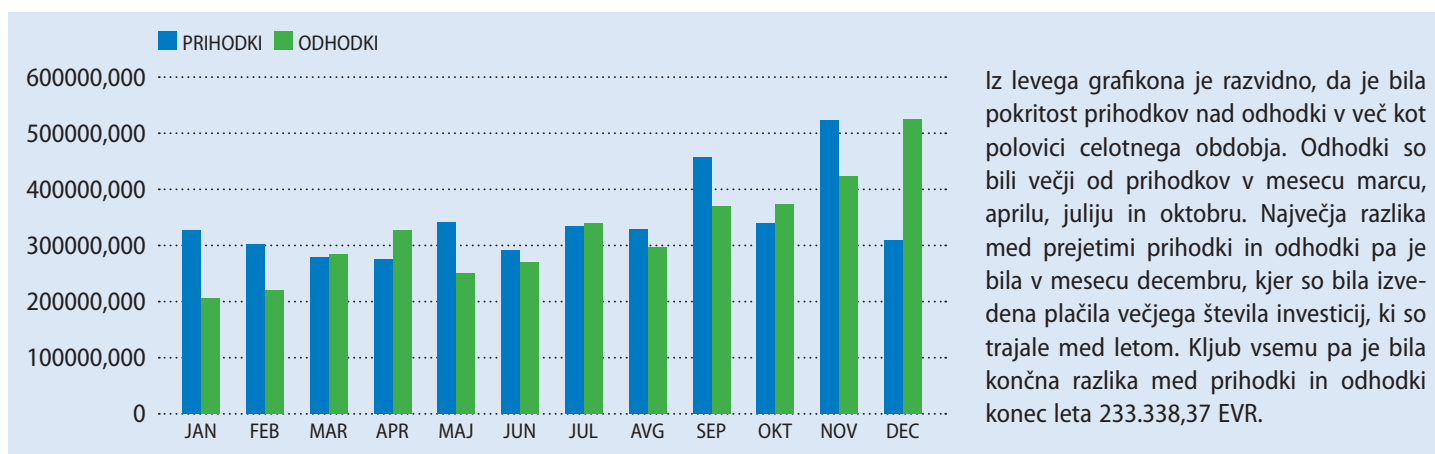
Občinski svet je na 5. redni seji, 25. 4. 2019, sprejel zaključni račun proračuna Velike Lašče za leto 2019, ki ga je pripravila občinska uprava. Za lažji pregled vam pomembnejše prihodke in odhodke proračuna občine predstavljamo v naslednjih grafikonih.

POKRITOST PRIHODKOV NAD ODHODKI PREK CELEGA LETA

Iz spodnjega grafikona in tabele je razvidna mesečna pokritost prihodkov nad odhodki (v EUR):

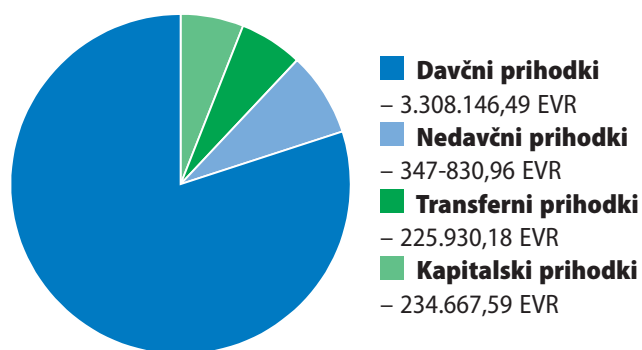
	Prihodki 1	Odhodki 2	Razlika 1-2
Januar	331.607,55	208.399,78	123.207,77
Februar	303.660,18	221.151,03	82.509,15
Marec	279.140,11	284.586,67	-5.446,56
April	275.621,07	325.345,00	-49.723,93
Maj	340.964,32	244.412,62	96.551,70
Junij	290.292,34	273.037,18	17.255,16
Julij	336.670,79	341.591,24	-4.920,45
Avgust	327.936,04	296.419,46	31.516,58
September	458.350,28	368.600,70	89.749,58
Oktober	338.115,51	373.630,74	-35.515,23
November	521.867,74	422.631,36	99.236,38
December	312.349,29	523.431,07	-211.081,78

Grafikon: Pokritost prihodkov nad odhodki za posamezni mesec v letu 2018 v EVR

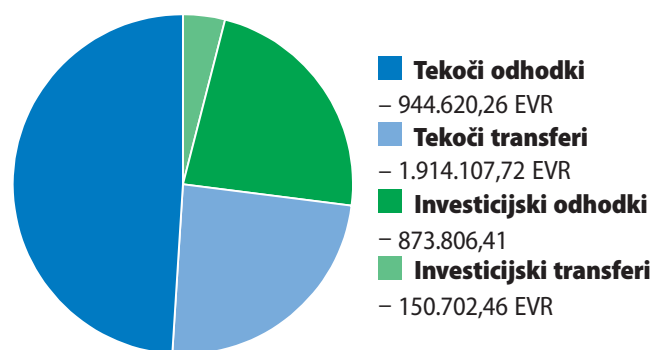
Iz levega grafikona je razvidno, da je bila pokritost prihodkov nad odhodki v več kot polovici celotnega obdobja. Odhodki so bili večji od prihodkov v mesecu marcu, aprilu, juliju in oktobru. Največja razlika med prejetimi prihodki in odhodki pa je bila v mesecu decembru, kjer so bila izvedena plačila večjega števila investicij, ki so trajale med letom. Kljub vsemu pa je bila končna razlika med prihodki in odhodki konec leta 233.338,37 EVR.

PRIHODKI PRORAČNA OBČINE ZA LETO 2018 – 4.116.575,22 EVR

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da največji delež predstavljajo davčni prihodki, in sicer 80 % vseh prihodkov. Največji vir davčnih prihodkov predstavlja dohodnina, ki predstavlja 92,60 % vseh davčnih prihodkov, sledita ji davek od premoženja ter domači davek na blago in storitev. Nedavčni prihodki predstavljajo 8 % vseh prihodkov. Največji delež nedavčnih prihodkov predstavlja udeležba na dobiček in davek na premoženje, nato ji sledijo drugi nedavčni prihodki ter prihodki od prodaje blaga in storitev. Kapitalski prihodki predstavljajo 6 % vseh prihodkov in so posledica prihodkov od prodaje zemljišč in nepredmetenih sredstev. Med transferne prihodke, ki prav tako predstavljajo 6 % vseh prihodkov, največji delež predstavljajo prihodki od investicij, sledijo jim prihodki za tekočo porabo.

ODHODKI PRORAČNA OBČINE ZA LETO 2018 – 3.883.236,85 EVR

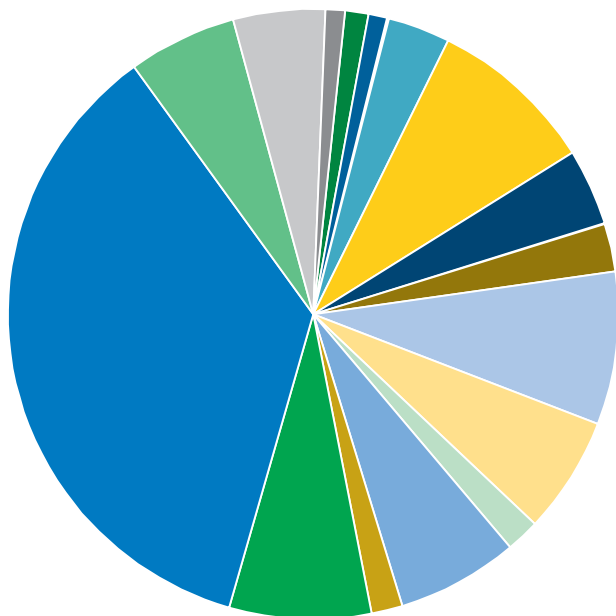
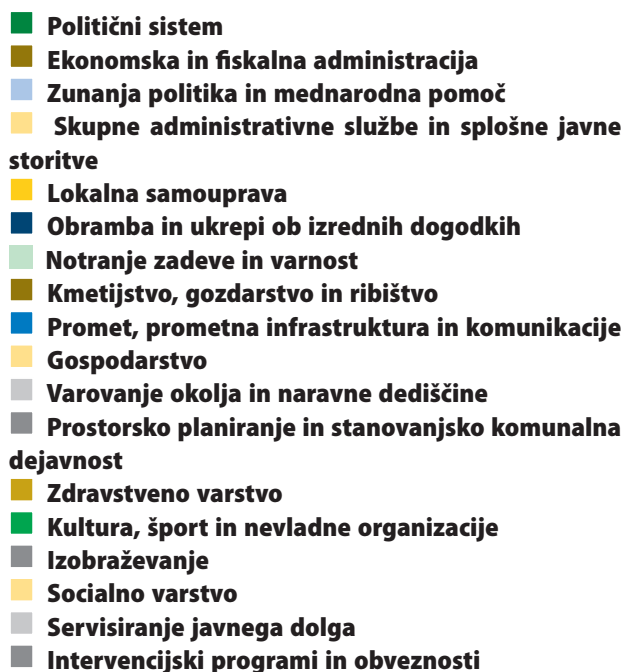

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da največji delež odhodkov predstavljajo tekoči transferji, in sicer 49 % vseh odhodkov. Največji delež tekočih transferjev predstavljajo transferji posameznikom in gospodinjstvom, ki predstavljajo 55,64 % vseh tekočih transferjev, sledijo jim drugi tekoči domači transferji ter subvencije. Tekoči odhodki predstavljajo 24 % vseh odhodkov. Med tekočimi odhodki največji delež predstavljajo izdatki za blago in storitev, sledijo jim plače in drugi izdatki zaposlenih ter prispevki delodajalcev za socialno varnost. Investicijski odhodki predstavljajo 23 % vseh odhodkov, kjer največji delež predstavljata nakup in gradnja osnovnih sredstev. Investicijski transferji predstavljajo 4 % vseh odhodkov, kjer največji delež predstavljajo investicijski transferji pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki.

ODHODKI PO PROGRAMSKI KLASIFIKACIJI V LETU 2018

V desnem grafikonu so grafično prikazani odhodki v odstotkih, in sicer:

- **izobraževanje 1.284.822 EVR (32 %)**
 - predšolska, šolska vzgoja, šolski prevozi;
- **promet, prometna infrastruktura in komunikacije 661.812 EVR (16 %)**
 - ceste, pločniki, javna razsvetljava in podobno;
- **lokalna samouprava 379.157 EVR (9 %)**
 - občinska uprava, skupne inšpekcije, materialni stroški;
- **kultura, šport in nevladne organizacije 271.682 EVR (7 %)**
- **prostorsko planiranje in stanovanjsko-komunalna dejavnost 247.770 EVR (6 %)**
 - sprememba OPN, obnova vodovodnega omrežja, obnova stanovanj, objekti za rekreacijo;
- **gospodarstvo 224.477 EVR (6 %)**
 - spodbujanje podjetnikov, komunalna ureditev poslovne cone, razvoj turistične infrastrukture;
- **socialno varstvo 207.825 EVR (5 %)**
 - pomoč starejšim ob rojstvu otroka, doplačila oskrbe v domu za ostarele, pomoč občanom in podobno;
- **servisiranje javnega dolga 176.034 EVR (4 %)** – plačilo kreditov;
- **obramba in ukrepi ob izrednih razmerah 145.749 EVR (4 %)**
 - civilna zaščita, gasilstvo;
- **skupne administrativne službe in splošne javne storitve 119.212 EVR (3 %)**
 - občinsko glasilo, spletna stran, občinske prireditve, vzdrževanje občinskih objektov, pokroviteljstva, svetovanje;
- **kmetijstvo, gospodarstvo in ribištvo 90.955 EVR (2 %)**
 - subvencije, obnove poljskih poti, vzdrževanje gozdnih cest, zavetišča za živali;
- **varovanje okolja in naravne dediščine 63.737 EVR (2 %)**
 - zbirni center, investicije z odpadno vodo, subvencioniranje malih čistilnih naprav;
- **zdravstveno varstvo 59.925 EVR (1 %)**
 - investicije v zdravstvene domove, zavarovanje občanov, mrliški ogledi;
- **intervencijski programi in obveznosti 36.700 EVR (1 %)**
 - rezerve za odpravo posledic nesreč, splošne proračunske rezerve;
- **zunanja politika in mednarodna pomoč 3.809 EVR**
 - medobčinsko povezovanje;
- **notranje zadeve in varnost 2.216 EVR**
 - svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu;
- **ekonomska in fiskalna administracija 818 EVR.**

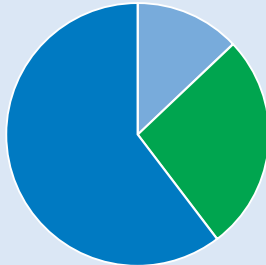

ŠE NEKAJ GRAFIČNIH PRIMEROV RAZDELITEV ODHODKOV PO PROGRAMSKI KLASIFIKACIJI (V EVR):

podrobnejši zneski prihodkov in odhodkov so razvidni na občinski strani (*katalog informacij javnega značaja/register predpisov Občine Velike Lašče*)

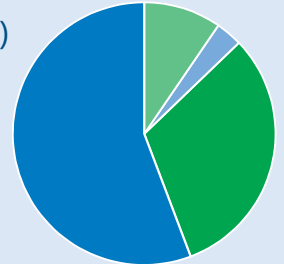
IZOBRAŽEVANJE (32 %)

- Vrtci
- Osnovna, glasbena šola
- Prevozi

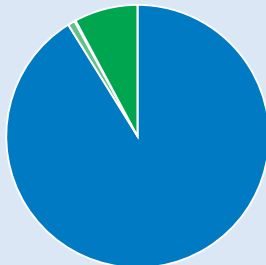
PROMETNA INFRASTRUKTURA (16 %)

- Vzdrževanje občinskih cest
- Gradnja občinskih cest
- Urejanje cestnega prometa
- Cestna razsvetljava

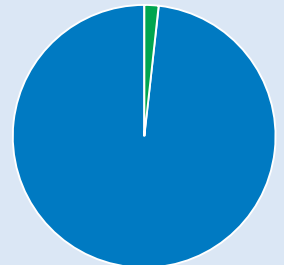
LOKALNA SAMOUPRAVA (9 %)

- Združenje lokalnih skupnosti
- Povezovanje lokalnih skupnosti
- Administracija občinske uprave
- Razpolaganje s premoženjem

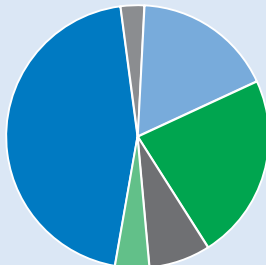
SERVISIRANJE JAVNEGA DOLGA (4 %)

- Obveznosti iz naslova financiranja
- Stroški financiranja, upravljanja z dolgom

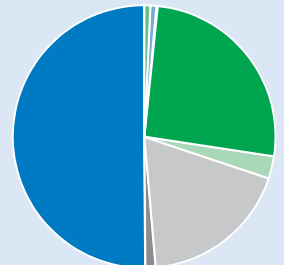
KULTURA, ŠPORT, NEVLADNE ORG. (7 %)

- Premična dediščina
- Knjižničarstvo
- Umetniški programi
- Ljubiteljska kultura
- Drugi programi
- Programi drugih skupin
- Programi športa

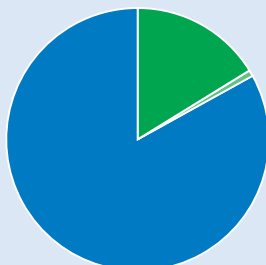
PROSTORSKO PLANIRANJE (6 %)

- Urejanje na področju geodetskih evidenc
- Prostorsko načrtovanje
- Oskrba z vodo
- Urejanje pokopališč
- Objekti za rekreacijo
- Praznično urejanje naselij
- Druge komunalne dejavnosti

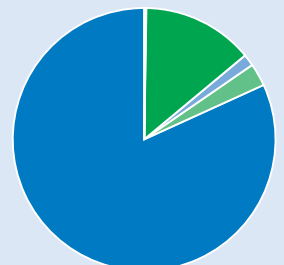
GOSPODARSTVO (6 %)

- Spodbujanje razvoja malega gospodarstva
- Promocija občine
- Spodbujanje razvoja turizma, gostinstva

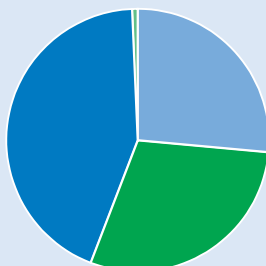
SOCIALNA VARNOST (5 %)

- Programi v pomoč družini
- Centri za socialno delo
- Socialno varstvo starih
- Socialno varstvo materialno ogroženih
- Socialno varstvo drugih

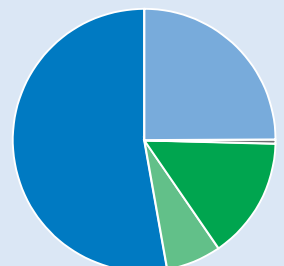
SKUPNE ADMINISTRATIVNE SLUŽBE (3 %)

- Vodenje kadrovskih zadev
- Obveščanje javnosti
- Izvedba protokolarnih dogodkov
- Razpolaganje občinskim premoženjem

KMETIJSTVO, GOZDARSTVO (2 %)

- Ukrepi v kmetijstvu in živilstvu
- Razvoj podeželskih območij
- Zemljiške operacije
- Zdravstveno varstvo rastlin, živali
- Gozdarstvo

OBVESTILO O ČASU IN KRAJU JAVNE RAZGRNITVE SPREMEMB IN DOPOLNITEV OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA SD OPN 1 IN OKOLJSKEGA POROČILA OP

Marija Ivanc Čampa, občinska uprava

Obveščamo vas, **da bo javna razgrnitev** dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta 1 in okoljskega poročila, ki se je začela 18. 4. 2019, potekala **še do 24. maja 2019**, in sicer:

- v prostorih Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče in bo na vpogled v času uradnih ur,
- na spletni strani Občine Velike Lašče www.velike-lasce.si in
- na spletnem portalu PISO www.geoprostor.net/piso.

V času javne razgrnitve imajo zainteresirane pravne in fizične osebe pravico podati pripombe k razgrnjenemu prostorskemu aktu, če sprejem akta vpliva na njihovo sedanje stanje ali razvojni interes. Pripombe se posredujejo pisno z vlogo na obrazcu, ki se nahaja na mestu javne razgrnitve ter na spletni strani Občine Velike Lašče www.velike-lasce.si.

Rok za oddajo pripomb poteče zadnji dan navedene razgrnitve, in sicer 24. maja 2019.

Javna obravnava

V ponedeljek, 13. 5. 2019, je ob 19. uri v sejni sobi Levstikovega doma v Velikih Laščah potekala javna obravnava, katere namen je bila seznanitev javnosti s postopkom priprave sprememb

in dopolnitev občinskega prostorskega načrta ter okoljskega poročila. Javne obravnave se je udeležil dobršen del zainteresirane javnosti, ki so ji župan, predstavnica občinske uprave ter oba izdelovalca omenjenih dokumentov izčrpno predstavili potek ter sam postopek priprave sprememb in dopolnitev prostorskega načrta.

Občina je za postopek, ki se je začel s Sklepom o začetku priprave januarja leta 2015, prejela kar 234 pobud za spremembo prostorskega načrta. Od tega je bilo tudi nekaj predlogov za izvzem iz območja stavbnih zemljišč. V postopku usklajevanja sprememb in dopolnitev ostaja približno 70 odstotkov vseh pobud. Druge so bile iz postopka izločene, saj niso bile v skladu s Strategijo prostorskega reda Slovenije oz. so se nahajale na določenih varovanih območjih, za katere so predpisani državni nosilci urejanja prostora podali negativne smernice ali mnenja.

Do sprejetja končnega akta je treba zavzeti stališča do pripomb in predlogov z javne razgrnitve dopolnjenega osnutka, pripraviti dopolnjen predlog občinskega prostorskega načrta in pridobiti druga mnenja vseh nosilcev urejanja prostora.

Na koncu sledita sprejem Odloka občinskega prostorskega načrta na občinskem svetu ter objava v Uradnem listu Republike Slovenije.

JAVNI RAZPIS O SOFINANCIRANJU OBNOVE SAKRALNIH OBJEKTOV V OBČINI VELIKE LAŠČE ZA LETO 2019

je objavljen v Uradnem listu RS. Razpisna dokumentacija je zainteresiranim na voljo na spletni strani Občine Velike Lašče.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje obnove sakralnih objektov v Občini Velike Lašče. Skupna višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje, je do 10.000,00 EVR. Upravičenci lahko pridobijo največ do 50 % sofinanciranja upravičenih stroškov, pri čemer je DDV upravičen strošek.

Za dodelitev sredstev na podlagi tega razpisa lahko kandidirajo lastniki, solastniki ali upravljavci sakralnih objektov na območju Občine Velike Lašče pod pogojem, da bodo dela izvedena v letu 2019.

Prijavo na razpis je treba vložiti v skladu z določili razpisa do srede, 19. junija 2019.

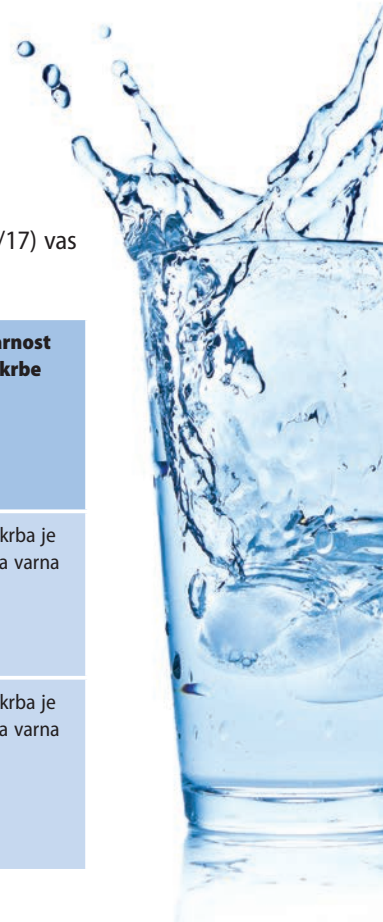

LETNO POROČILO ZA LETO 2018 O SKLADNOSTI PITNE VODE IN VARNOSTI OSKRBE V OBČINI VELIKE LAŠČE – VAŠKI VODOVODI, NOTRANJI NADZOR

občinska uprava

V skladu s 34. členom Pravilnika o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17) vas seznanjamo z rezultati vzorčenj notranjega nadzora pitne vode na vodovodih

Vodooskrbni sistemi, vodovodi	Mikrobiološka preizkušanja vzorcev pitne vode	Fizikalno kemijska preizkušanja vzorcev pitne vode	Skladnost pitne vode	Dezinfekcija pitne vode	Prekuhanje pitne vode	Varnost oskrbe
	Št. vzorcev skupaj / rezultat	Št. vzorcev skupaj / rezultat				
DOLŠČAKI 71 prebivalcev letna poraba vode: 1.282 m ³	6 / skladni	2 / skladna	Skladna	da UV-žarčenje – zaradi možnosti občasnega onesnaženja pitne vode v zajetju	NE	Oskrba je bila varna
KAPLANOVO-ADAMOVO-PODSMREKA 67 prebivalcev letna poraba vode: 2.646 m ³	6 / skladni	2 / skladna	Skladna	da UV-žarčenje – zaradi možnosti občasnega onesnaženja pitne vode v zajetju	NE	Oskrba je bila varna

POSTOPEK VGRADNJE MALE KOMUNALNE ČISTILNE NAPRAVE (MKČN)

Roman Viršek, občinska uprava

Ker je javni razpis za subvencioniranje izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Velike Lašče tudi letos aktualen vam v pomoč pri postavitvi nove male komunalne čistilne naprave na kratko predstavljamo postopek vgradnje.

Podrobnejše informacije v zvezi z vgradnjo MKČN so na voljo na spletni strani: <http://www.jkpg.si/odpadne-vode/male-komunalne-cistilne-naprave>.

ŠT.	AKTIVNOST	VIR OBRAZCA OZIROMA DODATNIH INFORMACIJ
1	Pred odločitvijo o vgradnji MKČN je dobro preveriti ali se objekt nahaja znotraj aglomeracij za katere je predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja ali je na lokaciji posameznega objekta predvidena izgradnja MKČN.	Območja aglomeracij lahko preverite na spletni strani Atlasa okolja: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso V iskalniku poiščete svojo lokacijo in izberete sloj OKOLJE → AGLOMERACIJE. V kolikor se vaša lokacija nahaja v območju zelenega območja, je tam predvidena izgradnja kanalizacije. Informacijo glede območij aglomeracij lahko pridobite tudi na Občini Velike Lašče in sicer na tel. 01 7810 363 (Roman Viršek).
2	Pred vgradnjo pridobimo vodno soglasje na Direkciji RS za vodo.	Obrazec: http://www.dv.gov.si/fileadmin/dv.gov.si/pageuploads/ObrazciVlog/PravicaGraditiVloga-VodnoSoglasje_Priloga1.doc
3	Vgradimo malo komunalno čistilno napravo.	
4	Pri pooblaščenem izvajalcu naročimo prve meritve na podlagi katerih se izdela analizni izvid.	Seznam pooblaščenih izvajalcev: http://okolje.arso.gov.si/onesnazevanje_voda/tabela/5/page/1 .
5	V roku 30 dni po prejemu analiznega izvida izpolnimo poročilo o prvih meritvah ter ga skupaj z izjavo o lastnostih MKČN pošljemo na Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o., Cesta na Krko 7, 1290 Grosuplje (po pošti ali na email: info@jkpg.si).	Obrazec: http://www.pisrs.si/Pis.web/npb/2015-01-3858-2014-01-3849-npb1-p5.pdf .
6	JKPG nam na podlagi prejete dokumentacije pošlje potrdilo o vpisu v bazo MKČN in ustrezno zniža okoljsko dajatev (90%).	
7	Prijavimo se na javni razpis za subvencioniranje izgradnje MKČN.	Razpis je objavljen na: http://www.velike-lasce.si .

INTERVJU Z NAČELNIKOM UPRAVNE ENOTE

Angelca Petrič

Z delom upravne enote se praktično srečamo že ob samem rojstvu. Ker gre za institucijo, ki nas spremlja vse življenje, smo se v tej številki Troble odločili, da poprosimo za nekaj odgovorov vršilca dolžnosti načelnika Upravne enote Ljubljana, mag. Bojana Bunca.

Če začneva kar z vprašanjem, ki si ga številni pogosto zastavljajo. Velikokrat ljudje ne vedo, kakšne so pristojnosti občine in kakšne so pristojnosti upravne enote oz. kaj je krajevni urad. Nam lahko na kratko pojasnite vlogo teh teles, njihovo organiziranost in seveda tudi, katere zadeve se ureja na upravni enoti?

Leta 1995 smo v Sloveniji dobili novo organizacijsko obliko na področju javne uprave – upravno enoto. Danes je v RS 58 upravnih enot. Poslanstvo upravnih enot je, da delujejo kot izpostave države na lokalni ravni in predstavljajo servis državljanom. Upravne enote so teritorialno organizirani organi javne uprave, njihove temeljne naloge so odločanje o pravicah, obveznostih in pravnih koristih strank v upravnih postopkih na prvi stopnji iz državne pristojnosti, opravljajo pa tudi druge upravne storitve iz državne pristojnosti.

Upravna enota Ljubljana predstavlja po številu prebivalcev, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče na njenem območju, kar 17 % populacije, ki stalno prebiva na območju Republike Slovenije in ima tako preko pol milijona potencialnih strank, ter tako velikemu številu državljanov RS in tudi tujim državljanom predstavlja neposreden stik z državo. V Upravni enoti Ljubljana upravne naloge s področja upravnih notranjih zadev za celotno območje Upravne enote Ljubljana opravljajo v Sektorju za upravne notranje zadeve, druge upravne naloge pa izvajajo v izpostavah Bežigrad, Center, Moste-Polje, Šiška in Vič-Rudnik. Te so organizirane na sedežih nekdanjih ljubljanskih občin, strokovno tehnične, oziroma spremljačje naloge pa na sedežu upravne enote.

Svoje naloge opravlja še v šestih krajevnih uradih (KU), ki nudijo storitve občanom na območju posameznih občin v okolici Ljubljane. Eden izmed KU je tudi v Velikih Laščah, ki pa svoje naloge opravlja en dan v tednu. Delo poteka tudi na lokaciji Porodnišnice Ljubljana, Šlajmerjeva ulica 4. Upravna enota opravlja upravne naloge in pristojnosti z delovnih področij večine ministrstev ter druge z zakoni določene upravne naloge. Navajamo samo najpogostejše naloge, ki jih opravljajo:

Izpostave

- gradnja objektov (izdaja gradbenih in uporabnih dovoljenj ter drugih dovoljenj s področja posegov v prostor);
- kmetijstvo (promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami, pridobitev statusa kmeta, dovoljenja za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, vodenje registra kmetijskih gospodarstev – vpis podatkov o kmetijskih gospodarstvih, uskladitev, vpis in vris GERK-ov,
- občna uprava (vodenje postopkov v zvezi s pridobitvijo statusa in pravic vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja, področje sofinanciranja tehničnih pripomočkov za invalide, pridobitev evropske kartice ugodnosti za invalide, prigrasitev in opustitev opravljanja osebnega dopolnilnega dela ter pridobitev vrednotnice);
- premoženjsko-pravne zadeve (vodenje postopkov razlastitve v javno korist, vodenje postopkov denacionalizacije)

Sektor za upravne notranje zadeve – SUNZ, Tobačna ulica 5, Ljubljana

- matične zadeve (vodenje matičnega registra – predhodno vodenje matičnih knjig rojstev, smrti, porok ter izdaja izpiskov,

sklepanje zakonskih in partnerskih zvez, sprememba osebnega imena, sestava smrtovc, sprejem tujcev v državljanstvo RS);

- javni red (izdaja osebnih izkaznic, potnih listov, prijava in odjava stalnega ali začasnega prebivališča ter izdaja potrdil, izdaja orožnih listin, registracija društev, izdaja dovoljenj za javne prireditve, vodenje evidenc volilne pravice);
- promet (izdaja voznških dovoljenj, registracija vozil, izdaja parkirnih kart za invalide, zdravstvene delavce, delavce socialnih služb in delavce invalidskih organizacij, izdaja potrdil iz uradnih evidenc, odvzem registrskih tablic, vračila letnih dajatev za uporabo vozil za prevoz invalida);
- gibanje in prebivanje tujcev iz tretjih držav in držav EU (izdaja dovoljenj začasno in stalno prebivanje tujcev);

Krajevni uradi

večino nalog s področja matičnih zadev in javnega reda, ki so podrobneje navedene na spletni strani UEL http://www.upravne-enote.gov.si/ljubljana/o_upravni_enoti/naloge/sektor_za_upravne_notranje_zadeve/krajeveni_uradi/

Izpostave, SUNZ in Krajevni uradi

urejanje upravnih overitev lastnoročnega podpisa ali fotokopije, overitve garantnih pisem, oddaja zahtevkov za spletno potrdilo SIGEN-CA, izdaja potrdil iz geodetskih evidenc, zemljiškknjižnih izpiskov.

Pri urejanju nekaterih zadev se lahko stranke obrnejo na katerikoli upravno enoto, vendar to ne velja za vse zadeve. Za katere velja krajevna pristojnost in katere se lahko rešuje na katerikoli upravni enoti?

Uredba o upravnem poslovanju določa posebne primere, za katere lahko upravne postopke organi državne uprave odločajo na območju celotne države, kar v praksi pomeni, da se vloge za omenjene postopke lahko odda na katerikoli upravni enoti v RS.

Na katerikoli upravni enoti ali krajevnem uradu na območju Republike Slovenije lahko uredite predvsem:

- javne listine (osebne izkaznice, potni listi, vozniška dovoljenja, prometna dovoljenja, naznanitve pogrešitev, izgub in tatvin osebnih izkaznic, potnih listin, vozniških dovoljenj in prometnih dovoljenj)
- vpis matičnih dejstev v matični register (rojstvo, zakonska/partnerska zveza, smrt), ki so se zgodila na območju Republike Slovenije (tudi za tujce), in druge spremembe osebnih stanj za državljane Republike Slovenije (sprememba osebnega imena, posvojitve, priznanje očetovstva, razveza, odvzem poslovne sposobnosti, skrbništvo itd.), prijava in odjava prebivališča, prijava pripadnosti gospodinjstvi skupnosti. Na podlagi vpisa v matični register se izdajajo izpiski in potrdila, ki jih potrebujete za različne namene.
- prijava stalnega prebivališča in stalnega naslova, začasnega prebivališča in začasnega naslova ter sprememba naslova v tujini;
- potrjevanje dovoljenj zakonitim zastopnikom za potovanje v tujino mladoletnim osebam do 15. leta starosti;
- potrjevanje podpisov volivcev v podporo raznim referendumskim pobudam in kandidaturam;
- upravne overitve lastnoročnega podpisa ali fotokopije, overitve garantnih pisem, oddaja zahtevkov za spletno potrdilo S-GEN-CA, izdaja zemljiškoknjižnih izpiskov in potrdil iz geodetskih evidenc;
- vodenje registra kmetijskih gospodarstev – vpis podatkov o kmetijskih gospodarstvih, uskladitev, vpis in vris GERK-ov;
- priglasitev in opustitev opravljanja osebnega dopolnilnega dela ter pridobitev vrednotnice;
- izdaja EU kartice ugodnosti za invalide;
- in še nekatere druge zadeve.

Za nekatere od teh postopkov lahko vložite vlogo prek portala e-uprava <https://e-uprava.gov.si/> s kvalificiranim digitalnim potrdilom ali mobilno identiteto smsPASS.

Poleg ukinitve krajevne pristojnosti za upravne postopke, navedene v 83. členu

Uredbe, pa k veliko večjemu številu strank na Upravni enoti Ljubljana v primerjavi z drugimi upravnimi enotami v Sloveniji pripomore tudi dejstvo, da ima Upravna enota Ljubljana najdaljše uradne ure (edini od vseh upravnih enot v RS imamo dvoizmensko delo) in posledično se večje število ljudi iz vse države odloči za obisk pri nas, kar še povečuje čakalne vrste.

Med ljudmi je pogosto slišati, da je pridobitev gradbenega dovoljenja zahtevna naloga. Zakaj menite, da je tako, in koliko časa traja postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja?

Gradbeno dovoljenje je eden izmed upravnih postopkov, ki spada med bolj zahtevne in obsežne.

Postopki izdaje gradbenega dovoljenja so zahtevni, ker je zanje treba imeti široko interdisciplinarno znanje, ki obsega poznavanje različnih zakonov (ne samo Gradbenega zakona, ampak tudi druge predpise s področja urejanja prostora, voda, ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine idr.), podzakonske akte (uredbe, pravilnike, tehnične predpise s področja gradnje, sodno prakso in področne občinske predpise, ki se nanašajo na urbanizem (prostorski akti) in gospodarske javne službe.

Postopki izdaje GD so dolgotrajnejši, ker stranke velikokrat nimajo urejene pravice za gradnjo ali služnosti za gradnjo in priključitev na komunalno infrastrukturo. Poleg tega v večini primerov vložena projektna dokumentacija ni popolna (ne vsebuje vseh zakonsko predpisanih sestavnih) in je zato treba stranke pozivati k dopolnitvam.

Kljub temu da so predpisani roki za izdajo, se zaradi navedenih razlogov lahko ta postopek nepričakovano zavleče.

Kako poteka pri vas poslovanje s strankami, se naročajo? Obstaja kakšen način, da se izognemo čakalnim vrstam?

Naročanja strank ni. Stranke obveščamo prek naše internetne strani <http://www.upravneenote.gov.si/ljubljana/>, ki jo redno posodabljam in dodajamo aktualna obvestila.

Največje število strank nas obišče ob ponedeljkih in sredah popoldne (od 15:00 ure dalje) in ob petkih ves dan. Čakajočih strank je najmanj ob torkih in četrkih, predvsem v

dopoldanskem času, kar velja tudi za ponedeljke in srede.

Ker se z največ čakajočimi in posledično čakalnimi vrstami največkrat soočamo na Tobačni (SUNZ), smo leta 2017 uvedli univerzalna okenca in s tem poenotili poslovanje s področja prometa, osebnih dokumentov in prijave prebivališča. Za omenjene storitve lahko tako kot doslej posameznik vzame listek tako v čakalnici A kot tudi v čakalnici B. Čakalna vrsta je enotna, ne glede na to, v kateri čakalnici je oseba vzela listek s številko. Menimo, da je spremenjeni sistem čakalnih vrst na lokaciji Tobačna enostavnejši in prijaznejši do strank.

Tudi na lokaciji SUNZ smo bili dejavni na področju izboljšanja čakalnih vrst. Uvedli smo prikaz stanja števila čakajočih na okencih SUNZ na uradni spletni strani Upravne enote Ljubljana www.upravneenote.gov.si/ljubljana/.

Smo prva upravna enota v Sloveniji, ki je tudi zaradi velikosti in načina organiziranosti uvedla tovrsten prikaz za stranke, ko lahko vsak hip spremljajo stanje števila čakajočih. Do sedaj so se uporabniki in javnost na to pozitivno odzvali, zato menimo, da gre vsekakor za korak naprej v našem poslovanju.

Kljub temu pa pripominjamo, da je število čakajočih vnaprej še vedno nepredvidljivo in s tem tudi čas čakanja, saj ta variira od dneva v tednu, ure, števila storitev, ki jih na okencu opravi stranka, do drugih dejavnikov. Na število čakajočih vplivajo tudi množične menjave dokumentov, kar pomeni, da v določenem obdobju večjemu številu strank poteče veljavnost osebne listine, večje število čakajočih pa zaznavamo tudi v času pred prazniki in v času pred šolskimi počitnicami.

Rok za izdelavo osebnih dokumentov je 5 delovnih dni. Ta rok lahko izdelovalec v primeru večjega števila podanih vlog podaljša za največ 2 dni.

V nujnih primerih (kot npr. zdravljenje, bolezni oziroma smrt ožjega družinskega člana, nujni službeni opravki idr.) se lahko na katerikoli upravni enoti poda vloga za prioriteto izdelavo potne listine in prevzem istega dne na Upravni enoti Celje. Tovrstna vloga mora biti podana na upravni enoti najkasneje do 11. ure, na Upravni enoti Celje pa med 12. in 13. uro.

Še vedno velja priporočilo, da se za pridobitev novega osebnega dokumenta stranke odločijo pravočasno.

Nam lahko predstavite, kolikšno je letno število vlog za izdajo gradbenega dovoljenja (stanovanjski in nezahtevni objekti) ter koliko časa se jih povprečno rešuje? Obstaja morda primerjava, kolikšno je število rešenih vlog v izpostavi UE Vič-Rudnik, glede na to, iz katere občine prihajajo stranke?

Posledica v letu 2018 uveljavljenega novega Gradbenega zakona je bila izredno povečanje števila prejetih zadev na področju okolja in prostora v Izpostavi (postopki za izdajo gradbenih dovoljenj, legalizacija objektov, ipd), zato se je čas reševanja teh zadev začel podaljšati.

Reševanja tako povečanega obsega nalog z obstoječimi kadrovskimi viri, kljub vsem sprejetim notranjim organizacijskim ukrepom in prizadevanju uradnikov, ki vodijo in odločajo v predmetnih postopkih, ne moremo zagotoviti v pričakovanih rokih reševanja zadev.

Upravna enota je na področju okolja in prostora prejela 3272 vlog, od tega 1158 za izdajo gradbenih dovoljenj in 378 za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt.

Ne, podatka, kolikšno je število rešenih vlog s strani izpostave UE Vič-Rudnik, glede na to, iz katere občine prihajajo stranke, nimamo. Povprečen čas reševanja je okoli dva meseca od dneva, ko je vloga popolna.

Uradniki, birokrati veljajo za nedostopne ljudi, ki se držijo izključno svojega postopka oz. področja. Je to res, ali je

to problem v našem odnosu ali neživiljenjski zakonodaji?

Naše osnovno vodilo je zadovoljna stranka, zato je naša stalna skrb usmeritev v še boljše delovanje in kakovostno ter strokovno opravljanje storitev. Menimo, da so naši zaposleni izredno strokovni in kakovostno opravljajo svoje delo; skrbijo za svoje stranke ter svoje delo opravljajo vestno, odgovorno, v okvirih, ki jih določa zakonodaja. To kažejo tudi številne pohvale oziroma pozitivni odzivi na naše delo.

Je pa res, da so uradniki dolžni opravljati naloge v skladu s predpisi, ki so večkrat zelo togi oz. neživiljenjski.

Kaj narediti, če nam potečejo osebni dokumenti, je bolje, da se oglasimo v Ljubljani ali da vložimo vlogo v času uradnih ur v Velikih Laščah?

Bolje, da se oglasite v Velikih Laščah, saj so tam bistveno manjše čakalne vrste kot v Ljubljani.

V Velikih Laščah je bil krajevni urad v preteklosti odprt več dni v tednu, nato samo ob sredah in sedaj samo ob ponedeljkih. Glede na izkušnje s prakse, drži, da so uradne ure ob sredah popoldne med Slovenci zakoreninjene, saj le takrat lahko človek po službi kaj uredi na Upravni enoti?

Verjetno je to res, saj nas največje število strank obišče ob ponedeljkih in sredah popoldne.

Velike Lašče imajo veliko dnevni migrantov, ki se na delo odpravljajo v Ljubljano, zato so tem storitve Upravne enote tam bližje. Vendar se v prestolnici obravnava ogromno število vlog. Menite, da bi bilo smiselno, če bi področje Velikih Lašč pokrivala katere druga Upravna enota in bi bile s tem storitve našim občanom bolj dostopne?

Veliko število upravnih storitev lahko že sedaj občani Velikih Lašč opravijo na katerikoli upravni enoti ali krajevni uradu na območju Republike Slovenije.

UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA

Tobačna ulica 5

obvešča vse uporabnike upravnih storitev na okencih, da smo za vas odprti vsak **ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 18. ure**, vsako **sredo od 8. do 19. ure**, vsak **petek od 8. do 14. ure**.

Glede na manjše število strank ob torkih in četrtek vam prijazno svetujemo, da nas obiščete ob navedenih dnevih.

V izogib daljšim čakalnim vrstam vas obveščamo, da so določene storitve na voljo tudi na krajevnih uradih.

Naloge, ki so v pristojnosti krajevnih uradov lahko najdete na spletni strani

<https://bit.ly/2lpROSB>
ali preko QR kode

Hvala za vaše razumevanje

.....
Uradne ure
Krajevni urad
Velike Lašče
ponedeljek
od 8. do 12. ure,
13. do 15. ure
.....

LICITACIJA VREDNEJŠEGA LESA

Zavod za gozdove Slovenije,
OE Kočevje / foto: Špela Logar,
Emil Turk

Licitacija vrednejšega lesa je namenjena prodaji najbolj kakovostnega lesa po višjih cenah, kot sicer veljajo pri rednem odkupu lesa. Namen licitacije je povezati lastnike gozdov in kupce lesa, ustrezno ovrednotiti visokokakovostni les, da bo z ustrezno predelavo dosegel visoko dodano vrednost in dvignil zavest javnosti o pomenu lesa iz slovenskih gozdov.

Zelo kakovosten les lahko prodamo odkupovalcem, lahko pa hlode visokokakovostnega lesa ponudimo na licitaciji lesa in poskušamo dobiti večji izkupiček. Na licitaciji različni specializirani kupci iščejo les točno določene kakovosti in lastnosti ter so zanj pripravljani odšteti veliko denarja, saj ta les uporabijo za izdelavo izdelkov, ki imajo na trgu zelo visoke cene (npr. furnir za opremo letal, jaht in godal idr.).

Na dražbi lesa je na prodaj les različnih drevesnih vrst izjemne kakovosti, ki so rastle v gozdu ali pa tudi na domačem dvorišču, travniku ali v sadovnjaku. Poleg lesa gozdnih drevesnih vrst prodajajo tudi les domačih vrst, kot so slive, jabolane in hruške. Na licitaciji najvišje cene dosegajo: gorski javor, oreh, veliki jesen, sliva, gorski brest, hrasti in češnja. Dosežene cene so v veliki meri odvisne od povpraševanja. Posebnost licitacij je, da se na njih prodajajo tudi manjši kosi lesa (sadno drevje, okrasno drevje).

Prodaja lesa na dražbi predstavlja tudi določeno tveganje. Les se morda ne bo prodal,

Dan odprtih vrat, 13. 2. 2019

saj zanj ne bo zanimanja, lahko pa doseže nižjo ceno od pričakovane, ki morda pokrije le stroške sečnje in spravila, prevoza ter stroške licitacije.

V Sloveniji licitacija lesa poteka enkrat letno v Slovenj Gradcu. Organizator je Zveza lastnikov gozdov Slovenije skupaj z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline in Zavodom za gozdove Slovenije. Licitacija običajno poteka v začetku leta, priprave pa se začnejo že jeseni predhodnega leta. Sodeluje lahko vsak, ki ima v lasti les izjemne kakovosti. Najprej je treba prepoznati drevo, ki ima visokokakovosten les in je primerno za sečnjo. Pri tem lahko pomaga revirni gozdar Zavoda za gozdove Slovenije, ki svetuje tudi, kako naj se les pri sečnji pravilno skroji, da bo vrednost lesa čim večja. Dovoz hloedov na mesto licitacije poteka v obdobju približno mesec dni pred licitacijo. Kupci imajo nato približno štirinajst dni časa za ogled ponujenega lesa. Ponudbo za hlode, ki jih želijo kupiti, podajo v zaprti ovojnici. Na odpiranju ponudb uspe tisti kupec, ki je ponudil najvišjo ceno. Na dnevu odprtih vrat si javnost lahko ogleda hlode in se seznanja z doseženimi cenami. Na voljo je tudi katalog sortimentov. Nato imajo kupci en mesec časa, da kupljene hlode plačajo in odpeljejo.

Prodajalci dobijo denar nakazan v osmih dneh po plačilu kupca. Hlode, ki niso bili prodani, se še enkrat licitira. Če tudi drugič niso prodani, kmetijska zadruga ponudi odkup po tedaj veljavnem ceniku.

13. licitacija lesa v Slovenj Gradcu – 2019

Letošnja licitacija vrednejših lesnih sortimentov je bila rekordna. Na dražbi lesa je sodelovalo 566 lastnikov, ki so ponudili preko 3.700 hloedov. Kupci so kupili 3.421 hloedov, neprodanih pa je ostalo 285 hloedov. 39 kupcev (18 iz Slovenije, 10 iz Avstrije, 4 iz Nemčije, 4 iz Italije, 2 iz Hrvaške in 1 iz Madžarske) je za hlode odštelo 1.177.000 €, največ za hrast graden, in sicer dobrega pol milijona evrov. Najbolj prodana drevesna vrsta je bil graden, sledila sta gorski javor in smreka. Ponovno se je pokazalo, da kakovostni hlodi sadnih vrst, kot so jabolana, hruška in sliva, dosegajo lepe cene. Večji del slovenskih kupcev je les kupoval za uporabo v Sloveniji, nekaj pa za tuje kupce. Največ prodanega lesa bodo odpeljali na Kitajsko, saj je eden izmed slovenskih kupcev kupoval za kitajskega partnerja les gorskega javorja, hrasta in jesena.

Povprečen hloed je meril 1 m³, najvišjo ceno po kubiku je z 9.275 €/m³ dosegel gorski javor rebraš. Hloed gorskega javorja rebraša iz okolice Velikih Lašč je bil prodan za 15.389 € in je bil najdražji hloed na licitaciji. Od drugih drevesnih vrst je najvišjo ceno dosegel hloed oreha, in sicer 6.799 €.

Na območju Zavoda za gozdove Slovenije, OE Kočevje, lahko revirni gozdarji pomagajo pri izboru lesa za licitacijo, organizirajo skupen prevoz hloedov, lastnik pa plača delež prevoza in stroške licitacije. Oboje skupaj stane približno 40 €/m³. Lastniki lesa so s prodajo bolj ali manj zadovoljni, odvisno od pričakovanj lastnika in povpraševanja. Letos so na licitacijo organizirano odpeljali 88 kosov lesa (hrast, javor, brest, jesen, kostanj, oreh, huška in jabolana) v izmeri 88 m³. Za les so lastniki iztržili 64.507 € oz. 736 €/m³, kar je precej več, kot je bilo povprečje licitacije. Neprodanih je ostalo le pet kosov (trije javorji, jabolana in sliva), ki bodo najverjetneje prodani v drugem krogu prodaje.

Hlodi za prevoz na licitacijo

KMETIJA GRADIŠAR IZ HLEBČ TELETA ZA PITANJE LE OD SLOVENSКИH REJCEV

Dragica Heric (Kmečki glas)

Nekoč majhna kmetija Gradišar, ki je imela v lasti le tri hektarje travnikov in njiv, dober hektar gozda, je skupaj z najetimi površinami obdelovala 10 hektarjev, v hlevih pa je bilo do 15 glav živine. Danes prevzemnik Marko ob pomoči staršev obdeluje 30 hektarjev njiv in travnikov, v treh hlevih pa je okrog 70 govejih pitancev. Teleta kupuje izključno od slovenskih rejcev, večino od lokalnih, mlade bike pa proda preko KZ Podpeč slovenskim klavnicam.

Marko danes obdeluje 31 ha, od tega je 7 ha njiv, ostalo so travniki in pašniki. Na 5 ha je kuruza, na dveh je ponavadi travno-deteljna mešanica, s katerima kolobari. Vseh 31 ha je v oddaljenosti dveh kilometrov, kompleks 4 ha je ob domačiji, kjer se skozi leto pasejo krave s teleti. Na drugi strani Hlebč kosi travnike in obdeluje njive na še večjem kompleksu, ki skupaj meri 11 ha, loči pa jih le potok in dva grabna.

Manj kot polovico obdelovalne zemlje je lastne, ostalo je v najemu od 12 zasebnikov, s katerimi ima sklenjeno zakupno pogodbo in za zemljišča plačuje najemnino.

Marko je eden redkih kmetov, ki ne pristaja v obdelavo zemlje brez pogodbe, saj lahko le tako uveljavlja subvencije in se mu povrne trošarina. Večina kmetijskih površin je last sosedov, od dveh celo vsa razpoložljiva zemlja, ker sta sama kmetovanje opustila.

Marko je prepričan, da je z najemno pogodbo in plačevanjem zakupnine odnos med kmeti in lastniki zemljišč pošten ter upa, da bodo tudi drugi kmetje v prihodnje imeli večino zakupnih pogodb in da se bo jasneje vedelo, kdo je aktiven kmet in kdo ni.

Nove površine in novi hlevi

Prvi večji hlev so zgradili leta 2000, druga pa 2007 in pitance počasi povečevali do števila 30, pred dvema letoma pa so zgradili še tretji sodoben hlev in tako danes redijo okrog 70 govejih pitancev, na pašnikih

ob domačiji pa so še tri krave dojilje. Marko se je ob prevzemanju kmetije skupaj s starši odločil za rejo pitancev.

V zadnjih letih prisega le na slovenska teleta, zato vsa, ali stara 10 dni ali 5 mesecev, odvisno od odstavitve od krave, kupi le od slovenskih rejcev, večino v bližini, da je transport čim krajši. Vse pitance v starosti do 24 mesecev proda preko KZ Podpeč v klavnico v Škofjo Loko ali Kamnik, kar pomeni, da so živali zaklane v slovenskih klavnicah, meso pa prodano slovenskim potrošnikom.

Sodoben hlev s pitanci

Marko z ženo Katjo in otroki: devetletni Filip, sedemletni Florjan, triletna Ivana in dveletni Peter ter z mamo Majdo in očetom Alojzom

Z občinsko pomočjo razvoj kmetije in kraja

Gradišarjevi vsako leto nekaj površine meliorirajo ter si tako zagotovijo nove obdelovalne površine. Lani so meliorirali 60 arov. Pri tem jim je v pomoč tudi podpora občine. Ta v letnem proračunu namenja dobrih 43.000 evrov za pospeševanje kmetijstva, kar je bilo do sedaj razdeljeno za pomoč za nakup mehanizacije, investicije, namen melioracij in za gozdne poti.

»50 % pomoči oziroma do 1000 evrov za melioracije ter tudi do 3.000 evrov pomoči za investicije v kmetijstvu je vsekakor dobrodošlo, saj je z razvojem kmetijstva in kmetij povezan tudi razvoj celotnega kraja in krajine,« pove Marko.

Kot večina kmetov na tem območju in marsikje po Sloveniji se Marko bori z divjadjo, ki mu na posevkih dela škodo. V zadnjih letih povečujejo pridelavo kuruze, ki mora biti vsa ograjena z električnim pastirjem z dvema trakovima. Poleg tega je treba vsak dan pregledati vse njive, kako je z akumulatorjem, ali ni kje trak pretrgan, in ali ni vseeno kje pastirja preskočila kakšna žival. Pogosto pridejo na njive izpod pastirja številni jazbeci, srne in jelenjad ga preskočijo, kuruza je varna le še pred medvedom. Ta lahko povzroči ogromno škodo, le če letina sadja ni dobra.

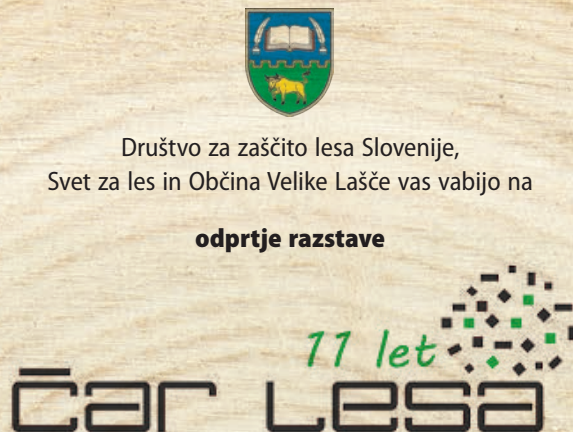

Status vzorčne kmetije

Kmetija Gradišar ima že 12 let status vzorčne kmetije, kar pomeni, da imajo FADN program knjigovodstva, za kar skrbi Marko sam. Pri delu na kmetiji mu sicer še veliko pomagata mama Majda in oče Alojz; mama predvsem kuha in je pogosto varuška štirim vnukom. Če pa je treba, priskoči na pomoč tudi v hlevih.

Oče Alojz prav tako pomaga pri številnih opravilih na poljih ali v hlevih. Košnjo v glavnem opravijo sami, medtem ko pri žetvi, siliranju in baliranju koristijo usluge Strojnega krožka Urban, katerega član je tudi Marko. V krožku so že navajeni, da si drug drugemu pomagajo in priskočijo na pomoč.

Marko ni brez načrtov tudi za v prihodnje, saj že razmišlja, kako opravila še poenostaviti in posodobiti. V načrtu ima izgradnjo še enega koritastega silosa, s čimer bo vsa silaža, tudi travna, v silosih.

Društvo za zaščito lesa Slovenije,
Svet za les in Občina Velike Lašče vas vabijo na

odprtje razstave

**v petek, 31. maja 2019, ob 19. uri
v galeriji Levstikovega doma v Velikih Laščah.**

Osrednja razstava bo že enajsto leto odprta v ponedeljek, 13. maja, ob 11. uri v Cankarjevem domu, nato pa se bo selila v številne slovenske kraje. Letos bo prvič gostovala tudi v Velikih Laščah.

Z razstavo organizatorji ozaveščajo potrošnike o trajnostnem vidiku rabe lesa ter promovirajo predelavo in rabo lesnih izdelkov.

V kulturnem programu, ki ga bo povezoval Matjaž Gruden, bodo sodelovali učenci Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče.

Vljudno vabljeni!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

SPiRiT SLOVENIJA I FEEL SLOVENIJA
SLOVENIJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

TRIPLE WOOD

KULTURA
TRAJNOSTNE
LEŠNE
GRADNJE
V ALPINSKI
REGIJI

Interreg
Alpine Space
CaSCo

ZBIRANJE ODPADNE SILAŽNE FOLIJE!

V zbirnem centru Turjak lahko ponovno predate tudi ovojno folijo iz kmetijske dejavnosti v za to namenjen zabojnik. Folijo zbiramo brez dodatnega plačila in brez količinske omejitve. S tem se želimo izogniti odlaganju tovrstnih odpadkov na drugih lokacijah, ki temu niso namenjene.

JP Voka Snaga d.o.o.

Z VESELJEM DO DELA IN ZA RAZVOJ KMETIJE

Dragica Heric (Kmečki glas)

Kljub težkim pogojem kmetovanja, ki jo zaznamuje gričevnata pokrajina, ta se ponekod spremeni v strma pobočja, razrezana z grapami, se v zadnjem času na velikolaškem precej mladih zelo pogumno odloča za kmetijstvo kot glavni vir preživetja. Borut Vasič je pred skoraj dvema desetletjema kot 20-letni fant prevzel majhno kmetijo svojih staršev, po nekaj letih pustil službo in od takrat se kmetija le še razvija.

Borut z ženo Martino, sinom Joštom ter mamo Veroniko.

Ob pomoči mame Veronike Borut danes obdeluje okrog 30 ha, od tega je vsako leto na dobrih 3 ha koroza, na slabem hektarju so žita, ostalo so travniki in pašniki. Poleg koroze na njive zasadi tritikalo in pšenico za krmo, nekaj pšenice pa odpeljejo v najbližji mlin, kjer jo zamenjajo za moko za lastno porabo.

Na kmetiji prevladuje rjava pasma govedi, ki je značilna za to območje. Na podlagi lastnih izkušenj se je Borut pred leti odločil, da bo krave osemenjeval le s semenom slovenskih bikov, ker je po več letih osemnjevanja krav s semeni tako tujih kot slovenskih bikov ugotovil, da so bile vse krave v višji laktaciji potomke slovenskih bikov. V povprečju je v hlevu do 24 krav molznic, skupaj je živine okrog 40 glav. Živino prodaja na domačem dvorišču, teleta odkupijo rejci za nadaljnjo rejo, starejše krave pa odkupuje KZ Velike Lašče v glavnem za izvoz. Letno namolze 130 tisoč litrov mleka, ki ga preko KZ Velike Lašče proda Ljubljanskim mlekarnam. Borut si želi graditi nov hlev, a ob investicijah za pridobitev novih zemljišč o tem še ne razmišlja. Ob tem pa poudari

problem nizkih odkupnih cen tako kmetijskih pridelkov kot živine in pravi, da se žal lahko zgodi kadarkoli kakšna prehranska afera, posledice pa bodo čutili kmetje pri odkupnih cenah.

Nakup zapuščene sosedove kmetije

V lanskem letu je kupil tudi 5-hektarsko sosedovo kmetijo, ki je bila nekaj let zapuščena in so se na koncu dediči le odločili, da jo prodajo. S tem nakupom je dobil ne le stanovanjsko hišo in nekaj gospodarskih poslopij, ki so v glavnem na pol porušeni, pač pa tudi nekaj novih kmetijskih zemljišč, tudi njivskih. Nekaj je tudi gozda in majhen del travniškega sadovnjaka, ki tako kot ostale površine mejijo na njegova zemljišča. Borut ima še vedno večino obdelovalnih zemljišč v najemu. Lastniki zemljišč sami uveljavljajo subvencije, sam je kot obdelovalec površin za to prikrajšan, za zemljišča ne more uveljavljati niti trošarin, povrh pa je zaradi majhnega števila obdelovalnih površin neuspešen tudi pri kandidiranju na javnih razpisih.

Na Svetu območne enote KGZ Kočevje, katere član je, so na to že večkrat opozorili, a rešitev ni. Borut upa, da bo to rešeno v novem programskem obdobju Programa razvoja podeželja, ki naj bi natančneje opredelil status kmeta.

Živinorejci imajo težave tudi s površinami v Mišji dolini, kjer je sicer močvirje. Z ureditvijo odvodnjavanja bi lahko travnike preorali ter posadili koroza, a imajo pri tem okoljsko oviro. Območje spada pod Naturo 2000 in preoravanje trajnih travnikov je prepovedano. Problem pri obdelavi z-

Borut je vložil precej denarja in še več časa ter dela v sanacijo pol hektarskega gozda po lubadarju in žledolomu, kjer že nastaja nova travna površina.

mljišč je tudi velika razparceliranost. »Če-tudi so travniki večji, so urejeni v terasah, kar pomeni več ročnega dela pri košnji,« pripoveduje Borut.

Borut Vasič je predsednik Govedorejskega društva Velike Lašče

Borut je član več organizacij in društev, v katerih ima tudi določene funkcije. Borut je eden tistih kmetov, ki ne razmišlja o novih strojih in se pogosto poslužuje storitev strojnega krožka Urban, v katerem je bil sam tudi dvakrat tajnik. Preko strojnega krožka Urban so povezani skoraj vsi kmetje na območju Velikih Lašč in Ribnice, ki si radi pomagajo. Poleg tega, da je član upravnega odbora Zveze rejcev rjave pasme Slovenije, je že drugi mandat predsednik Govedorejskega društva v Velikih Laščah, ki ima okrog 30 članov.

V zadnjih letih v društvu veliko delajo na promociji uležanega govejega mesa. «Imamo rejo, klavnico in zagotovo je naše goveje meso kakovostno, a kaj ko poznamo le govejo juho in golaž,» pravi Borut, ki se spomni, da so že od nekdaj kmetje prodajali živino, da so lahko preživeli, sami pa doma niso uporabljali govedine.

Telice so čez zimo v hlevu, od maja do pozne jeseni pa na pašnikih.

V društvu razmišljajo tudi o predelavi mleka, sirarstvu, čeprav v občini še ni registrirane predelave mleka na kmetiji. So kmetije, ki razmišljajo o tem, ena je v fazi pridobivanja registracije za dopolnilno dejavnost.

V Velikih Laščah je pred stotimi leti že bila mlekarna in tudi hladilnica sira. Med težavami in ovirami pa Borut navaja še pomanjkanje delovne sile na kmetiji.

»Samo en človek ne more pridelovati hrane, jo potem predelati in se še ukvarjati s prodajo,« je realen Borut. Ker je Borut član Upravnega odbora KZ Velike Lašče, kjer so člani vsi mlajši kmetje, upa, da bodo v prihodnje še bolj sodelovali v njej in z njo.

Trenutno si prizadevajo izpeljati že dalj časa načrtovano preselitev klavnice iz središča Velikih Lašč. Ko bo ta projekt zaključen, mladi že razmišljajo o novih investicijah.

mestna
knjižnica
ljubljana

OBČINSKI PRAZNIK

TUDI V KNJIŽNICI
FRANA LEVSTIKA
v Velikih Laščah

sobota, 8. junij,
od 8. do 13. ure

ob 10. uri
lutkovna predstava
TRIJE PRAŠIČKI

**BREZPLAČNI
PRVI VPIS!**

2PR-MIKČN

komunalne čistilne naprave

**AKCIJA: čistilna naprava 2PR ONE 3 PE.
(za 3-4 osebe) za 1.890,00 EUR**

V CENI JE VKLJUČENO:

- 9,5% DDV
- ogled na terenu
- svetovanje in optimizacija
- dostava naprave na objekt
- vsa potrebna certificirana dokumentacija
- kontrola pri vgradnji
- zagon in mikroorganizmi
- poprodajna podpora

POKLIČITE ZA BREZPLAČEN OGLED IN PONUDBO!

2PR d.o.o., Soteška pot 21, 1231 Ljubljana-Črnuče
Tel.: 01 564 04 04, mob.: 040 419 973
E-pošta: info@2pr.si, www.2pr.si

OSVOJITE VELIKOLAŠKO NATURO 2000 V TREH KORAKIH

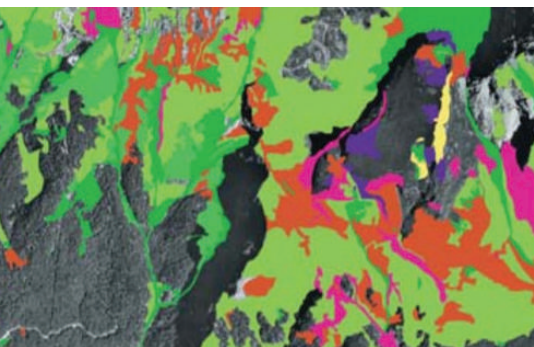
Sara Gačnik, dipl. biol. / Eva Indihar, abs. agr. / Urška Hren, dipl. ing. agr.

V zadnjem članku smo pisali predvsem o mokrotnih travnikih v naši občini, o njihovih bioloških funkcijah ter o zloglasnem pojmu Natura 2000. Program Natura 2000 je bila zamisel Evropske unije z namenom oblikovanja mreže posebno varovanih območij, ki so pomembna zaradi pestrega nabora živalskih in rastlinskih vrst.

Tem je skupno, da so zelo ogrožene, večinoma zaradi vse večjega človeškega posega v okolje. Slovenija je bila, tako kot vse države članice EU, dolžna določiti območja Natura 2000, saj je to tudi pridružitvena obveznost.

Vlada Republike Slovenije je zato 29. aprila 2004 določila območja Natura 2000 z Uredbo o posebnih varstvenih območjih. Pravno podlago za vzpostavljanje teh območij predstavljata Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih vrst in rastlinskih vrst ter Direktiva o ohranjanju prostoživečih ptic. Te direktive opredeljujejo tista območja, ki so v EU najbolj ranljiva in pomembna zaradi svojih bioloških funkcij (npr. uravnavanje klime). Verjetno se marsikdo sprašuje, kako se neko območje uvrsti v Natura 2000.

Strokovne podlage pripravi Zavod RS za varstvo narave na podlagi predpisane metode – kartiranja. Strokovnjaki (biologi) se z ortofoto posnetki odpravijo na teren, določajo meje različnih rastišč in njihovo vsebino (iglavci, travišče, voda itd.).

Slika 1: Primer vrednotenja habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku (vir: Habitatni tipi Slovenije HTS 2004).

Končni izdelek je digitalna karta (Slika 1), na kateri so določeni tipi življenjskih območij, strokovno imenovani habitatni tipi (pogosto z oznako HT). Tem se naredi še naravovarstveno oceno, kar služi kot najbolj uporaben podatek za javno upravo in prostorske načrtovalce. Zaradi široke uporabnosti rezultatov kartiranja (prostorsko planiranje, opredelitev posebnih območij in njihovega upravljanja) so v različnih evropskih državah začeli kartirati že v 70. letih. V Sloveniji je bilo prvo kartirano Ljubljansko barje leta 1999. Tu je treba omeniti še, da so merila za določevanje habitatnih tipov enotna (evropska klasifikacija) za celotno Evropsko unijo in si jih nihče ne izmišlja ali po svoje postavlja njihove meje.

Kje so območja Natura 2000 v naši občini?

Kot je prikazano na sliki 2, se v občini Velike Lašče nahaja sedem območij, ki spadajo pod Natura 2000. Na severu občine se nahajata območji Bajdinc (Slika 2, označeno s številko 1), ki obsega potok Bajdinc, od izvira pri Malem Ločniku do ceste v bližini kmetije Dolščak ter Ščurkov potok (Slika 2, označeno s številko 2), ki teče vzhodno od naselja Zapotok do izliva v Želimejščico.

Oba potoka predstavljata življenjski prostor raka navadnega koščaka. Prav tako na severnem delu v našo občino sega del območja Škocjan s širšo okolico (Slika 2, označeno s številko 3), ki predstavlja območje zatočišč in prehranjevanja nekaterih netopirjev. Na pobočju Osredka, zahodno od Ponikev, se nahaja območje jame Skendence pod Rajturnom (Slika 2, označeno s številko 4), ki je dolga 70 in široka 12 me-

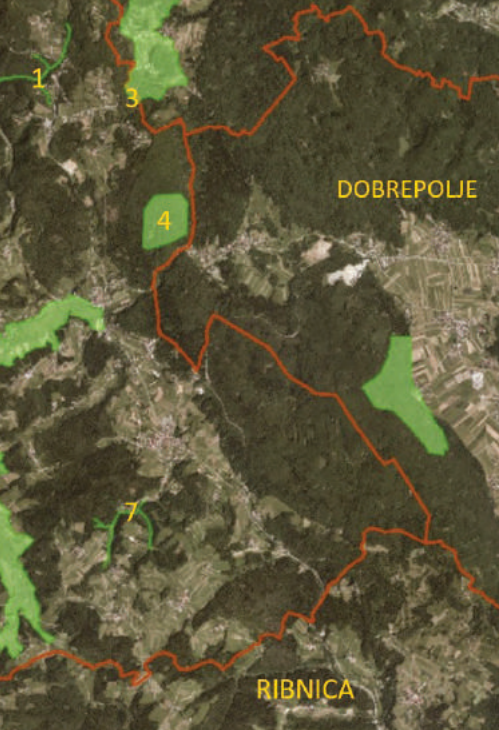
Slika 2: Območja Natura 2000 v občini Velike Lašče, obarvana z zeleno (vir: Naravovarstveni atlas, 2019)

trov. Jama je življenjski prostor jamskega hrošča drobnovratnika. Severnozahodni del občine spada pod Krimsko hribovje – Menišija (Slika 2, označeno s številko 5), ki predstavlja hribovito območje med Logatcem in Turjakom z vmesnimi globokimi vreznimi dolinami. Na to območje so vezane vse tri velike zveri, pa tudi štiri vrste netopirjev, hrošča rogač in bukov kozliček, raki koščaki, kačji pastir veliki studenčar, hrošč močvirski krešič, riba kapelj ter veliko endemičnih in reliktnih rastlinskih vrst. Verjetno vsem najbolj poznano območje, Mišja dolina (Slika 2, označeno s številko 6), obsega dolino Kozmanjke, ki priteka izpod Blok, teče skozi Mišjo dolino kot Veliki graben in nato po izlivu v Robarico v Velikih logih teče kot Rašica. Na prvi pogled nezanimivi, a za življenje še kako pomembni, so na tem območju močvirni travniki s trstičji, jelševji in fragmenti nizkih barij, ki pomembno vplivajo na zadrževanje in očiščevanje vode, ki teče čez to območje. Potoki v Mišji dolini so tudi življenjski prostor raka koščaka in potočnih piškurjev. S številko 7 (Slika 2) je označen potok Cereja, ki izvira v več izvirnih krakih v bližini naselja Velika Slevica, na južnem robu Velike Lašče pa ponikne v ponor. Njegovi povirni deli so življenjski prostor raka navadnega koščaka. Območja 3, 4 in 5 so bila v program Natura 2000 vključena leta 2004, območja 1, 2, 6 in 7 pa leta 2013.

Zmote* o Naturi 2000

1. Vse dejavnosti znotraj območja Nature 2000 je treba ustaviti, da se narava ohrani.

Ohranitev vrst in habitatov ni nezdržljiva s človekom, to velja tudi za ustre-

ČERNOBIL

Pripeljala sta iz smeri Kočevja. Po vikendu na enem izmed hrvaških otokov sta se vračala proti domu. On je že dodobra zakorakal na napačno stran petdesetih, ona je bila precej mlajša. Mož in žena, ljubček in ljubica, morda oče in hči, ali pa le prijatelja, kdo ve, po večurni vožnji sta bila že dodobra naveličana ceste in drug drugega. Ustavila sta se, da bi nekaj spila, morda celo pojedla. Ali pa samo pretegnila noge, še enkrat, kdo ve.

Ime kraja jima je bilo znano, nekoč, nekje ob neki cesti sta videla jumbo plakat, ki je mimoidoče vabil v Velike Lašče. In ki je obljubljal, da tam lahko dobita skoraj vse oziroma vsaj tisto osnovno. Večerjo, pivo, posteljo ...

V tistem nedeljskem večeru, in ne le tistem, je bila realnost drugačna. V Velikih Laščah v tistem trenutku, in ne le tistem, ni znakov življenja. Ulice so prazne, na trgu ni žive duše, večerno tišino sem in tja prekine le krava. »Najbrž je nekje blizu hlev,« pomisli dekleta, ne vedoč, da imajo v Velikih Laščah kar v samem centru kraja tik ob kulturnem domu klavnico in da tista mukajoča nesrečnica ne bo pričakala naslednjega večera. Zjutraj je ne bo pričakal pohotni bik, ampak mesar.

Kot v odgovor kravi se nekje v daljavi oglasi še večno privezani pes, na eni izmed trških hiš pa se odgrne zavesa in za trenutek se prikaže plešasta glava, ki se hitro znova skriva v zavetje teme.

Junaka naše zgodbe stojita sredi trga in pogledujeta naokoli. Tole bi lahko bila gostilna, tamle je morda bar, se spogledujeta in si dopovedujeta. Pokljukata tu, pokljukata tam. Nič, zaklenjeno. Zaprto. Tema. Peči in šporheti so že dolgo mrzli, aparati za kavo že dolgo pomiti. Moški v nejeveri še enkrat vrže pogled na uro. Pet čez osem. Da ni morda skrita kamera, pomisli sam pri sebi. A ni ne Francija Keka ne njegove kamere. Ker nista od tu, seveda ne vesta, da so pač Lašče v nedeljo mesto duhov, da se kmalu po deseti maši spremenijo v Černobil. Apokalipsa zdaj. «Nedjelja, prokleta nedjelja nigdje nikog, pustinja ...» kot prepeva Aki Rahimovski.

Oglasi se cerkveni zvonik, ki že nekaj tednov prehitveva za deset minut, in tako svetu pet čez osem oznani, da je ura četrtr čez osem. Prav takrat enkrat naš par sede nazaj v bemeveja. »Tu se ne ustaviva več,« je bila skupna misel, preden sta odbrzela naprej proti prestolnici. Nista se več ozirala nazaj in nista se več vrnila. Kdo bi jima zameril, prijateljem in znancem pa sta kasneje pripovedovala o mestu duhov, ki je na dobri poti, da postane kraj, kjer se bodo volkovi parili.

zno upravljan lov. Dejavnosti človeka (predvsem kmetijstvo in trajnostno gospodarjenje z gozdovi) niso samo zaželeni, temveč ponekod nujni. Na primer s pozno košnjo vlažnih travnikov in z odstranjevanjem zarasti se skrbi, da ne pride do zaraščanja ogroženih habitatnih tipov. Zato bi bila prepoved človeškega delovanja znotraj teh območij povsem nesmiselna. Pomembna je predvsem vzpostavitev primernega izvajanja ukrepov, ki bi izboljšali stanje ohranjenosti habitatnih tipov in vrst.

2. Območje Natura 2000 je nedotakljivo, novih posegov in razvojnih dejavnosti se tam ne sme izvajati.

To je verjetno za prebivalce znotraj območij najbolj pereče vprašanje. Vnaprejšnje prepovedi o novogradnjah ali o novih dejavnostih ni. Vsak primer se obravnava posebej, saj je treba preveriti, kakšen vdor v habitat bi z novogradnjo povzročili. Takšni razvojni predlogi so obravnavani v okviru celovite presoje vplivov na okolje. Vendar je poseg možen tudi, če bo povzročena večja škoda, saj ga država lahko odobri, če se izkaže, da prevladuje javni interes in da je to edina možna rešitev.

*Številne zmote o Naturi 2000 bomo odslej redno objavljale v Trobli.

inšpektor

Muki

INFORMACIJE S PODROČJA DAVČNE KULTURE IN PRAVILNEGA IZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI

Angelca Petrič

V vsaki državi je bilo in je še vedno treba plačevati davke. Kako so po plačilu davkov razporejena sredstva, kaj od tega dobi država in kaj morda lokalna skupnost?

Vsaka država za izvajanje javnih storitev potrebuje sredstva, ki jih pridobiva z davki.

Zbrana sredstva iz javnih blagajn so namenjena: socialni varnosti, pokojninam, zdravstvu, izobraževanju, gospodarskim dejavnostim, odplačevanju javnega dolga, javnemu redu in varnosti, športu, kulturi, okolju in prostoru, vojski, javni upravi itd.

Sicer pa so z davčnega vidika glavni viri financiranja občin dohodnina, davek od prometa z nepremičninami, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, davek na dediščine in darila ter obdavčitev iger na srečo. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi na druge nedavčne vire financiranja občin, kot so npr. občinske in okoljske takse, globe, koncesijske dajatve, evropska sredstva itd.

Ob izrazu davki je pri mnogih prva misel, da bo spet treba nekaj plačati. Zato je vaše delo med ljudmi pogosto razumljeno kot negativno, da vedno nekoga preganjate; je to res?

Uvodoma pojasnjujemo, da večina svoje obveznosti izpolnjuje pravočasno in pravilno. Stopnja prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti je kar 95 %. So pa seveda tudi podjetja in posamezniki, ki se skušajo izogniti plačevanju davkov, vendar ocenjujemo, da se z različnimi aktivnostmi, ki jih izvaja finančna uprava, davčna kultura v Sloveniji izboljšuje. Podatki o pobranih javno-financijskih prihodkih kažejo, da smo pri tem uspešni in pobremo vedno več davkov.

Finančna uprava namreč veliko pozornosti namenja dvigu davčne kulture oziroma oza-veščanju ljudi o pomenu plačevanja davkov. Na ta način že peto leto zapovrstjo izvajamo projekt Davčno opismenjevanje mladih,

kjer želimo učence in dijake osveščati o pomembnosti plačevanja davkov tako za družbo kot celoto kot tudi za vse posameznike, ki so deležni javnih dobrin. Seveda ne smem pozabiti na kampanjo Vklopi razum, zahtevaj račun, s pomočjo katere se skupaj, torej tako finančna uprava kot tudi potrošniki, borimo proti sivi ekonomiji.

Trudimo se tudi, da ne bi bili birokrati, ki izvajajo zakonodajo. Skušamo biti servis državljanom pri uveljavljanju njihovih pravic in izpolnjevanju obveznosti. Zavedamo se, da je davčna zakonodaja, ki določa pravice in obveznosti v zvezi z obdavčitvijo, za marsikoga zelo zapletena. Zato velik poudarek namenjamo informiranju. Tudi v konkretnih postopkih, ki jih vodimo pri davčnih zavezancih, skušamo biti hitri, učinkoviti in delovati na način, da pri tem ne obremenjujemo zavezancev po nepotrebem.

Glede na dejstvo, da so Velike Lašče podeželska občina, kjer se prebivalci ukvarjajo s kmetijstvom in obrtjo, me zanima, kako je to urejeno na davčnem področju. Je kakšen splošen napotek, kdaj je treba izdati račun za neko storitev ali za prodajo blaga?

Glede izdaje računov velja osnovno pravilo, da je treba za vsako prodajo oz. opravljeno storitev izdati račun. Na področju kmetijske dejavnosti pa veljajo določene posebnosti, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Računa ni treba izdati kmetu, ki prodaja lastne proizvode v okviru osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (OKGD) in je obdavčen pavšalno po katastrskem dohodku. To ne velja v primeru, če je ta kmet identificiran za namene DDV in je obdavčen pavšalno po katastrskem dohodku in katastrski dohodek vseh članov tega kmečkega gospodinjstva za zadnje koledarsko leto presega 7.500 evrov oziroma vodi poslovne knjige za namene obdavčitve na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Taka prodaja mora biti opravljena neposred-

no končnemu potrošniku (npr. neposredna prodaja na domu, prodaja od vrat do vrat, neposredna prodaja na premičnih stojnicah, na tržnicah) ali za lastno rabo v okviru kmečkega gospodinjstva davčnega zavezanca.

Račune pa so dolžni izdajati vsi, ki prodajajo izdelke in storitve v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji (npr. prodaja lastnih izdelkov iz predelanih primarnih kmetijskih in gozdnih lesnih sortimentov pridelanih na kmetiji, turizem na kmetiji, storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo itd.) ali drugo kmetijsko dejavnost (npr. gojenje in razmnoževanje rastlin, pridelovanje cvetja idr.). Davčni zavezanec mora v primeru gotovinskega poslovanja račun tudi davčno potrditi.

Toliko na kratko. Če kmetje ne vedo zagotovo, ali pravilno izpolnjujejo svojo davčno obveznost glede izdajanja računov, naj se obrnejo na klicni center za DDV in z veseljem jim bomo pomagali.

Kako je konkretno s prodajo pridelkov in izdelkov pri kmetih, npr. prodajo drv, prodajo žaganega lesa, prodajo kmetijskih pridelkov, kaj če nekdo legalno zakolje kravo in prodaja meso, pa če prodaja salame, mleko, sir, in glede na lansko obilno letino sadja?

Za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se davčna osnova ugotavlja pavšalno, na podlagi katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj. Za dopolnilne dejavnosti na kmetiji, druge kmetijske dejavnosti ter priglašene osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti pa vsak nosilec dejavnosti ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov oziroma dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v svojem davčnem obračunu.

Za osnovno kmetijsko dejavnost se tako šteje pridelava poljščin in travinja na kmetijskih zemljiščih, pridelava različnih vrst

sadja na zemljiščih, ki so v zemljiškem katastru evidentirana kot intenzivni sadovnjak, pridelava hmelja na zemljiščih, ki so evidentirana kot hmeljišče, pridelava grozdja na zemljiščih, ki so evidentirana kot vinograd, pridelava oljk in oljčnega olja na zemljiščih, ki so evidentirana kot oljčnik.

Živinoreja sodi v osnovno kmetijsko dejavnost, vendar le v obsegu vzreje živali do prodaje živih živali (za zakol, nadaljnjo rejo ali pleme oziroma razplod v okviru kmetijske dejavnosti), in ob pogoju, da se pretežni del krme za te živali zagotovi na zemljiščih v uporabi kmečkega gospodarstva. Kot osnovna gozdarska dejavnost se šteje pridobivanje gozdnih sortimentov, kot so hlodovina, jamski les, drogovi, drva in drugi lesni ostanki, primerni za pridobivanje energije. Tudi čebelarstvo, vezano na čebelje panje, ki so evidentirani v registru čebeljakov, se lahko opravlja v okviru osnovne kmetijske dejavnosti. Glede na to se kot čebelarstva dejavnost šteje dejavnost pridelave pridelkov, kot so pridelava čebeljega medu, satja, matičnega mlečka, cvetnega prahu, propolisa, čebeljega voska in strupa ter čebeljih matic.

Proizvodnja vina iz lastnega pridelka grozdja in pridelava oljčnega olja iz lastnega pridelka oljk, ki se štejeta za predelovalni dejavnosti, se izjemoma lahko opravljata v okviru osnovne kmetijske dejavnosti.

Kako je s proizvodnjo in prodajo žganja?

Mali proizvajalec žganja je oseba, ki v davčnem obdobju, ki se začne 1. maja preteklega leta in konča 30. aprila tekočega leta, proizvede največ 150 litrov 100-odstotnega alkohola. Ta oseba plača trošarino v višini 50 % veljavnega zneska trošarine za etilni alkohol. Torej plača 6,6 EVR za 100-odstotni alkohol za en liter etilnega alkohola glede na veljavni znesek trošarine za etilni alkohol na dan 1. 8. 2016.

Nam lahko predstavite, kaj pomeni dopolnilna dejavnost na kmetiji z davčnega vidika in kako je urejeno področje obrti?

Za dopolnilne dejavnosti na kmetiji vsak nosilec dejavnosti ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov oziroma dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v svojem davčnem obračunu. To pomeni, da ima enake davčne obveznosti in pravice kot drugi obrtniki, ki opravljajo dejavnost. Vsi ti morajo za dobavo blaga in storitev izdajati račune ter voditi ustrezne poslovne knjige. Veliko informacij v zvezi z vzpostavljanjem in vodenjem dopolnilne dejavnosti lahko zavezanci najdejo na naši spletni strani.

Kako je videti vaše delo na terenu? Na kaj morajo biti občani pripravljene? Kakšne dokumente moramo imeti pripravljene na vpogled inšpektorju, če pride do kontrole?

Uradne osebe finančne uprave, ki imajo posebno pooblastila za izvajanje nadzora, so inšpektor, carinik, preiskovalec in kontrolor, ki opravljajo različne vrste nadzorov. Namen vseh nadzorov je preverjanje zakonitosti, pravilnosti in pravočasnosti izvajanja predpisov, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna Finančna uprava RS. Nadzori pa se razlikujejo glede na obseg in vsebino, ki se nadzira.

Izpostavili bi nadzorne aktivnosti na terenu v zvezi izdajanjem računov in delom ter zaposlovanjem na črno ter nadzorom v cestnem prometu, ki jih večinoma opravljajo uniformirani uslužbenci mobilnih oddelkov finančne uprave. V teh nadzorih se ugotavljajo morebitne kršitve iz navedenih področij. Uradna oseba v nadzoru ugotavlja identiteto osebe in pravni status zavezanca ter pridobiva in zahteva obvestila in podatke na kraju nadzora.

Na splošno pa za nadzore velja, da je zavezanec lahko prisoten pri nadzoru in je tekoče obveščen o pomembnih dejstvih v nadzoru ter med postopkom, razen če to onemogoča potek davčnega inšpekcijskega nadzora. Pravica, ki je hkrati tudi dolžnost zavezanca, je sodelovanje pri ugotavljanju dejanskega stanja. Zavezanec je dolžan dati podatke, predložiti poslovne knjige in ostalo dokumentacijo ter dajati pojasnila. Med postopkom nadzora ima lahko ob sebi strokovnjaka, ki mu daje pojasnila in nasvete – npr. davčnega svetovalca.

Kakšne so globe ob nepravilnostih, npr., če nekdo ne izda računa, lahko pričakujemo vsaj v začetku kaj tolerance ali morda opozorilo?

Kazen zaradi neizdaje računa je globa od 2.000 do 125.000 evrov. Če je uveden tudi davčni nadzor, se lahko zavezancu odmeri plačilo dodatne davčne obveznosti.

V prvih mesecih uvedbe davčnih blagajn, to je bilo leta 2016, je finančna uprava morebitne manjše kršitelje v glavnem opozarjala na napake in jih informirala, kako pravilno izpolnjevati davčne obveznosti. Sicer pa neizdajo računov sankcioniramo, pri čemer je lahko sankcija tudi opomin in ne nujno globa. Zaradi sive ekonomije posredno izgubljammo vsi državljani, saj je zaradi njegovega obsega posledično manj denarja za šole, vrte in štipendije, zdravstvo, socialno varnost, naložbe v infrastrukturo, čisto okolje in druge dobrine, ki jih zagotavlja država. Poleg tega pa tudi potrošniki, ki ne prejmejo računa, niso zavarovani v primeru nezadovoljivo opravljene storitve.

Kam se lahko ljudje obrnejo po nasvet, če želijo urediti poslovanje, da bo v skladu z vsemi zakonskimi predpisi na področju davkov?

Finančna uprava veliko pozornost namenja informiranju zavezancev za davek ter na spletni strani www.fu.gov.si objavlja tako splošne kot specifične informacije, objavlja tudi posebne življenjske/poslovne dogodke.

Zavezanci se lahko za informacije, ki se nanašajo na njihove davčne obveznosti in pravice, obrnejo na pristojni finančni urad. Lahko pokličejo po telefonu, pošljejo elektronsko sporočilo ali nas osebno obiščejo.

Finančna uprava Republike Slovenije

Kontaktne podatke:
Finančni urad Ljubljana,
Davčna ulica 1, Ljubljana
e: lj.fu@gov.si
tel.: 01 369 3000
tel. št. za fizične osebe
08 200 1001

STRATEGIJA

– KDO JE ZANJO V PODJETJU ZADOLŽEN?

Gorazd Milavec

V prejšnji številki Troble sem govoril o prepotrebem poslanstvu, ki nam da odgovor na to, kaj smo in zakaj obstajamo. Govoril sem o viziji, ki nam odgovori na vprašanje, kaj želimo postati. Danes pa bom opisal strategijo, s katero določimo korake, kaj moramo storiti, da bomo upravičili poslanstvo in uresničili vizijo.

Pleskar do potankosti pozna, koliko barve in katere barvo bo zmešal, keramičar ve, s katere strani bo povlekel kit ali zamašil režo, voznik avtobusa ne spelje iz garaže, preden ne preveri delovanje vozila, računalničarju le redko zmrzne njegovo osnovno orodje itd. Vsakdo od njih natanko ve, kako deluje njegovo osnovno orodje. Vsi se poslužujejo svojega znanja ter pridobljenih izkušenj in vsi imajo opravka z otipljivimi, s slišnimi, premikajočimi se pripomočki.

Ko sem kot otrok sredi igre okoli bloka, v katerem smo v Ljubljani stanovali, na travo vrgel papirček odvitnega bonbona in me je »slučajno« videla tudi gospa iz prvega nadstropja (videla je prav vse), mi je dokaj glasno sporočila, da se papirček vrže v koš. Takrat sporočilo ni bilo jasno samo meni, ampak vsem stanovalcem v vseh treh blokih, ki so obkrožali mesto vrženega bonboninega papirčka.

In kako lahko vzorec »tečne« gospe in vseh obrtnikov preslikamo v današnje okolje? Od česa sta odvisna zaslužek in obstoj?

Ne majaj barke, saj dobro plovemo!

Vsakdo izmed njih in večina zaposlenih ve, kaj in s katerim orodjem delati, kaj so njihovi cilji, da bodo svoje delo obdržali, da bodo njihove stranke zadovoljne. V zaprtem, mogoče malo nekonkurenčnem mikroekonomskem svetu, podprto celo z vsemi možnimi zaščitnimi zakoni, zaslužek zadovolji njihove želje, tako v osebнем kot poklicnem življenju. Ne ustvarjaj problemov in ne sili v težave, saj kar dobro zaslužiš, bi rekli.

Zato se le redka že dalj časa obstoječa podjetja odločajo za razne posodobitve, prestrukturiranje, nove artikle, nove zaposlene, kajti če želi podjetje povečati obseg poslovanja, povečati tržni delež, razvijati in tržiti nove produkte, se v dosedanjem intuitivnem odločanju podjetje naenkrat znajde na nepoznanem področju. Tako moja »tečno« sosedo in zaposlene brez večjih osebnih želja po napredku ali podjetnika brez poslovnega modela ali točno določenega kratko- in dolgoročnega poslovnega načrta prej ali slej zadene udarec trga in časa. Takrat se veliko podjetnikov ujame v lastno past prehitrega ali nenačrtovanega razvoja, zaposlene pa zaradi nezadostnega osebnega razvoja ujame čas poslovne zakrnitve.

Dober načrt ali postavljanje prave strategije je zato najpomembnejši element razvoja družbe. Če smo ugotovili, kakšna sta naše poslanstvo in vizija, potem moramo našo strategijo prilagoditi tem ciljem.

Kako torej pripravimo strategijo podjetja?

Kot sem že zapisal, če svoje podjetje upravljamo intuitivno, na podlagi preteklega dela, se nam lahko zgodi, da smo na spremembe na trgu kar naenkrat povsem nepripravljeni.

Zakaj je prav, da si pripravimo strategijo? Ker je za naš razvoj ključnega pomena. Z različnimi analizami preučimo trg, ugotovimo pretekle napake dosedanjega poslovanja, pozicioniramo podjetje, določimo svoj položaj na trgu, ugotovimo, kje smo

uspešni, katere so naše zadovoljne stranke itd. Ko bomo sistematično tudi finančno ovrednotili možnosti razvoja podjetja, bomo lažje sprejeli odločitev, kaj se nam splača delati. Dobra poslovna strategija nam bo torej koristila pri napovedovanju strateških projektov in optimiziranju poslovnih rezultatov.

Z definiranjem poslovne strategije bomo zapisali uresničljiv cilj podjetja v prihodnosti. S tem bomo ne samo sebi in svojemu vodstvu naravnali kompas, ampak tudi vsem zaposlenim podali jasno usmeritev in jim skozi različne motivacijske prijeme omogočali nov zagon pri delu. Tako bo lahko vsak zaposleni v podjetju videl svojo priložnost tudi za svoj osebni in poslovni razvoj ter aktivno prispeval k uresničitvi začrtanega cilja. Postavitev strategije je torej priložnost, da zaposlene aktivno vključimo v proces, in tako cilji podjetja dobesedno čez noč postanejo tudi njihovi osebni cilji. Kaj sedaj? Naredimo načrt za obdobje treh ali petih let. Seveda to ne pomeni, da bo sedaj mir za tri leta. Nikakor ne. Zaradi stalno spremljajočih akterjev trga, ga bomo morali tudi skozi leto stalno pregledovati in popravljati.

Kaj pravi še teorija o strategiji?

Strategija je razvijanje pravil igre, ki bodo prinesla podjetju dolgoročne rezultate. Strategija je poslovna usmeritev podjetja, ki uresničuje strateško usmeritev podjetja. Strategija je določanje osnovnih dolgoročnih ciljev podjetja, uporaba ustreznih postopkov in dodelitev potrebnih sredstev za uresničenje cilja.

Strategija je pripraviti zaposlene k drugačnem razmišljanju in kolektivno delovati z namero omogočanja sledenja ciljem podjetja.

Strategija je tudi v svoji prepoznavnosti biti drugačen. Kajti trajno konkurenčnost lahko dosežemo tudi s svojo drugačnostjo in prepoznavnostjo.

Strategija je torej opredelitev osnovnih ter dolgoročnih smotrov in ciljev delovanja našega podjetja ter vseh aktivnosti v smeri razvoja ter spodbujanja sredstev, ki so potrebna za doseganje začrtanih ciljev podjetja. Je neke vrste filozofija podjetja, ki nam daje vizijo, vpogled, kje smo, kam gremo in kako priti do tja.

Zapisani strateški cilji so navodila za doseganje ciljev. Kaj bomo delali danes, kaj bomo počeli jutri, en mesec, čez leto. Je cela vrsta zapisov, ki točno opredeljujejo delo posameznih oddelkov, ki delo dodeljujejo, spremljajo, podpirajo, nadzorujejo, kontrolirajo. Strategija je vrsta dinamičnih aktivnosti, ki nas popeljejo skozi naloge do želenega cilja. Strategija je zapis medsebojne povezanosti zaposlenih, je določitev organizacijske strukture različno izobraženih, sposobnih zaposlenih, ki bodo znali s svojimi izkušnjami in z orodjem ustvariti mozaik medsebojnih odnosov.

Brez strategije ni razvoja, brez razvoja ni napredka, brez napredka pa podjetje stagnira in s tem izgublja svojo težko prigrarano prepoznavno prednost.

Pozabil sem povedati, kaj se je zgodilo z mojo sosedo iz otroštva. Moja sosedka se je počasi postarala in ni uspela slediti najnovejši komunikaciji. Zaradi vse bolj nje nerazumljenega trga sosedskih odnosov je obupala. Preprosto povedano: njeno dobronamerno poslanstvo se je zaradi neprilagojene komunikacije izjalovilo.

.....
V Trobli št. 4 boste prebrali, kako se lotiti dela priprave strategije in kje dobiti denar.

ODDAJANJE SOB

**Tadeja Bučar, univ. dipl. ekon., svetovalka za podjetništvo
 SPOT Svetovanje Osrednjeslovenska regija**

Rad bi oddal sobo turistu. Ali moram registrirati svoj s. p. in ali se mi bo oddajanje sobe sploh obrestovalo?

Oddajanje sob gostom lahko povsem zakonito izvajate tudi kot registrirani sobodajalec. Za opravljanje te dejavnosti torej ni pogoj, da registrirate svoj s. p.

Kako pa potem lahko oddajam sobo?

Sobodajalci so po Zakonu o gostinstvu (ZGos) lahko med drugim tudi fizične osebe, če opravljajo dejavnost le občasno – registrirani sobodajalec.

Kaj pomeni, da opravljam dejavnost občasno?

Kot sobodajalec, fizična oseba, se lahko registrirate v primeru, da se s sobodajalstvom ukvarjate le občasno, skupno ne več kot pet mesecev v koledarskem letu. Poleg tega morate biti vpisani v Poslovni register Slovenije, gostom pa smete nuditi do petnajst ležišč.

Kako pa poteka vpis v Poslovni register Slovenije (PRS)?

Sobodajalec, fizična oseba, se mora torej vpisati v Poslovni register Slovenije (PRS). Prijavo za vpis v PRS vložite osebno ali po pošti pri Agenciji za javnopravne evidence in storitve (Ajpes). Na podlagi podatkov iz PRS finančni urad avtomatično vpiše sobodajalca, fizično osebo, v davčni register kot fizično osebo, ki opravlja dejavnost.

Torej bom vpisan tudi v davčni register. Koliko davka bi plačal državi, če bi recimo dodatno zaslužil 10.000 EUR?

Če bi kot sobodajalec finančnemu uradu sporočili, da želite ugotavljati davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, bi znašal davek 400 EVR. To je dokončen davek, saj ni ob letni odmeri dohodnine nikakršnega poračuna.

Bi moral od sobodajalstva plačevati tudi kaj prispevkov za socialno varnost?

Da, sobodajalec je zavezan k plačilu pavšalnih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje. Prispevke lahko plačujete mesečno do 20. dne v mesecu za pretekli mesec ali v letnem znesku. Pavšalni letni znesek prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (trenutno) znaša 175,26 EVR, za zdravstveno zavarovanje pa 177,72 EVR.

Ali lahko sam vodim vse predvidene evidence, povezane s sobodajalstvom?

Da, evidence so preproste, tudi za name ne davka od dohodka iz dejavnosti (če boste seveda v sistemu normiranja).

SPOT | SLOVENSKA
 POSLOVNA
 TOČKA

Za člane OOZ Ljubljana Vič

**24. SREČANJE OBRTNIKOV IN
 PODJETNIKOV NA SETNICI**

V NEDELJO, 2. JUNIJA 2019, NA SETNICI

O ŠOLI SO STARŠI PAVEDALI

Na naši šoli, OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, se v polnosti zavedamo pomembnosti vzgoje in izobraževanja za osnovnošolske otroke na poti v življenje. Zavedamo se tudi, da dobro sodelovanje med šolo in domom omogoča boljše rezultate učencev in da je sodelovanju treba nameniti posebno pozornost. S tem namenom sem pripravila anonimni vprašalnik za starše, ki je bil na spletnem naslovu <https://www.1ka.si/a/207311> dostopen za izpolnjevanje od 25. 3. do 8. 4. 2019. O namenu vprašalnika je bil sleherni starš obveščen tudi preko informacijskega sistema e-Asistent.

Vprašalnik je bil razdeljen na tri tematske sklope:

- **Informiranje**, znotraj katerega smo ugotavljali, v kolikšni meri se staršem zdi informiranje pomembno in v kolikšni meri jih šola tudi dejansko informira.
- **Vplivanje**, s katerim smo ugotavljali, kako pomembno se staršem zdi, da lahko vplivajo na organizacijo dela v šoli, in v kolikšni meri šola vplivanje staršem v resnici dopušča oz. omogoča.

- **Komunikacija** in počutje pri sodelovanju šole in staršev je bil zadnji sklop vprašalnika. Ugotavljali smo, kdo se udeležuje formalnih oblik sodelovanja in drugih srečanj v šoli, kako pogosto je v stiku s šolo, kaj staršem sodelovanje pomeni, kako se počutijo, v kolikšni meri starši zaupajo šoli na kognitivnem in vzgojnem področju, katera so najmočnejša področja šole in katera najšibkejša. Sledilo je še splošno vprašanje, ali so s šolo zadovoljni.

Informiranje

Opredelite se, kako pomembno se vam zdi informiranje v šoli. (n = 86)

Večini staršem se zdi pomembno ali zelo pomembno, da so informirani o vsem, kar morajo vedeti o otroku, njegovem počutju, o podatkih, ki omogočajo, da bo otrok uspešen, o organiziranju pomoči, če jo potrebuje, in da informacije, ki jih posredujejo šoli, dosežejo ustreznega naslovnika.

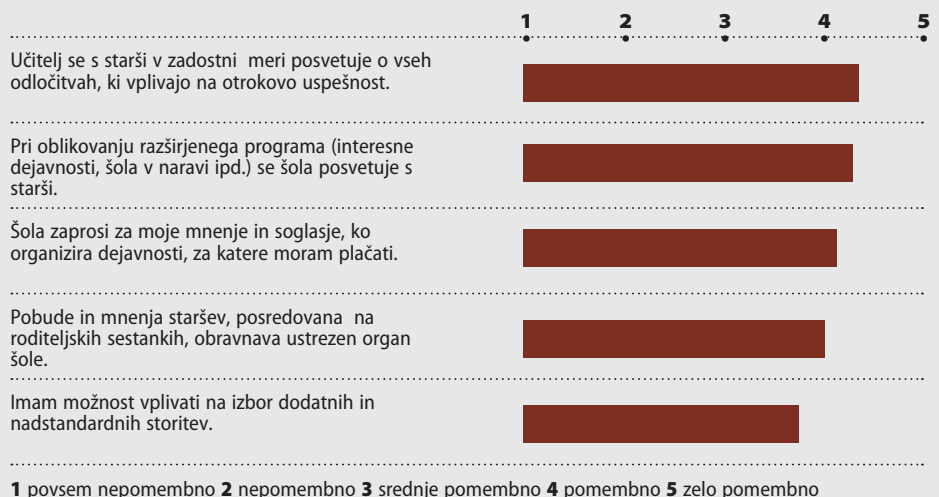

Graf 1: Pomembnost informiranja

Vplivanje

Opredelite se, kako pomembno se vam zdi, da lahko vplivate na organizacijo dela v šoli. (n = 86)

V sklopu vplivanja se rezultati o pomembnosti vplivanja in dejanskih možnostih vplivanja minimalno razlikujejo.

Graf 3: Pomembnost vplivanja

Informiranje

Opredelite se, kako je informiranje v šoli uresničeno. (n = 86)

Starši v večini menijo, da šola pogosto ali vedno informira starše o vsem, kar je treba vedeti, da otroku organizira pomoč, če jo potrebuje, da imajo vedno oz. pogosto dostop do pravil in predpisov, ki jih morajo poznati, da so seznanjeni z vsem, kar morajo vedeti, da se otrok v šoli dobro počuti, da vedno oz. pogosto omogoča (83 %), da posredovane informacije pridejo do naslovnika.

Zaključimo lahko, da so starši v večini pogosto ali vedno informirani o stvareh, ki se jim zdijo pomembne.

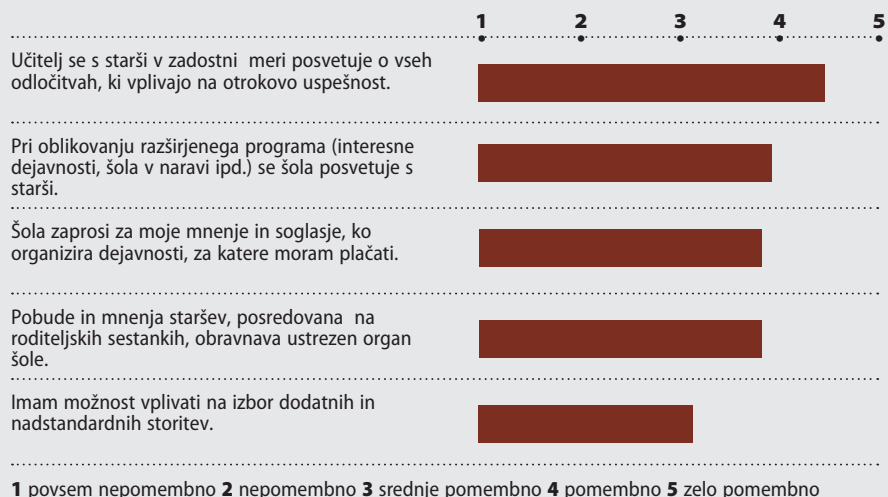

Graf 2: Dejansko informiranje

Vplivanje

Opredelite se, kakšen vpliv na organizacijo dela v šoli dejansko imate. (n = 86)

Rezultati kažejo, da imajo starši največjo možnost dejanskega vplivanja na izvedbo dejavnosti, za katere morajo plačati in jih šola zato prosi za soglasje; najmanjše možnosti vpliva staršev se kažejo pri izboru dodatnih in nadstandardnih storitev, čeprav je tudi v tem delu izražena možnost vplivanja dokaj visoka.

Graf 4: Dejansko vplivanje

Komunikacija

V zadnjem sklopu o komuniciranju ugotavljam, da se formalnih oblik srečanj v šoli običajno udeležujejo: mati (50 %), menjaje oče ali mati 30 %, vedno mati 15 %, da se formalnih oblik srečanj udeležujejo pogosto ali vedno, da staršem sodelovanje s šolo v 58 % pomeni obveznost, ki jo z veseljem opravljajo, in v 40 % obveznost, ki jo je treba opraviti.

Na vprašanje o najmočnejšem področju na šoli so se odgovori porazdelili na dva vsebinska sklopa. Prvi sklop zajema odgovore, ki se nanašajo na to, kaj šola nudi oz. omogoča otrokom, drugi sklop pa je povezan z delovanjem šole.

Starši so kot močna področja prepoznali: da učencem omogočamo, da mislijo s svojo glavo, da imajo možnost izraziti mnenje, da jim omogočamo spoznavati različnost, da jim nudimo ogromno možnosti sodelovanja na športnih tekmovanjih, da so močno področje športne aktivnosti.

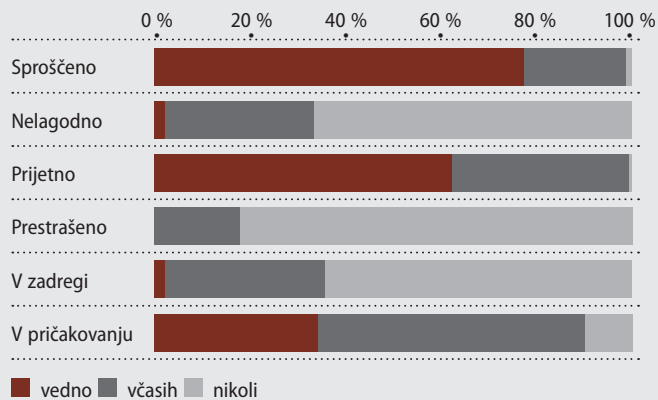
V delovanju šole so starši kot močno področje izpostavili dobro sodelovanje med učitelji, starši, učenci, sprotno reševanje problemov, možnost sodelovanja na različnih tekmovanjih, osebni pristop zaposlenih, spodbujanje nadarjenih otrok in vzgojo za življenje. Kot najmočnejši predmetni področja so starši izpostavili šport in matematiko, kot uspešen projekt je bil izpostavljen POPSZI.

Na vprašanje o najšibkejšem področju na naši šoli so starši zapisali, da premalo prisluhnemo otroku in ne upoševamo njegovega mnenja, da izvajamo premalo ročnih spretnosti, da imamo premalo obšolskih dejavnosti, da so potrebne spremembe pri šolski prehrani, varčevanju papirja in motiviranju učencev. Izpostavili so tudi neprimerno vedenje učencev v garderobah in prešibko avtoriteto učiteljev ter včasih nezadovoljstvo z izvajanjem pouka pri določenih predmetih oziroma nezadovoljstvo z določenimi učitelji.

Na eni strani je kot šibko področje izpostavljeno, da se preveč dela z učenci s posebnimi potrebami in premalo z nadarjenimi, drugič je kot šibko področje izpostavljeno, da se preveč tekmovanj nudi sposobnejšim otrokom in premalo šibkim.

Kako se počutite pri formalnih oblikah sodelovanj (govorilne ure, roditeljski sestanki, druga strokovna srečanja)? (n = 86)

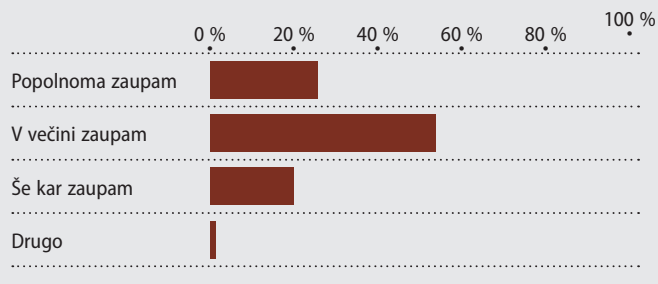
Počutje pri formalnih oblikah sodelovanja so starši v veliki meri ocenili kot sproščeno, prijetno, v pričakovanju. Res redko se kdo počuti nelagodno ali v zadregi, nihče pa ni izrazil, da bi se počutil prestrašeno.

Graf 5: Počutje

V kolikšni meri šoli zaupate, da bodo učenci pridobili ustrezno znanje za nadaljnje šolanje? (n = 86)

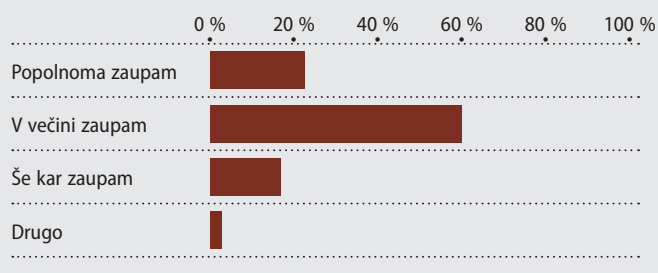
79 % staršev v večini ali popolnoma zaupa, 20 % še kar zaupa, da učenci pridobijo ustrezno znanje za nadaljnje šolanje, eden od staršev pa je zapisal, da pri določenih predmetih ni prepričan, da bo pridobljeno znanje ustrezno.

Graf 6: Ustreznost znanja

V kolikšni meri zaupate šoli, da šola deluje vzgojno ustrezno, primerno, strokovno? (n = 86)

Starši v večini ali popolnoma zaupajo (81 %), da šola deluje vzgojno ustrezno, primerno, strokovno. Dva starša pa menita, da šola žal ne deluje vzgojno oziroma da šoli ne zaupa, ker preveč obremenjuje otroka.

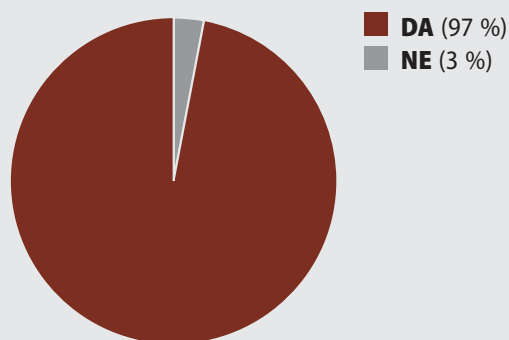

Graf 7: Ustreznost vzgojnega delovanja

Ali ste – na splošno gledano – s šolo zadovoljni?

(n = 86)

Na vprašanje, zakaj so starši s šolo zadovoljni, so odgovorili, da ker nam je mar za otroke, saj nam otroci niso zgolj številke, da otroci radi hodijo v šolo in so zadovoljni, da smo prijazna šola, ki prisluhne staršem in spodbuja otroke. Starši cenijo, ker sproti rešujemo nestrinjanja, podajamo sprotne informacije, imamo osebni pristop in smo dosledni pri upoštevanju pravil, ker sprotno obveščamo starše o pomembnih stvareh, spoštujemo tradicionalne vrednote in uporabljamo zdravo kmečko pamet. Starši so pohvalili, da ohranjamo avtoriteto, in zapisali, da šola v danih pogojih deluje, kot lahko.

Graf 8: Zadovoljstvo s šolo

Sklep:

Zaključimo lahko, da je na področju informiranja pomembnost informiranja, kot jo vidijo starši, v veliki meri skladna z dejanskim informiranjem, ki so ga deležni na šoli.

Tudi pomembnost vplivanja na organizacijo dela na šoli je dokaj skladna z možnostjo dejanskega vplivanja. Najšibkejša skladnost se kaže pri vplivanju na izbor dodatnih in nadstandardnih storitev. Pojasnjam, da je ta izbor vezan na povprečni socialni status družin učencev in razpoložljiv kader, ki ga imamo v šoli, kar izhaja iz sistemizacije, ki nam jo potrjuje MIZŠ. Nadstandardne storitve načrtujemo tudi glede na finančno pomoč (botri, šolski sklad, donatorji), ki jo predvidimo za pomoč otrokom iz socialno šibkih družin.

Rezultati 3. dela vprašalnika o komunikaciji kažejo, da je sodelovanje s šolo v večini domena mater. Menim, da je za celostni razvoj otroka v osnovnošolskem obdobju pomemben tudi lik očeta. V bodoče bi si želela več sodelovanja z očetmi.

Veliko (81 %) staršev je izrazilo, da v večini ali popolnoma zaupa vzgojno-izobraževalnemu delovanju naše šole, kar je spodbudna informacija. Zavedam se, da je mogoče tako na izobraževalnem kot na vzgojnem področju marsikaj izboljšati. Ugotavljam pa, da so pričakovanja staršev visoka in da na vzgojnem področju največkrat pride do težav takrat, ko starši in šola ne sodelujejo. Prav bi bilo, da se starši v primerih, ko pride do nestrinjanja, pogovorijo z učiteljem in nato s skupno strategijo pristopijo k reševanju problema. S tem kažejo (učenje z zgledom), da je treba nestrinjanje reševati kulturno, spoštljivo in konstruktivno.

V zvezi z rezultati vprašalnika je treba posebej izpostaviti mnenja staršev, ki s šolo niso zadovoljni, in šibka področja, ki so jih izpostavili.

Glede zapsanega, da je razlagi in ponavljanju namenjenega premalo časa, pojasnjam, da v procesu učenja in poučevanja razlagi in ponavljanju namenimo toliko časa, kot je zapisano v priporočilih zavoda za šolstvo, in toliko, kot ga na osnovi tega predvidijo učitelji v Ip. Imajo pa učenci različne sposobnosti na različnih področjih in za nekatere je časa premalo, za druge preveč. Da so otroci preutrujeni, bi povezala tudi s številnimi popoldanskimi aktivnostmi, ki jih obiskujejo naši učenci.

O tem, da na šoli dajemo pretiran poudarek športu in premalo kreativnosti in sodobnejšim temam, menim: športu na šoli res posvečamo veliko pozornosti, ker si učenci to želijo in ker imamo kader, ki to resnično dela z veseljem in z veliko mero odgovornosti. Za to sem jim hvaležna. V današnjem času sodobne digitalizacije sem kot ravnateljica ponosna, da se zavedamo pomena gibanja. Strinjam se z zapisanim, da je treba več časa nameniti kreativnosti in sodobnejšim temam, zato bomo v naslednjem letu tem posvetili več pozornosti.

Strinjam se tudi z zapisanim, da se nekateri učenci neprimerno vedejo v garderobah, kar skušamo reševati z dežurnimi učitelji in s pogovori na razrednih urah ter na raznih predavanjih. In ko smo ravno pri predavanjih: resnično bi želela večji obisk staršev takrat, ko imamo na šoli izjemne strokovnjake na področju vzgoje in izobraževanja. Vem, da ste starši v današnjem času pogosto v časovni stiski, vendar bi z obiskom predavanja pridobili in pokazali otrokom, da si vzamete čas zanje in da se vam to zdi pomembno. In imeli bi temo za pogovor z njimi, kar je tudi del vzgoje. Žalosti pa me, da je vprašalnik rešilo le okoli 20 % staršev.

Zahvaljujem se vsem tistim, ki ste si vzeli čas in rešili vprašalnik ter verjamem, da bo šola s starši tudi v prihodnje dobro sodelovala. In za zaključek: v današnji družbi se pogosto izpostavlja težavnost staršev, sama pa ponosno povem, da so starši naših učencev fajn.

TRUBARJEVI KRAJI VABIJO

OBČINSKI PRAZNIK 2019

zibelka slovenske kulture

četrtek, 6. junij

TRUBARJEV DAN

Trubarjeva domačija,
Rašica

ob 18. uri

DOM V JEZIKU

Društvo slovenskih pisateljev,
KUD Primož Trubar Velike
Lašče

ob 20. uri

ODPRTJE 37. LIKOVNE RAZSTAVE TRUBARJEVI KRAJI: NATURA 2000

KUD Primož Trubar
Velike Lašče

petek, 7. junij

ob 20. uri

Športna dvorana,
Velike Lašče

SLAVNOSTNA AKADEMIJA IN KONCERT OTA PESTNERJA

Občina Velike Lašče

sobota, 8. junij

od 9. do 16. ure
Igrišče, Velike Lašče

POKAL OBČINE VELIKE LAŠČE V MALEM NOGOMETU

ŠMD Turjak

ob 10. uri

Knjižnica, Velike Lašče

LUTKOVNA PREDSTAVA TRIJE PRAŠIČKI

MKL, Knjižnica Frana Levstika

ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

23. REVIJA PEVSKIH ZBOROV

KUD Marij Kogoj in TD Turjak

nedelja, 9. junij

od 7. do 13. ure
Trg, Velike Lašče

TRŠKI DAN

- **GODBA DOBREPOLJE**
- **RAZSTAVA MALIH ŽIVALI**
- **TRŠKA KUHINJA**

Občina Velike Lašče

od 7. do 10. ure
Trg, Velike Lašče

27. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

PD Velike Lašče

od 12. do 18. ure
Trubarjeva domačija, Rašica

ZAKLJUČEK POHODA

PD Velike Lašče

od 14. do 16. ure
Turjak

LOKOSTRELSKA TEKMA: LOV NA MEDVEDA

LK Turjak

več na www.velike-lasce.si

POLNI DNEVI V GLASBENI ŠOLI RIBNICA

Martin Lavrič

Glasbena šola Ribnica je tudi letošnji materinski dan praznovala z glasbo. 21. marca smo v dvorani glasbene šole v Velikih Laščah priredili Koncert ob materinskem dnevu, s katerim so se naši učenci poklonili svojim materam in jim pokazali, da čustva, delo in skrb niso zaman ter neopaženi. Koncert je obsegal 18 točk, igrali pa so učenci od prvega do sedmega razreda. Eni so godli na violino, drugi so pihali v flavto, kljunasto flavto ali klarinet, se poigrali z belo-črnimi tipkami klavirja in harmonike, nekateri pa so brenkali na kitaro ali iz svojega violončela izvabili globok, plemenit zvok, tako značilen za ta čudoviti instrument. Preizkusili so se tudi v komorni igri ter tako oplemenitili koncert ter pokazali, česa so se letos na novo naučili.

Točke so bile primerne starosti učencev, od enostavnih ljudskih pesmi do Mozarta, in vsi učenci so se izvrstno odrezali. Ne samo mame, tudi očetje in stari starši so bili z vso pravico ponosni na svoje otroke. Koncert je bil dobro obiskan in veseli smo, da smo lahko staršem pokazali, kako tudi njihov trud prispeva k uspehom njihovih otrok. Učence so spremljali Mirjana Zeljić Brnčić, Teja Merhar, Vladimir Mlinarič in Vanjo Tomc, koncert sta pripravil Danica Kavrakova Žganjar in Mirjana Zeljić Brnčić, točke pa so prispevali posamezni učitelji Glasbene šole Ribnica.

Uspehov pa niso predstavili zgolj na prej omenjenem koncertu. Naši učenci so tekmovali na mednarodnih tekmovanjih, kjer

so se ob težki konkurenci vsi izvrstno odrezali. V Varaždinu je tekmovala Gradišar Neža in osvojila III. nagrado. Zatem je Matič Levstek na Dnevih kitare 2019, ki so bili 6. in 7. aprila v Glasbeni šoli Krško dosegel bronasto priznanje. Petra Zakrajšek je tekmovala v Požarevcu, in sicer s flavto v kategoriji II, ter dosegla III. nagrado. Nazadnje se je Žak Gradišar udeležil 1. Mednarodnega tekmovanja Celeia 2019 in prejel priznanje za udeležbo.

Korepetitor Vladimir Mlinarič, Petra Zakrajšek in prof. Tanja Jarc.

Na vse svoje tekmovalce smo zelo ponosni in jim iskreno čestitamo!

V torek, 9. aprila, je bil v dvorani glasbene šole nastop tekmovalcev, ki je bil v primerjavi z drugimi nastopi precej zahtevnejši. Nastopili so naši tekmovalci Neža in Žak Gradišar ter Petra Zakrajšek in temu ustrežna je bila tudi kakovost, dolžina in zahtevnost točk. Učenci so nam na klarinet, flavto in rog odigrali zahtevnejše točke klasičnega repertoarja. V dobrih 20 minutah smo lahko uživali v dobro izvajani glasbi in nastopajoči so bili zaslužno nagrajeni z bučnim aplavzom. Nastopajoče sta spremljala Vladimir Mlinarič in Teja Merhar, nastop je pripravila Tanja Jarc.

Za konec še nekaj besed o Reviji orkestr

Glasbene šole Ribnica. Orkestri so nekaj posebnega in skupno muziciranje je včasih povsem drugačno od solo nastopov. Glasbena šola vztraja, da njeni učenci sodelujejo tudi v orkestrih. Tako jih pripravljajo tudi na ta del morebitnega nadaljevanja njihove glasbene poti ali pa jim zgolj zbuja ljubezen do skupnega igranja in tiste pozitivne energije, ki se ob tem sprošča.

Revija orkestrrov je bila 13. aprila v Športnem centru Ribnica. Nastopili so godalni, pihalni in filharmonični orkester. Na slednjega smo še posebej ponosni, saj nas je njegova ustanovitev postavila ob bok precej večjim glasbenim šolam.

Na odru so se menjavali vsi trije orkestri, ki so izvedli različne skladbe, od znanih tradicionalnih ali popularnih slovenskih ali irskih napevov, do klasike, jazza in filmske glasbe, ki se je sedaj dokončno prebela v glasbene dvorane. Z 12 točkami je bila revija ravno prav dolga, izbor skladb pa je bil tako zanimiv, da so jim poslušalci z veseljem sledili. Filharmoničnega je vodil Aleksander Oražem, Ksenija Abramović Grom je nastopila z godalnim orkestrom, pihalnega pa je pod svojo taktirko prevzel Vito Opeka. Revijo so organizirali Franc Malavašič, Ksenija Abramović Grom, Vito Opeka in Aleksander Oražem.

Korepetitorica Teja Merhar in Neža Gradišar.

INTENZIVNI VIKEND PIHALNEGA ORKESTRA GLASBENE ŠOLE RIBNICA

Pihalni orkester GŠ Ribnica pod vodstvom Vita Opeke se je konec aprila odpravil v Fieso z namenom, da se kar najbolje pripravi na veliko število prihajajočih koncertov, ki ga čakajo v maju in juniju.

Člani orkestra so se na pot odpravili v petek po šolskem kosilu. Nastanili so se v CŠOD Breženka, kjer jih je najprej nagovoril oskrbnik doma. Sledila je malica, ob 16:00 pa so že opravili prvo sekcijsko vajo. Po večerji je sledila skupna vaja, po kateri so odšli na daljši sprehod.

Zjutraj so po zajtrku do malice opravili sekcijsko vajo, nato pa so imeli do kosila še dve skupni vaji. Po kosilu je sledil sprehod do Pirana, kjer so se posladkali s sladoledom in si ogledali Tartinijev spomenik.

Intenzivni vikend je poleg kakovostnega igranja dvignil tudi vzdušje v orkestru in tako poskrbel, da so se tako učenci kot učitelji v soboto zvečer domov vrnili polni lepih vtisov.

INTENZIVNE VAJE **GODALNEGA ORKESTRA** GLASBENE ŠOLE RIBNICA

Na Reviji orkestrrov Glasbene šole Ribnica smo člani godalnega orkestra obujali spomine na intenzivne vaje v Fiesi, na katere smo se odpravili 12. in 13. oktobra 2018.

Že na poti v CŠOD Breženko, smo prisluhnili življenjepisu skladatelja Giuseppeja Tartinija, ki je bil rojen v Piranu. Po prihodu v Breženko v zgodnjih popoldanskih urah in namestitvi v sobe je sledila prva vaja, nato večerja ter skupno druženje, kjer smo najprej preizkusili svoje znanje v kvizu o Tartiniju, nato pa sta sledili dve skupni igri in sproščeni klepet.

V soboto smo po zajtrku z učitelji godal vadili po instrumentalnih skupinah, po malici pa je sledila še skupna vaja. Sončen dan in šumenje valov sta kar vabila na prosto, zato smo se po kosilu in krajšem počitku ob morskimi obali sprehodili do

Pirana. Tam smo si najprej ogledali Tartinijevo spominsko sobo in njegovo violino iz goslarske delavnice mojstra Amatija. Prijazna kustosinja nam je z navdušenjem pripovedovala o dogodivščinah iz njegovega življenja. Sledilo je fotografiranje pred Tartinijevim spomenikom in malce prostega časa za zasluženi sladoled.

Po vrnitvi v Breženko je sledilo pospravljanje sob, še ena vaja ter večerja in vožnja domov, kamor smo prispeli v večernih urah.

Ko smo na reviji orkestrrov obujali spomine na tisti vikend v Fiesi, vikend poln sekcijskih in skupnih vaj, smo se spomnili tudi na večerni klepet z godalnimi prijatelji, vonj po soli in morju, sprehod v Piran, sliko s Tartinija in sladoled na sončni morskimi obali.

Učenci pihalnega orkestra.

HOČEM – ZMOREM – TEČEM 2019

Bojan Novak, Andreja Svetičič / foto: Boštjan Podlogar, Nastja Rupar

V soorganizaciji devetošolcev, učiteljev in vodstva šole je v soboto, 6. aprila, pri šoli potekal 2. dobrodolni tek Hočem – zmorem – tečem. Prireditev je popolnoma uspela, saj smo združili tek, gibanje, dobro voljo, glasbo in dobrodelnost.

Na OŠ Primoža Trubarja se trudimo šolski vsakdan obogatiti s številnimi dejavnostmi. Od lanskega šolskega leta, ko so takratni devetošolci sprejeli izziv ravnateljice, mag. metode Kolar, in premierno zasnovali ter organizirali prvi dobrodolni tek, je prav omenjeni tek ena izmed najbolj zahtevnih dejavnosti, ki jih pripravljamo. Tudi letošnja generacija devetošolcev je bila več kot pripravljena sprejeti izziv in ob budnem očesu obeh razrednikov so se že jeseni lotili organizacije velikega projekta. Na temelje lanskega teka smo postavili ogrodje prireditve in k sodelovanju povabili še veliko zunanjih izvajalcev ter posameznikov.

Dogovorili smo se z našim nekdanjim učencem Marcelom Lejkom, ki ima že kar bogato kilometrino na področju povezovanja različnih prireditev. Tudi tokrat je s svojim sproščenim, domiselnim in zabavnim nastopom odlično povezal prireditev v zanimivo celoto.

Veseli smo bili, ko so sodelovanje na prireditvi potrdili tudi Nik Škrlec, najbolj znan kot voditelj Malih sivih celic, sicer pa obe-

tavni mladi igralec številnih talentov, rock skupina Lumberjack, ki je letos sodelovala tudi v tekmovalnem programu izbora za pesem Evrovizije, in Ema Kozin, najboljša slovenska boksarka. Vsi omenjeni so naša prizadevanja dvignili na še višjo raven.

Letos smo želeli prireditev obogatiti s pohodom in hitro naleteli na sodelovanje Planskega društva Velike Lašče, ki je pripravilo vse potrebno za izpeljavo dogodka. Pod vodstvom vodnika Nika Samse se je na pohod po okolici Velikih Lašč podala večja skupina pohodnikov.

Ob osmih zjutraj smo se zbrali na šolskem športnem igrišču in s krajšimi pozdravi ravnateljice, gospoda župana in dveh predstavnikov devetošolcev odprli prireditev. Ob zvokih glasbe je Anita Jaklič tako kot lani izvedla skupinsko ogrevanje, da smo se na tek in druge športne dejavnosti odpravili primerno pripravljani.

Na štart tekaške proge po makadamski poti v okolici Velikih Lašč smo se odpravljali po triletjih. Začeli so najstarejši učenci (od

7. do 9. razreda), ostali pa so medtem spoznavali pripravljene delavnice. Najmlajši so prisluhnili zanimivi pravljici, nekoliko večji pa so igrali športne igre v športni dvorani, sestavljali stolp pred šolo in se spopadali z ravnotežnimi izzivi, igrali prstomet ter uživali na postavljenem poligonu. Z Nikom Škrlecem so sestavljali rubikove kocke in se učili žongliranja, spoznavali pa tudi različne gasilske spretnosti, ki so jih vodili gasilci PGD Dvorska vas Mala Slevica in PGD Rob. Medtem so učenci tretjega triletja tekli na tekaški progi, ki je bila speljana v krogu.

Teku sta se pridružila tudi župan Tadej Malovrh in boksarska šampionka Ema Kozin.

Po teku so učenci odšli na prostor pred šolo in tudi oni sodelovali pri spremljevalnih delavnicah, naslednja pa je tekla skupina odraslih nešolskih tekačev. Skupaj jih je bilo 50 in vsi so se teka lotili z nasmehom na obrazu. Kasneje so s progo opravili še učenci drugega in prvega triletja. S prvošolci so tekli tudi devetošolci, saj so letos stkali posebno prijateljstvo in v projektu, poimenovanem 19, izvedli že veliko skupnih dejavnosti.

Živahno in gibanja polno dopoldne smo zaključili s krajšim zaključnim programom na športnem igrišču. Nekoliko nestrpnost smo pričakovali, kakšen znesek bo ob koncu prireditve zapisan na posebnem bonu. Letos smo se odločili, da bomo zbrana sredstva namenili skladi za nakup in postavitev zu-

nanjih igral pri šoli. Igrala bodo namenjena učencem prvega triletja, postavili pa jih bomo med poletnimi počitnicami.

Z donacijami podjetij in posameznikov, ki so se udeležili teka, smo zbrali nekaj več kot 4.200 evrov. Nad višino zneska smo bili navdušeni.

Prireditve smo zaključili ob zvokih odlične mlade ter perspektivne skupine Lumberjack, katere glasba je zadonela po celih Velikih Laščah.

Ob koncu prireditve smo bili zelo ponosni, da nam je uspelo v lep mozaik zložiti toliko nalog in talentov ter se ob tem še veliko naučiti. Vložene je bilo res veliko energije, zato je bilo tudi zadovoljstvo temu primerno. Veliko ljudi je prispevalo ideje, čas in tudi denar, da je 2. dobrodelni tek tako odlično uspel.

Zahvaliti se moramo tako velikemu številu posameznikom in organizacijam, da bi pri naštevanju gotovo koga nenamerno izpustili. Na simboličen način smo se vsem zahvalili s posebno spominsko zahvalo, prav tako smo se zahvalili tudi donatorjem.

.....
 Več fotografij iz dogodka
 si lahko ogledate na
 posebni spletni strani
[http://hocemzmoremtecem.
 digital.si/](http://hocemzmoremtecem.digital.si/)

22. KRPANOV KROS

Bojan Novak

V četrtek, 25. aprila, smo v Turjaku na tradicionalni lokaciji izpeljali že 22. Krpanov kros. Tudi tokrat se je v teku pomerilo več kot 300 osnovnošolcev iz devetih slovenskih osnovnih šol. Največ medalj so osvojili učenci naše šole.

Približno 350 tekačev se je pomerilo na treh različno dolgih progah. Zadnja leta prvi tečejo starejši učenci in učenke, ob koncu prireditve pa najmlajši.

Učenci 7., 8. in 9. razreda so morali opraviti s tisoč metrov dolgo kros progo, ki jih je vodila po travi, makadamu in tudi po gozdni stezi. Njihove sošolke in vsi učenci drugega triletja so pretekli 700 metrov dolgo progo, učenci ter učenke prvega triletja pa še nekoliko manj, 500 metrov.

Poleg učencev naše šole so se teka udeležili še učenci in učenke OŠ Škofljica, OŠ Dobrova, OŠ Ig, OŠ Brezovica, OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok, OŠ Toneta Šraja Aljoše Nova vas, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica in OŠ Dobropolje.

Ob koncu tekmovanja smo tudi tokrat izvedli ekipni štafetni tek, v katerem je zmago slavila ekipa OŠ Dobrova.

Za pomoč pri izpeljavi tekmovanja se zahvaljujemo gasilcem PGD Turjak in Manci Bavdek.

Osvojene medalje naših učencev:

1. mesto:

Lara Širaj, 2. razred
 Luka Cukrov, 2. razred
 Enej Zalar, 5. razred
 Domen Benčina, 9. razred

2. mesto:

Tinkara Adamič, 1. razred
 Martin Čop, 5. razred
 Hana Starc, 7. razred
 Urh Zelnik, 7. razred
 Matevž Jeršič, 8. razred

3. mesto:

Ela Gradišar, 2. razred
 Štefan Petrič, 6. razred
 Anja Tomažin, 9. razred

SLIKAR IN DELO

LIKOVNA RAZSTAVA

DIPL. SLIKARJA

DRAGA PETROVIČA

Helena Grebenc Gruden / foto: Boštjan Podlogar

Gospoda Draga Petroviča mnogi poznamo že kar nekaj časa, saj se že več kot deset let redno udeležuje srečanj likovnih umetnikov na Trubarjevi domačiji in nas razveseljuje s svojimi slikarskimi stvaritvami.

Ob samostojni razstavi perorisb leta 2011 smo ga podrobneje že predstavili, vendar smo ga tokrat spoznali še malo bolj in drugače. Kljub temu da daje vtis tihega in umirjenega človeka, je v svoji notranjosti čisto nekaj drugega.

Tako kot zna v besedah filozofirati in zagovarjati svoj prav na mnogih področjih, je tudi obseg njegovega ustvarjanja obsežen in vsestranski. Vso to raznolikost je enostavno strnil na marčevski razstavi, ki ji je dal naslov Slikar in delo. To je bila neke vrste retrospektiva, vendar brez ciklov, brez stilskih povezovanj in brez točno določenih časovnih obdobij. Bili so samo izseki in sekvence njegovega dosedanjega ustvarjanja.

Njegov pretekli vsakdanjik, kljub varovanju osebnih podatkov izdaja, da ima za sabo že sedem desetletij. Rojen je bil v Ljubljani. Maturiral je leta 1968 v Zagrebu na Srednji lesarski šoli. Leta 1985 je kot izredni študent diplomiral na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju.

V življenju je hodil po dveh poteh. Prvo so vodile službene obveznosti, druga pot pa je bila za dušo. Tista ustvarjalna, neustavljiva, vesela in nagajiva. Začetke slikarskega ustvarjanja hudomušno postavi kar v zgodnje otroštvo, ko je dobil prve barvnike. Z leti je ugotovil, da ne želi biti samo nedeljski slikar, ampak da potrebuje več znanja s tega področja, zato se je dodatno izobraževal. Najprej

na večernih tečajih samorastnikov, potem na večernih tečajih Akademije za likovno umetnost, na slikarski šoli Zmaga Modica, največjo spodbudo pa je dobil pri šolanju pri Savu Sovretu, ki ga je predstavil kot enega tistih, ki so se lahko brez rednega šolanja začeli profesionalno ukvarjati s slikarstvom. Kot zagnan organizator likovnega udejstvovanja, kot poznavalec likovne andragogike in vseh tehničnih znanj, tehnoloških postopkov ter veččin risanja je leta 1993 v Mariboru skupaj z akad. slikarjem Zmagom Jerajem in akad. kiparjem Vojkom Štuhecem ustanovil slikarsko šolo. Okoliščine temu niso bile naklonjene in šola ni preživela. Ostala pa so v okviru programa šole nekatera slikarska in kiparska dela g. Petroviča, ki smo jih videli na razstavi. Iz tega obdobja so bila predstavljena kiparska dela, ki so nastala s pomočjo akad. kiparja Jakova Brdarja in kažejo sledi Ljubljanske šole Zmaga Modica. To so bila dela: instalacija Božje seme za spodbudo in upanje, Pojoči slikar v terakoti, Torzo iz siporeksa, dominirala pa je replika Sv. Barbare v lesu. Zanimiva je bila tudi statua z naslovom Nedokončana v češnji.

Na razstavi se je predstavil tudi s perorisbo Avtoportreta. V risbi smo spoznali tudi njegovo soprogo Nado in mentorja akad. kiparja Jakoba Brdarja. Vse skupaj je uvrstil še v prostor in nam predstavil krajino Jeruzalem - Prlekijo, kjer so korenine Petrovičevih.

Na začetku stoletja je nadaljeval študij slikarstva na Visoki strokovni

šoli – College of Visual Arts v Ljubljani in leta 2007 diplomiral. Vsa ostala dela so nastajala v tem in po tem obdobju: Sv. Magdalena, ki kliče po katastrofah. Sledila so politično angažirana dela in so bila spomin ter opomin na katastrofe: 11. septembra v Ameriki, vojne na Bližnjem vzhodu in na Balkanu (vse tri slike so bile naslikane v tehniki olje na platno). Avtor je ta dela obrazložil takole:

»Razstavljenjena dela so v celoti podana kot premislek o času potrošništva, globalizacije, ekološke ogroženosti planeta, visokih tehnologij in tehnike, podprte z multinacionalnim kapitalom, ki oblikuje nove svetovne trende. Gre za restavracijo svetovne ekonomsko-družbene ureditve pod krinko kulture, svobode, demokracije in prava.«

Za zaključek razstave so nas nežni, sproščujoči akti popeljali v lepši in bolj optimistični svet.

Povedati moram še, da je spodbudo za to predstavitev g. Petroviću za njegovih sedem desetletij podarila njegova soproga Nada. Skupaj z odličnim recitalom gospe Jerce Mrzel smo se njegovemu jubileju pridružili tudi mi in mu zaželeli vse dobro, boljše in najboljše!

KNJIŽNICA POD KROŠNJAMI

Trubarjeva domačija bo v sodelovanju z Vodnikovo domačijo (zavod Divja misel) gostila Knjižnico pod krošnjami. Otvoritev knjižnice bo v soboto, 15. junija 2019, ob 14. uri, sicer pa boste lahko v senci jelš na otoku pred Temkovo žago brezplačno listali in prebirali knjige vsako nedeljo, med 23. junijem in 8. septembrom, od 10. do 17. ure.

Poleg brezplačnega branja in listanja knjig bomo v knjižnici gostili pravljíčarko za najmlajše, svoje pesmi in druge literarne stvaritve pa bodo brali lokalni ustvarjalci vseh generacij.

Podrobnejši program lahko spremljate na spletni in FB-strani Trubarjeve domačije.

Lepo vabljeni!

SLOVENSKA POKRAJINA RAZSTAVA DEL SLIKARJA IGORJA DOLENCA

Helena Grebenc Gruden / foto: Siniša Rančov

V galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji se vedno kaj zanimivega dogaja. Vrstijo se kulturni dogodki, razne predstavitve, razstave likovnih umetnikov. Tudi tistih, ki sodelujejo na naših vsakoletnih majskih skupinskih srečanjih na Rašici in ki jih pri otvoritvah predstavimo bolj na kratko.

Eden izmed njih je bil tudi slikar krajinar gospod Igor Dolenc, ki je na aprilski razstavi pri nas prvič samostojno razstavil svoja dela. Zbirki del je dal naslov Slovenska pokrajina. Čeprav je bil naš znanec iz Žlebiča in nas mnoga dela spominjajo na Ribniško dolino, je bil naslov kar pravi. Predstavil je različne dele naše dežele, poudarek pa je bil na škofjeloškem področju.

To so bili kraji njegovega otroštva. Leta 1941 se je rodil v Poljanah nad Škofjo Loko, ki so bile takrat pomemben slikarski kraj. V tem okolju so kar nekaj stoletij nazaj živeli in delovali slikarji Šubici. Najbolj znana sta bila brata Janez in Jurij Šubic, ki sta živela in delovala v drugi polovici 19. stoletja. Bila sta pionirja slovenskega realističnega slikarstva. Jurij je bil tudi prvi predstavnik slovenskega plenerizma (slikanja na prostem).

Oba omenjam tudi zato, ker sta delala ilustracije za revijo Zvon Josipa Stritarja. Njun naslednik je bil 1925. leta rojeni slikar, grafik in ilustrator Ive Šubic. S slikarjem Igorjem Dolencem sta bila dobra prijatelja.

Že v zgodnji mladosti je bil Šubic tudi njegov učitelj. Uvedel ga je v živahen utrip slikarstva, mu bil ves čas mentor, povezana sta bila tudi sorodstveno. Veliko sta se družila z znanimi umetniki: Jožetom Ciuho, Francetom Slano, Janezom Vidicem, Savo Sovretom idr.

Vse to sta bila dobra popotnica in zagotovilo, da se je gospod Dolenc zelo zgodaj učil slikanja in tudi hitro zaplaval v umetniške in ustvarjalne vode. V letih 1960 do 1975 je svoje znanje in izraz izpopolnjeval v Franciji, Angliji, Nemčiji in Italiji. Leta 1960 je v Ljubljani imel prvo samostojno razstavo, ki so ji sledile še mnoge. Več kot šestdeset jih je naštel. Ker se je zelo rad udeleževal likovnih srečanj, je sodeloval tudi na številnih skupinskih predstavitev. Tematsko ga je zelo privlačila ravnina Prekmurja, okolica Prevalj, Majšperka, pogosto je bil tudi na naših srečanjih Trubarjevi kraji.

Razstavljene slike, vse v tehniki olja na platno, so nas pobožale s svojo mistično mehko, čistostjo in mirnostjo. Ker je bil avtor izvrsten litografski risar, se je to

tehnično znanje zrcalilo v vseh njegovih umetniških delih. Posebno vrednost jim je dal velik čustven naboj, ki govori o njegovem občutenju sveta. Iz motivov vejejo samotnost, skrivnostna podoba pokrajine, lastna doživetja in topla, čutna, intimna izpoved umetnika.

Razstavljena dela so bila v njegovih simbolnih barvah deljena na zeleni – letni in na beli – zimski del. Že od začetka svojega ustvarjanja je vse svoje motive podrejal preprostosti in poenostavljanju. Vedno je odstranil vse odvečne elemente in uporabljal osnovni barvi. Običajno zeleno ali belo barvo, ki ju je plemenitil z vsemi možnimi svetlobnimi odtenki od temne do najsvetlejše. Tako nam je pričaral preprosto in prazno podeželsko pokrajino, brez figuralike in arhitekture, z izjemo nekaj hiš in kozolcev na podobah iz Poljanske doline, s presenetljivo lepimi sončnimi zahodi ali razgibanimi oblaki. Spokojen mir in zasanjanost, ki veje iz umetnin, pokaže njegovo osebno izpoved in intimno zgodbo. Gledalca pa popelje k razmišljanju o večnosti in minljivosti.

Z občutljivim umetniškim postopom, čistostjo oblik, svetlobnimi učinki in asketsko barvo gospod Igor Dolenc v slovenskemu krajinarstvu ohranja prefinjen minimalističen barvni realizem.

Za lep večer in popolno umetniško doživetje so poskrbeli učenci Glasbene šole Ribnica, oddelek Velike Lašče, gospodinje iz Gradeža za pogostitev, vsi obiskovalci pa za prijetno druženje z umetnikom.

Gospodu Igorju Dolencu čestitamo za odlična umetniška dela in lepo razstavo! Želimo mu še veliko ustvarjalnih navdihov.

Za priložnost, da smo ga bolje spoznali, pa se mu lepo zahvaljujemo!

KUD Primož Trubar
Velike Lašče

**V sklopu zeliščarskih
delavnic vas vabimo v**

SVET ZDRAVILNIH RASTLIN IN ZAČIMB,

**in sicer na tretjo zeliščarsko delavnico
v študijskem letu 2018/2019, ki bo
v soboto, 8. junija 2019, ob 9. uri
v naravi v okolici Kureščka**

Prvi del:

BOGASTVO S TRAVNIKA

spoznavanje in nabiranje zdravilnih rastlin,
telesne in dihalne vaje za vzpostavitev energetskega
ravnovesja.

Drugi del:

DELAVNICA Z AROMATERAPEVTKO ANO LIČINO IZ ŠOLE AROMATERAPIJE

kako lahko zelišča uporabimo (namakanje, destilacija,
izdelava raznih izdelkov),
skupna izdelava praktičnega izdelka, ki ga
bo lahko vsak udeleženec odnesel domov.

S seboj prinesite košarico/papirnato vrečko/bombažno
vrečko za nabiranje ter beležko za zapisovanje.
Delavnico bodo izvajale Ana Usenik (»Pehta s hribov«)
in Darja Mlakar iz Društva Zapotok ter aromaterapevtka
Ana Ličino iz Šole aromaterapije.

Cena delavnice

za člane UTŽO je 3 €, za nečlane 5 €.

Prijave sprejemamo do četrтка, 6. junija 2019.
Prijave in dodatne informacije: po elektronski pošti na
e-naslov utzo.velikelasce@gmail.com ali na telefon:
041 380 036 (Danica Cvetko)

Lepo vabljeni!

NOVOSTI NA NAŠIH POLICAH

V knjižnici Frana Levstika Velike Lašče se vedno trudimo, da bi za bralce priskrbeli novo, aktualno in zanimivo gradivo. Med novostmi, ki so prišle do nas v zadnjih dveh mesecih, sem tudi tokrat iz seznama izbrala tri knjige iz mladinskega oddelka in tri za odrasle bralce.

Mladinski oddelek Slikanice
Kuhlmann, Torben: Armstrong - drzno popotovanje Miška na Luno Grlica, 2019

Umetniško delo nagrajenega ilustratorja Torbena Kuhlmana povede bralca na Luno in še naprej, vse do koder so sanje omejene le z bogastvom posameznikove domišljije in kjer so največji inovatorji pravzaprav neznatni prebivalci sveta. Ta posebna izdaja, ki prikazuje misijo Apolla 11 od izstrelitve do vrnitve na Zemljo slavi 50. obletnico pristanka na Luni.

Mladinski oddelek Resničnost
Kinney, Jeff: Dnevnik prijaznega mulca. Dnevnik Nejca Svetka Grlica, 2019

Sedaj ima tudi Nejc Svetek, prijatelj Nabritega mulca, svojo knjigo. A čeprav knjiga govori o Nejcu, v njej seveda nastopa tudi Grega, saj vse počneta skupaj. Njegovi starši ga ne marajo, a je vseeno njegov najboljši prijatelj. Jeff Kinney je snovalec in razvijalec spletnih iger in najbolje prodajani avtor New York Timesa. Revija Time ga je uvrstila na svojo lestvico stotih najvplivnejših ljudi na svetu. Jeff je tudi ustvarjalec spletne strani Poptropica.com, ki jo je revija Time uvrstila na svojo lestvico 50 najboljših spletnih strani.

Psihologija za mladino
Forsén Ehrlin, Carl-Johan: Pogumni Luka. Narobe teden Mladinska knjiga, 2019

Luka je pogumen in radoveden deček, ki živi z mamo, očkom in starejšo sestro Emo. Rad se vozi s kolesom, igra s prijatelji, pleza na drevesa in odkriva nove reči. Ravnokar se je preselil v novo mesto, kjer mora spoznati še veliko vznemirljivega. Ni pa si predstavljal, da bo prvi teden v novem okolju povsem narobe teden! Otroci so včasih veseli, včasih žalostni, včasih pa gre res čisto vse narobe. Izkušnje pogumnega Luke jim bodo pomagale, da bodo lažje izrazili občutja in čustva, kot so bolečina, izguba, strah, prijaznost ali veselje.

Staršem in drugim odraslim pa bo knjiga ponudila orodja, s katerimi bodo obvladali najrazličnejše zaplete, do katerih prihaja v vsakdanjem življenju.

Viri: www.emka.si, www.bukla.si, <https://beletrina.si>

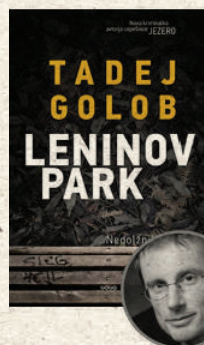
KRESNIK 2019

No, pa jih imamo. Seznam letošnjih nominirancev za Kresnika namreč. 23. aprila je komisija, ki je izbirala med skoraj 200 romani, razglasila tistih 10, ki so bili najboljši. 23. maja se bo izbor zožil na pet najboljših. 23. junija, na kresni večer, pa bo znan zmagovalec.

Letošnji nominiranci:

Borut Golob
Pes je mrtev

Tadej Golob
Leninov park

Mirt Komel
Medsočje

Jela Krečič
Knjiga drugih

Odrasli oddelek Življenjepis
Plohl, Feliks: Vsi moji grehi
Beletrina, 2019

Vsi moji grehi so prvenec popolnoma neznanega avtorja z izredno zanimivo in razgibano življenjsko zgodbo in neverjetnim darom za pripovedovanje. Feliks Plohl se je po več poskusih v žanrih akcijskega in znanstvenofantastičnega romana med prestajanjem zaporne kazni na Dobu odločil napisati svojo življenjsko zgodbo. Poleg obilice vznemirljivih življenjskih pripetljajev knjigo odlikuje sproščen in razgiban jezik, ki se mu močno pozna, da mu slovenščina ni bila položena v zibelko. Velik vpliv na njegov literarni izraz je imelo tudi dolgoletno bivanje v Severni Ameriki, kjer se je navzel zlasti tamkajšnjega uličnega jezika. Posebna kakovost Plohlove pisave je v tem, da avtor v svojih pripovednih svetovih ne podlega fascinaciji nad nasiljem in kriminalnimi dejanji, temveč se poskuša svojim najbolj grešnim dejanjem prikrasti za hrbet in jih z ubeseditvenimi načini bolje razumeti.

Odrasli oddelek Potopis
Shepherd, Nan: Živa gora
UMco, 2019

Knjiga Živa gora prinaša poetične refleksije, ki jih je med hojo in raziskovanjem gorovja Cairngorms v škotskem Višavju v štiridesetih letih prejšnjega stoletja izpisala škotska pesnica in pisateljica Nan Shepherd, na izid v knjižni obliki pa potem počakala vse do leta 1977. To duhovno raziskovanje surove pokrajine in neukročene narave spada med najboljša potopisna dela, ki so bila kdajkoli napisana v angleškem jeziku. Gora, narava in človek se v tej knjigi med seboj tankočutno prepletajo. Jezik v knjigi je zračen v obeh pomenih te besede, saj avtorica zaznava nianse v spreminjanju vremena, ki vpliva nanjo in na njeno počutje, hkrati pa jo narava spodbuja, da ves čas preizkuša meje jezika in tega, kaj lahko z njim izpove. Živa gora je emocionalna in intelektualna meditacija pesnice, ki je v naravi poslušala odenke svojih misli in jih ubesedila v enkratno mešanico osebnoizpovedne literature in filozofske meditacije.

Odrasli oddelek Družbeni roman
Wells, Benedict: O koncu žalosti
Mladinska knjiga, 2019

Dva brata in sestra v prometni nesreči izgubijo starše. Teta ne more skrbeti zanje, zato gredo v internat. Otroci se vsak na svoj način in proč eden od drugega soočajo z nenadno osirotelostjo. Zavetje in tolažbo, upanje in dom iščejo v ljudeh okoli sebe. Premladi so, prešibki, da bi si stali ob strani. Nemško-švicarski pisatelj Benedict Wells (1984) se v svojem četrtem romanu, za katerega je prejel tudi evropsko nagrado za književnost, dotika univerzalnih tem in vprašanj o osamljenosti in ljubezni, s katerimi se slej ali prej sreča vsak posameznik.

Delovni čas knjižnice:

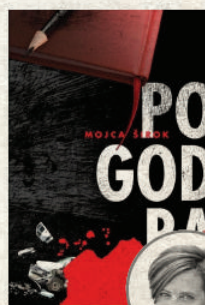
- **ponedeljek** 12:30–19:00
- **torek** zaprto
- **sreda** 10:00–15:00
- **četrtek** 12:30–19:00
- **petek** 12:30–19:00
- **sobota in nedelja** zaprto

Katja Perat
Mazohistka

Samo Rugelj
Resnica ima
tvoje oči

Mojca Širok
Pogodba

**Vladimir
R. Štefanec**
Najlepša
neznanka svetloba

Jani Virk
Brez imena

Bronja Žakelj
Belo se pere na
devetdeset

SLAP KOBILJI CUREK

Res ni velik, je majhen, reven in šibak v pretoku, a neverjetno stalen. Ob nevihtah se mu pretok hitro poveča, takrat v tem gozdu kar bobni, ko izpod slapa se voda peni in prši. V nočni tišini ga slišiš iz daljave, stalno šumi, vedno isti ritem glasu ponuja, voda vedno isto pesem poje. Konstantna godba pitne kristalne vode.

Slap razveseli vsakega turista, ki prepešači evropsko pešpot. S hladno studenčnico iz struge slapa v dlaneh se lahko osveži in odžeja. Nižje v dolini je še grapa, kjer v ta pretok priteče še zelo majhen potoček. Po krajši zeleni dolini se mu pridruži še več manjših sijočih se potočkov, ki se zberejo v Podlogu ob prvem jezu. Tu se slap spet razveseli, ko dobi umetno podlago. Hitrost pretoka se poveča in se izlije v menander. Še dvakrat doživi vodni ples, nato v Poni kvah zaspi in se v Krki prebudi. Čudoviti kristali vode so darovi narave.

JNovak

mestna
knjižnica
ljubljana

DELO V KNJIŽNICI ROB

Iščemo študenta/-ko za delo v knjižnici.

Od kandidatov pričakujemo zanesljivost, samostojnost, ljubiteljsko ali strokovno poznavanje literature, komunikativnost in smisel za vodenje osnovnih evidenc. Zagotavljamo strokovno uvažanje in pomoč pri delu.

Delo poteka dvakrat tedensko po 2 uri, v petek dopoldne in sredo popoldne, v knjižnici v Robu.

Kandidati prijave pošljite na e-naslov
barbara.marincic@mklj.si do 31. 5. 2019.

PROSLAVA OB SVETOVNEM DNEVU ŽENSK IN MATERINSKEM DNEVU

Katarina Gačnik

V petek, 22. marca 2019, smo člani Kulturnometniškega društva Marij Kogoj Turjak v sodelovanju s Podružnično šolo Turjak v Kulturnem domu priredili proslavo ob svetovnem dnevu žensk (oz. dnevu žena) in materinskem dnevu. Že tradicionalno skušamo združiti oba praznika in z eno prireditvijo počastiti vse ženske.

V programu so sodelovali vsi učenci šole, ki so pripravili izjemen program, dramsko igro ter pesmi Nece Falk iz slovitega dela Maček Muri. Na kitari jih je spremljala Eva Pečnik. Tako otroci kot tudi mentorice, vodja Stanka Štrukelj ter Kristina Šilc Čirovič, Marija Katarinčič, Petra Marolt, Petra Zidar in Vita Mekinda, so prejeli bučen aplavz polne dvorane.

Prav tako ponosna pa je bila tudi gostja, gospa ravnateljica Metoda Kolar. Sledil je nastop pesnice in piske narodnozabavnih besedil, domačinke Nataše Klinc, ki je pripravila nekaj lepih misli in verzov, mamice pa so ta večer prejele tudi skromen cvet. Proslavo je vodila Jaša Nika Petrovič.

Hvala vsem, ki ste pomagali pri pripravi ter izvedbi prireditve, PŠ Turjak in Občini Velike Lašče ter vsem obiskovalcem.

DOBRODELNE LAŠKE BUTARICE 2013–2019

DPŽ Velike Lašče

Že šesto leto zapored so članice DPŽ Velike Lašče pristopile k akciji zbiranja sredstev, letos za Oratorij 2019. Vsako leto namreč namenijo ves izkupiček od prodanih butaric v dobrodelne namene. Uresničitev projekta zahteva kar nekaj organizacije, predvsem pa dobre volje in pomoči mož ter seveda pridnih rok članic društva Podeželskih žena.

Hvala vsem, ki ste prinesli oljke, bršljan, vse vejice, rožice, osnove, priboljške in hvala za prostor, kjer smo lahko izdelovali butare. Butarice smo v nedeljo, 7. aprila, ponudile pred cerkvijo. Naše butarice so nekaj posebnega, saj imajo vpletene papirnate rože. Mogoče bodo čez čas postale posebnost velikolaškega okoliša oziroma slovenska kulturna dediščina.

Hvala prav vsakemu posebej, ki je butarico kupil in dal svoj prispevek za Oratorij v Velikih Laščah 2019.

Ko sem takole stala po maši pred farno cerkvijo in se pogovarjala z ljudmi, ki so kupovali in izbirali butarico, sem bila presenečena, ko sem slišala njihove razloge za nakup. »Jaz iščem butarico z modrimi rožicami. Dala jo bom vnuku.« Potem je prišel starejši možakar in tudi on bi rad kupil lepo butaro, ki bi jo podaril sosedu, ker je vdovec in mu žena ne more več narediti butarice. Pa je prišlo še mlado dekle in tudi ona bi rada majhno butarico, da jo bo odnesla v dom za ostarele k teti in ji tako pričarala malo velikonočnega vzdušja. Nekdo pa je rekel: »Mi jo pa naredimo sami doma.«

Nič hudega, prav je tako, ampak ta butara polepša našim otrokom oratorij. Če jo odnesemo na grob, prijatelju, vnuku ali v dom za ostarele, pa pričara nasmeh na lice, polepša dan ali teden, lahko celo leto. Tudi jaz jo bom odnesla k mami in očetu na grob.

Na svetu smo zato, da delamo dobro. Štejejo samo dobra dela.

KAM PLOVEMO?

Bernardka Petrovic-Mager
v prvem letu likovnega ustvarjanja.

15. APRIL 2019

V BABNO POLJE BOGU PRED HRBET

SPOMLADANSKI POTEP ŠTUDIJSKEGA KROŽKA NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI

Barbara Pečnik / foto: Andrej Fele in Barbara Pečnik

Po celotedenskem deževju je ravno na dan našega potepanja posijalo sonce. Ker smo se odpravili v Babno polje, smo obdržali bunde. Za vsak slučaj. In res nam niso bile odveč. Saj veste, da je to najhladnejši kraj v Sloveniji, mar ne?

Pot nas je vodila čez Bloško planoto in Loško polje do Babnega polja. Loško in Babno polje sta geografsko del širšega Notranjskega podolja in imata številne skupne značilnosti, v marsičem pa se med seboj tudi precej razlikujeta. Loško polje je npr. primer izvorno ponornega kraškega polja in mu bolj kot pomanjkanje vode ob suši težave povzročajo poplave. Do poplav pride, ko požiralnik Golobina ne zmore več dovolj hitro odvajati vode. Poplavne vode imajo kraški značaj, naraščanje je postopno in sorazmerno počasno. Kljub temu se pojavljajo vse pogostejše tudi izredne poplave.

Babno polje pa je 15 km velika in 2 km dolga, suha in razmeroma plitva, neizrazita kotanja, ki nima značaja zaprte kraške globeli, ampak bolj spominja na razširjeno suho dolino, ki se širi od Prezida do Babnega Polja, kjer se razcepi na tri suhe doline. Truhovica, ki teče po Prezidskem polju, ponikne, še preden doseže Babno polje, zato je dno Babnega polja suho. Truhovica odteka podzemno v izvir Obrha na Loškem polju.

Babno polje leži na skrajnem jugovzhodnem delu pokrajine na nadmorski višini

okoli 750 m. Njegovo dolomitno dno je na severnem robu vrtačasto, poraslo predvsem s travo. Zaradi slabih podnebnih razmer se ljudje v glavnem ukvarjajo z gozdarstvom in živinorejo, od poljedelskih pridelkov uspevata le krompir in zelje, glavni vir zaslužka pa so delovna mesta v sosedstvu – Loška dolina in Cerknica. Skozi vso zgodovino kraja je močno prisotno izseljevanje prebivalstva.

V Babnem polju smo si ogledali babnopoljsko Cerkev sv. Nikolaja, ki nam jo je prijazno odprla ključarka gospa Magda. Cerkev sv. Nikolaja je bila prvič omenjena leta 1526. Po izročilu je cerkev stala izven vasi na vzpetini pri sedanji cesti (t. i. Zavodi). Čeprav so Turki 1528 vas popolnoma požgali, cerkve niso uničili. Sedanjo cerkev so zgradili leta 1796 in jo posvetili leta 1798.

Ker je naselje Babno Polje od Starega trga pri Ložu (današnja občina Loška dolina) oddaljeno 14 km, so si vaščani že dolgo želeli svojega duhovnika. Tako je takratna Občina Novo Babno Polje leta 1806 prosila škofjski ordinariat za lastnega dušnega pastirja. Prošnjo je utemeljila s tem, da je pozimi do župnijske Cerkve sv. Nikolaja in nazaj šest do

sedem ur hoda, zato je že dosti ljudi umrlo brez poslednjih zakramentov in otrok brez krsta. Prošnja je bila uslišana šele leta 1829, ko je bila ustanovljena samostojna lokalija Babno Polje, dne 14. oktobra 1830 pa je bil Jožef Grahek postavljen za prvega babnopoljskega lokalnega kaplana brez odvisnosti od prejšnje starotrške župnije. Žal je danes predvideno, da bo čez dve leti lokalija Babno Polje ukinjena.

Cerkev sv. Nikolaja v Babnem Polju ima že skoraj trideset let tudi centralno ogrevanje, na novo speljano električno napeljavo, obnovljene orgle na cerkvenem koru, obnovljen zvonik. Za to ima največ zaslug prav župnik Janezu Kebetu.

Po ogledu cerkve smo obiskali Natašo Mohorič iz Turjaka, ki že dvajset let živi v najvejšem delu Babnega Polja in skrbi za Toni bar le nekaj sto metrov pred državno mejo s Hrvaško. Prijetno je bilo poklepetati, se okrepčati s kavo in brusketami.

Naša končna in glavna postaja pa je bila Rihtarjeva domačija v starem delu Babnega Polja, v neposredni bližini župnijske Cerkve

sv. Nikolaja. Domačija je omenjena v Franciscejskem katastru leta 1825. Leta 1894 se je na Rihtarjevi domačiji rodil notranjski izseljenski pisatelj Frank Troha Rihtarjev, ki je leta 1913 zapustil domači kraj in si našel delo v Severni Ameriki. Ko se je leta 1928 po obisku domovine vrnil v Severno Ameriko, je iz silnega domotožja začel pisati. Sedaj za domačijo skrbi ga. Alenka Veber, njegova pranečakinja, ki v okviru svojega Zavoda Rihtarjeva domačija nudi ogled in predstavitev domačije in kraja, turistično vodenje po celotni Primorsko-notranjski regiji, Gorskem Kotarju in po Sloveniji ter predavanja s področja kulturne in naravne dediščine.

Alenka nas je prijazno sprejela na svoji domačiji, nas popeljala po starem delu Babnega Polja in pokazala skrite vaške koticke, ki bi naključnemu popotniku po vasi morda ostali nevidni. Večerno sonce je kraju s stari domačijami dalo še poseben čar.

Ker se je počasi že mračilo, ko smo zapuščali Rihtarjevo domačijo, smo Babno Polico, gručasto vasico na severu kraške kotanje, pustili za prihodnji izlet.

KUD
Marij Kogoj Turjak in
JSKD OI Ljubljana-okolica
vabita na

26. srečanje
harmonikarjev
**TURJAŠKI
HARMONIKAR**

v petek,
21. junija 2019,
ob 19.30 uri,
v dvorani Kulturnega
doma Turjak

Vljudno vabljeni!

Prireditev podpira
Občina Velike Lašče

Harmonikarji
in harmonikarice
Občine Velike Lašče,
vabljeni, da se udeležite
26. srečanja Turjaški
harmonikar, ki bo 21. junija
2019 v Turjaku.

Prijavnico najdete na spletni
strani občine, prijava pa je
možna do 31. maja 2019.

*Pesniška
oblika
činkvina*

*pesem
poredna, prisrčna
požlahtni, plimuje,
pripoveduje,
pozlačen pušelj
prepletelih
pajčevin
pomirja*

*pesem
predirljiva, posmehljiva
prišepne, prepleta,
pristane,
pogled popisane
ploskve papirja
presune*

*pomlad
pisana, puhteča
prihaja, pozdravlja,
prerodi,
ptičje petje preko polj
prebuja*

*pismo
prisrčno, prijateljsko
pišem, premišljujem,
prišepnem
plesu peresa po papirju,
pozdrav*

Ana Pia Debeljak

POMLAD V NAŠIH SRCIH. POMLAD NA NAŠIH IZLETIH.

**Franja Sedej / foto: Helena Grebenc
Gruden, Martin Gruden**

V začetku aprila smo se upokojeanci podali na prijeten izlet, ki nam je prinesel veliko veselja, užitkov ob lepotah narave in seveda novega znanja.

Ko odhajamo v kraje Slovenije, si mislimo: »Saj ta kraj že poznamo!« Kmalu pa ugotovimo, da je mnogo stvari, ki jih nismo še videli in slišali zanje, pa čeprav že toliko let živimo v tej naši lepi Sloveniji.

Pridružil se nam je še vodič, ki nas je sproti seznanjal z zanimivostmi. Spomnila sem se na pesem: »Ah, Celje, ti mesto moje, saj zmeraj veselo si ...«, ki so jo peli celjski fantje pred nekaj desetletji. Mesto Celje, kamor smo se odpravili, ima bogato zgodovino. Naš cilj je bil ogledati si staro mestno jedro, ki ima toliko skrivnosti.

Obiskali smo Pokrajinski muzej, ki je v Knežjem dvoru. Svoj dom je dobila stalna postavitev razstave o Grofih Celjskih. Vodič nam je predstavil življenje Celjskih od 14. stoletja naprej. Veliko je bilo imen, letnic in podatkov. Spoznali smo, kam vse so segali njihovi rodovi po Sloveniji in v druge dežele. Interes je bil, da bi se razširili po vseh deželah. Trinajstletne deklice so pošiljali od doma, da so se poročile in s tem širile bogastvo. Muzej je skrbno zbiral redke materiale. Našli so jih na različnih lokacijah in s tem osvežili bogato zgodovino Grofov Celjskih. V muzeju smo res dobili sliko njihovega življenja.

Na sprehodu po mestu je na nas poseben čutni vtis naredila Alma M. Karlin Poti. Ob kipu, ki stoji sredi trga, smo spoznali to svetovno popotnico, pisateljico, raziskovalko in prevajalko. Obvladala je kar 9 tujih jezikov. Čeprav je bila Celjanka, je večinoma pisala v nemškem jeziku. Kot otrok se še spomnim, da so mi starši pripovedovali, kakšen čudež je ta ženska.

Po ogledu smo se odpeljali na turistično kmetijo v Pletovarje. Iz ravnine smo se povzpeli na velik hrib, med vinograde. Imeli smo občutek, da smo prišli na pravo gorsko kmetijo. Lepo so nas sprejeli, postregli z obilnim kosilom. Dobro smo bili razpoloženi, tudi na petje nismo pozabili. Vedeli pa smo, da nas čaka še zanimiv ogled v Žalcu.

Prišli smo v mestni park Fontana zeleno zlato na pivo. To je poklon hmeljarski dediščini Spodnje Savinjske doline in Žalcu. Slovenija je peta največja proizvajalka hmelja na svetu. Fontana je postavljena v polkrogu, kjer si obiskovalci lahko privoščijo več vrst piva. Bilo je prav zabavno. Vedno bolj smo bili razpoloženi, veseli in marsikdo je povedal kakšno šalo za lep zaključek našega izleta.

Domov smo se odpeljali, polni vtisov in z željo, da bomo zopet kam šli. Radi bi si ponovno napolnili naša srca in pridobili nova znanja.

ALZHEIMER CAFE IN DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Marija Trotovšek

17. aprila smo se zopet zbrali v naši sobi prijatelji ALZHEIMER CAFE-ja. Gostja srečanja je bila gospa Elizabeta Štrubelj, višja delovna terapevtka, ki nam je v svojem podajanju zaposlitvenih aktivnosti pri srednjem in poznem stadiju demence iz vsakodnevnih prakse odprla popolnoma nov pogled na razvoj te bolezni sedanjega časa. Res jo je bilo zanimivo poslušati in kar škoda je, da nismo imeli med seboj nekaterih naših članov, ki bi jim navodila prišla prav. Takšna srečanja (ki jim pravimo čaj ob 17-ih) bomo imeli zopet jeseni,

medtem pa bo, kot smo vas že obvestili, delovala naša Demenci prijazna točka v društveni sobi.

Na razpolago so vam strokovna literatura in prijazni napotki o pomoči pri bolezni.

21. septembra vas bomo ob Mednarodnem dnevu Alzheimerjeve bolezni demence povabili na sprehod po Velikih Laščah z naslovom Sprehod za spomin.

Lepo vabljeni!

POMLADNE AKTIVNOSTI PODEŽELSKIH ŽENA

Dragica Heric

Društvo podeželskih žena Velike Lašče je tudi letos ob materinskem dnevu pripravilo bogato kulturno prireditev, na kateri so učenci Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče in drugi nastopajoči s pesmijo, plesom in glasbo popestrili nedeljski popoldan. Članice DPŽ Velike Lašče so se po prireditvi še nekaj časa družile, predvsem pa se dogovorile za vse nadaljnje aktivnosti do poletja. Nedeljsko popoldne ob materinskem dnevu je popestrilo skupaj 80 nastopajočih. Obisk prireditve je bil zelo velik, Levstikova dvorana v Velikih Laščah je bila namreč nabito polna. Organizatorke prireditve, ki so nastopajoče in njihove mentorje pogostile, so bile nad nasmejanimi obrazi mater in vseh prisotnih tako še bolj vesele.

6. in 7. aprila je bilo v Beli Cerkvi zopet Državno ocenjevanje kruha pod okriljem Društva podeželskih žena in deklet Bela Cerkev. Na že devetem zaporednem prazniku kruha so sprejeli 131 dišečih hlebcev različnih vrst, ki so jih ocenjevale tri strokovne komisije, saj so kruhe razdelili v kategorijo pšeničnih kruhov, kruhov iz drugih krušnih žit, mešanih kruhov, kruhov posebnih vrst in kategorijo prazničnih kruhov. V okviru DPŽ Velike Lašče je sodelovalo šest različnih kruhov; Tatjana Confidenti je spekla pšenični beli kruh s piro in zanj prejela zlato priznanje, Zdenka Škrabec je spekla kruh z bučnim oljem in prejela prav tako zlato priznanje, Jožefa Škrabec je za

kruh s čemažem prejela srebrno priznanje, Mirjana Arko za krompirjev kruh bronasto priznanje, Klemen Škrabec za rženi kruh s čebulo bronasto priznanje in Štefanija Cimperman za velikonočni kolaček z jajcem srebrno priznanje. Zdenka Škrabec je za trikratno zaporedno zlato priznanje za kruh z bučnim oljem prejela plaketo.

Sredi aprila so članice DPŽ Velike Lašče s svojimi velikonočnimi dobrotami sodelovale na velikonočni razstavi, ki jo že tradicionalno v Kočevju pripravljajo članice Društva podeželskih žena Kočevske.

Zdenka Škrabec iz Roba se je tudi letos udeležila 3. festivala velikonočnih potic na gradu Otočec, ki je bil 18. aprila.

Konec marca so članice DPŽ Velike Lašče organizirale predavanje, ki ga je izvedla kmetijska svetovalka, specialistka za zelenjadarstvo iz KGZ Ljubljana Ana Ogorelec z naslovom Naravna sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev na rastlinah. Udeleženci so si po predavanju izmenjali tudi semena.

V okviru tečajev in delavnic so članice v učilnici Osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah izvedle tudi delavnico peke slaščic z Minko, pred cvetno nedeljo so pri članici Jelki izdelovale butarice, sredi aprila pa so se nekatere članice udeležile strokovne ekskurzije obiska tovarne Krka.

Zdenka Škrabec je na 9. državnem ocenjevanju in razstavi kruhov v Beli Cerkvi prejela plaketo za trikratno zaporedno zlato priznanje za isti kruh.

KUD
Marij Kogoj Turjak
in Turistično
društvo Turjak
vabita na

23. REVIJO PEVSKIH ZBOROV

v soboto,
8. junija 2019,
ob 19. uri,
v Levstikovem domu
v Velikih Laščah

Vljudno vabljeni!

Prireditev podpira
Občina Velike Lašče

**Pevski zbori in
vokalne skupine
Občine Velike Lašče
vabljeni, da se nam
predstavite na
23. Reviji pevskih zborov,
ki bo 8. junija 2019,
v Velikih Laščah.**

Prijavnico najdete na
spletni strani občine,
prijava pa je možna
do 25. maja 2019.

TRADICIONALNI VELIKONOČNI POHOD

Planinsko društvo Velike Lašče

Tradicionalnega velikonočnega pohoda, ki ga vsako leto na velikonočni ponedeljek organizira PD Velike Lašče, se je letos udeležilo rekordno število – 75 pohodnikov od blizu in daleč. Pot je krožna in poteka iz Velikih Lašč mimo Ulake do Logarjev na Sv. Primož. Nadaljuje se v Kališče, se spusti po pašnikih na Karlovico in se zopet vzpne na Veliko Slevico, od koder se vrne nazaj na izhodišče. Pot je vseskozi lepo markirana.

Letos pa so markacisti planinskega društva še utrdili in uredili pot na odseku, ki je nevaren za zdrs v mokrem. Kmalu za vasjo Dolenje Kališče, kjer zapustimo stezo, ki vodi na Krkovo, je bila ozka pot v dolžini 100 m razširjena in utrjena z bankinami. Delovne akcije se je udeležilo sedem članov in članic markacijskega odseka planinskega društva, ki vzorno skrbi za planinske poti v naši občini.

DRAGI POHODNIKI! VABIMO VAS NA 27. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

v nedeljo, 9. junija 2019,
začetek pohoda bo
med 7. in 10. uro
v Velikih Laščah.

Cilj bo na Trubarjevi domačiji
na Rašici, kjer bo družabna
prireditev.

Lepo vabljeni!

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja ter vodi mimo številnih kulturnozgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda s startom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici pa je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Iz Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), ob plačani startnini pa imate na voljo brezplačen prevoz.

Startnina: 3 EVR, otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj in prevoz iz Rašice v Velike Lašče.

Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado, za dvajsetkratno pa priznanje Planinskega društva.

Dodatne informacije lahko dobite:

- na naši spletni strani
<http://pd.velike-lasce.si>
- po elektronski pošti:
planinsko.drustvo@velike-lasce.si
- na GSM 031/ 472-988 (Jure Deterding)

Lep planinski pozdrav!

KOLESARSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE VABI NA 2. GORSKO KOLESARSKI MARATON

v nedeljo,

26. maja 2019, ob 10. uri

Start: Gasilski dom,

Na postajo 10, Velike Lašče

Cilj: Gasilski dom,

Na postajo 10, Velike Lašče

Trasa: okrog Male gore (53 km).

Prijava in informacije:

Spletna stran KD Velike Lašče,

FB strani KD Velike Lašče,

na elektronski naslov kdvelasce@gmail.com

ali tel. 051/275-443 Frenk,

041/990-896 Jože.

Štartnina:

vplačana do 22. maja 2019: 15 €,

po tem datumu in na dan prireditve: 20€.

Prijava je potrjena, ko je vplačana tudi štartnina.

Štartnino nakažite na TRR KD Velike Lašče:
IBAN: SI56 0430 2000 3108 543.

Namen: Kolesarski maraton je del akcije **Slovenija kolesari**, namenjen je pripravljanim rekreativnim kolesarjem, ni tekmovalnega značaja. Trasa poteka po makadamskih poteh, označena z razpoznavnimi trakovi in smernimi oznakami na razpotjih.

Udeleženci maratona vozijo v skladu s CPP. Otroci, mlajši od 12 let, se smejo udeležiti maratona le v spremstvu staršev oziroma polnoletne osebe. Čelada je obvezna za vse udeležence maratona. Za vse udeležence bo okrepčilo na prosti in na cilju.

Splošni predpisi: Maraton bo potekal ob normalnem prometu, zato so kolesarji dolžni upoštevati cestno prometne predpise in navodila organizatorjev, ter se po njih ravnati. Udeleženci maratona vozijo na lastno odgovornost, ter odgovarjajo za škodo povzročeno sebi in drugim. Na maratonu je strogo prepovedano prehitevanje čelnih spremljevalnih vozil.

Organizator ne jamči za škodo, ki jo udeleženec povzroči sebi, drugim ali tretji osebi. S svojo prijavo vsi kolesarji potrjujejo, da so seznanjeni z določili razpisa objavljenimi v medijih, na spletni strani KD Velike Lašče, na FC strani KD Velike Lašče in na startu.

Za varen potek prireditve bodo skrbela vozila organizatorja, rediteljska in zdravstvena služba.

Dobrodošli!

Trenutek, zapisan v srce

*Videla si belo brezo
kot že mnogokrat poprej,
a bila je vsa drugačna,
kot da angeli so v njej.*

*Kakor v mehko pajčevino
je bila ovita vsa
in svetlobo, čudovita,
krošnjo ji je spletala.*

*Še šelest je bil drugačen,
ves se pritajen je zdel,
pesem ptice je zvenela
kakor angelski je spev.*

*To je bil samo trenutek,
ki zapisan je v srce,
tebe je čakalo polje,
šla si tiho mimo nje.*

*Ko bremena naložena
dneve sive naredo,
bela breza tiho daje
mir in upanje v srce.*

*Naj ustavi se korak
in mehko gre skozi mrak,
vsak poslušaj naj srce,
ki odprto je za vse.*

*Videli bomo lepote,
kot jih ona je takrat,
ko je breza položila
v dušo njeno svoj zaklad.*

Nataša Vybiralik Klinc

SLOVESNOST V SMREČJU

Srečo Knafelc, predsednik
Društva zarja spominov Velike Lašče

»Spoštovani vsi prisotni, vreme nas preizkuša, kot je preizkušal čas v usodnih dneh druge svetovne vojne vse tiste, ki so si drznili pomisliti, da se je moč upreti strahoviti vojaški moči nacizma in fašizma – in niso samo pomislili, ampak so se tudi zares uprli, in že samo zato si zaslužijo vse naše spoštovanje in skrb za ohranjanje spomina na to navdihujoče obdobje v zgodovini slovenskega naroda!« S temi besedami je predsednik društva Zarja spominov Velike Lašče nagovoril zbrane na slovesnosti v Smrečju.

Kraj okrutnega zločina pet dni pred koncem druge svetovne vojne v Smrečju pri Turjaku je bil kljub slabemu vremenu in še slabšim obetom priča spoštljivemu in mno-

žičnemu odzivu domačinov in udeležencev iz Ljubljane in zaledja. V obnovljenem prizorišču se je pretakala pozitivna energija sporočil slavnostnega govornika dr. Igorja Šoltesa, učencev Osnovne šole Primoža Trubarja ter pevskega zbora Pevcev izpod Rožnika. Dr. Igor Šoltes se je v svojem govoru dotaknil tako tragičnega dogodka kot tudi trenutnih razmer in težav, s katerimi se sooča država Slovenija in posebej poudaril, da se je treba truditi ohraniti spomin na ljudi, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo.

Posebej naj omenim prisotnost gostov iz mesta heroja Ljubljane, predsednico mestnega odbora ZZB Julko Žibert, člana predsedstva ZZB NOB Staneta Dougana ter predstavnike krajevnih organizacij ZZB Barje, Ig, Grosuplje, Škofljica, Medvode in Črnuče. Kot vedno so bili prisotni častna straža Slovenske vojske in pa seveda praporščaki. Predsednik Društva Zarja spominov je posebej poudaril tudi prispevek bivšega predsednika društva Boža Kovačiča, ki je organiziral temeljito obnovo spominskega parka. Zelo pomembna sprememba je bila tudi prisotnost novega župana občine Velike Lašče dr. Tadeja Malovrha, ki je v kratkem nagovoru tudi sam podelil svoje videnje bolečih medvojnih dogodkov.

Svoj zelo opazni vsebinski delež je tudi tokrat dodal povezovalac programa Matjaž Gruden.

Udeleženci so si bili na koncu enotni, da je bila slovesnost topla in spoštljiva, kljub že omenjenemu neprijaznemu vremenu, ki pa se je potrpežljivih udeležencev na koncu usmilo, saj je na pogostitvi v gasilskem domu na Turjaku celo posijalo sonce.

Na tem mestu še enkrat zahvala ekipi Janeza Lukančiča, ki je pripravila res dober pajsulj in nahranila preko dvesto udeležencev spominske slovesnosti.

Vsekakor se na istem mestu vidimo prihodnje leto!

Akcija urejanja
spominskega parka

KRANJSKI Jeglič

Srečo Knafelc, Krvava Peč

vir: Wikipedia

Spet je čas cvetenja Kranjskega jegliča, te samo slovenske rožice in prav je, da se spomnimo, da ga imamo in ga tudi obiščemo, tako kot ga je obiskala majhna družba z Bleda, ki je prav zato vzela pot pod noge in si rožico ogledala na enem od rastišč, na stometrskem pasu ob gozdni cesti, ki vodi iz Krvave Peči v sotesko lške.

Iz Wikipedije pa še nekaj stokovnih podatkov o rožici: Kranjski jeglič (*Primula carnio-lica*) je slovenski endemit, ki se je razvil v ledeni dobi in je ena naših najznamenitejših rastlin. Prvi je to rastlino v okolici Divjega jezera pri Idriji našel idrijski zdravnik Janez Anton Scopoli, ki pa ga ni spoznal za novo vrsto. Šele Balthasar Hacquet je jeglič izkopal in ga poslal na Dunaj, kjer ga je eden tedanjih vodilnih botanikov Nikolaus Joseph von Jacquin opisal kot novo vrsto. Ime mu je dodelil po deželi Kranjski, kjer so ga našli in je takrat spadala pod Avstrijsko cesarstvo. Med zavarovane vrste v Sloveniji spada že od leta 1922.

24. MAJA BODO KRVAVO PEČ IN PREDGOZD OBISKALI EVROPOHODNIKI

Metka Starič

Naravi prijaznejšo turistično ponudbo gotovo predstavljajo pohodne poti. Med ene najdaljših in najbolj povezovalnih sodijo evropske pešpoti. Evropsko pohodniško združenje ERA (European Ramblers' Association) letos praznuje 50 let, ustanovljeno je bilo v Nemčiji. Za evropske pešpoti v Sloveniji je zadolžena Komisija za evropske pešpoti, v velikolaški občini pa zanje skrbita Planinsko društvo Velike Lašče in Zavod za gozdove Slovenije.

Za prijetno počutje domačih ali tujih pohodnikov pa lahko poskrbimo tudi kot gostoljubni domačini. Morda živimo ali delujemo v bližini evropskih poti. Lahko se pridružimo organiziranim dogodkom ali se prijazno odzovemo, ko pohodnik hodi mimo ali potrka na naša vrata.

Evropohodniki bodo v petek, 24. maja, okrog 11h vstopili tudi v našo občino iz smeri Iške proti Krvavi Peči in prehodili del odseka E6 (iz Iške skozi Krvavo Peč in do Predgozda) ter E7 (od Predgozda naprej proti Zavrhu).

Lepo bi bilo, da jih domačini v Krvavi Peči sprejmemo v čim večjem številu, jih pospremimo na odseku od Krvave Peči do Predgozda, kjer bo manjša slovesnost. Lahko pa naslednji dan obiščemo osrednjo prireditev v sosednji občini Bloke.

Parnasovi prostovoljci so se v pripravah na obeleževanje 50 let Evropskega popotnega združenja ERA in v dogovoru s Komisijo za evropske pešpoti Slovenije lotili pleskanja lesenega obeležja na stičišču E6 in E7 v Predgozdu. Pri delovni akciji so jim na pomoč priskočili tudi lastniki gozdarske kočice v Predgozdu. Da nam bo obeležje na križanju kar dveh evropskih pešpoti spet v ponos, pa na popravilo čaka še streha.

ČISTILNA AKCIJA NA TURJAKU

Turistično društvo Turjak

Za nami je prva uspešno izvedena spomladanska čistilna akcija, ki smo jo izvedli 6. 4. 2019. Člani TD Turjak smo se že na uvodnem sestanku dogovorili, da jo bomo imeli v dveh delih. Zbrana družina je zaginano zavihala rokave in pričela z delom. Poglobljeno smo očistili okolico gradu in bližnje poti. V naslednjih dneh nas čaka še ureditev ter dostopnost. Poleg čiščenja poti in pobiranja odpadkov smo poskrbeli tudi za take, ki v takšno okolico resnično ne sodijo več. Želimo, da vsak na primeren način poskrbi za odslužene stvari in s tem ne obremenjuje okolja. Narava postane škodljiva, ko ji človek s svojim nepremišljenim dejanjem vsili svojo voljo.

SREČANJE OB KAVI

Ana Pia Debeljak

Zveza SVS (starodobnih vozil Slovenije) je v svoj program dejavnosti klubov ljubiteljev starodobnih vozil vključila tudi Srečanje ob kavi. OTC Škofljica je 23. marca pred E. Leclercem na Rudniku organiziral prvo takšno srečanje za svoje člane, razveselili smo se tudi članov drugih klubov, nad udeležbo je bil presenečen zlasti predstavnik iz Maribora.

V lepem sobotnem dopoldnevu se je v soncu bleščalo vsaj 50 starodobnih avtomobilov, radovednim očem so se koketno nastavili: morris eight tourer, letnik 1928, peugeot 202 BH iz leta 1948, francoski re-nault 4CV 750 Sport, nemški dvosed coupe Borgward, mercedes 190 SL ter predvojni mercedes 260, ki predstavljata kombinacijo razkošja, športnosti in moči, ameriški frajerski športni avtomobil corveta, letnik 1956. Mednje se je postavil vojaški džip Willys. Poglede je pritegnilo tudi 12 motornih koles.

Druženje je bilo res izjemno. Za reklamo so poskrbeli tudi v E. Leclercu, ob vhodu so postavili zanimiv pano z besedo S.K.O.K. – starodobniški klepet ob kavi. Za kavo, dolgo, kratko, kapučino, z mlekom ali brez

so poskrbeli v lokalu Mon'Ami, kjer pražijo, meljejo in kuhajo samo 100 % arabiko. Zraven je sodil francoski rogljič sladkega okusa z mehko puhasto sredico.

Prostor, ki so nam ga namenili, je bil zapolnjen do zadnjega kotička. Razveseljivo je, da se je ta dan ob mladostno sijočih starčkih ustavila velika množica mimoidočih. Starodobniki so zelo priljubljeni. Veliko ljudi namreč išče vozilo iz svoje mladosti.

Ljubitelji starodobnih vozil so posebna družčina. Združujeta jih ljubezen in strast do predmetov naše preteklosti. Preteklost, bolj ali manj odmaknjena, je popkovina sleherne generacije. Če naravovarstveniki z vso upravičenostjo pravijo, da smo naravo dobili od svojih očetov na posodo in smo dolžni zanjo skrbeti, da bi jo neokrnjeno prepustili našim otrokom, lahko nekaj sorodnega rečemo tudi za tehnično dediščino. Dolžni smo zanjo skrbeti in jo ohranjati za rodove, ki prihajajo.

Če čutite, da sodite v krog ljubiteljev preteklosti, se nam pridružite.

POZDRAVIMO PRIHOD POLETJA S KONCERTOM SKUPINE ŠUKAR

*teater pod zvezdami,
ples ob ognju, pristna
lokalna hrana in pijača,...*

**sobota, 15. junij, ob 17. uri,
Lojzov teater, Krvava Peč**
(cca. 25 km iz Ljubljane)

Šukarji so znana zasedba, ki ljubitelje etno glasbe razveseljuje že skoraj 30 let. Preigravajo pretežno romsko glasbo, ki je njihovo veselje, strast in izražanje najglobljih čustev. Koncert bo v naravnem okolju, pripravljen v tesnem sodelovanju z domačini, ki bodo odstopili prostor in poskrbeli za lokalno kulinariko ter enkratno vzdušje.

Več na www.matejahrenevents.com

ZAHVALA

vsem udeležencem letošnje spomladanske čistilne akcije, ki so s svojo skrbno naravnostjo za naše čistejšje okolje namenili svoj dragoceni čas ter na tak način s svojo dobro voljo in odgovornim odnosom do okolja poskrbeli, da je kraj v katerem živimo še čistejši in lepši.

Občina Velike Lašče

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA 17: FRANCOZI V LAŠČAH

Metka Starič / foto: Metka Starič

Štiriletno obdobje francoske okupacije (1809–1813) se je močno zasedrilo v ljudskem izročilu naših krajev. Za zapis nekaterih zgodb sta poskrbela župnik Janez Jereb iz Škocijana pri Turjaku v svoji Kroniki (uredil in izdal jo je dr. Edo Škulj) ter profesor Janez Debeljak. Bitka pod Sv. Rokom pa je zabeležena tudi v uradnih zgodovinskih poročilih.

»V Dvorski vasi ti pokažejo, kje je stala Gašperjeva hiša, kjer so morali zibati Francoza. Gašperjev sudat se je nekaj pregrešil, ni hotel dati hrane za francoske vojake, za kazen je moral sto dni zibati. Stoti dan je Francoza zvrnil iz zibke, pa je moral spet od začetka. Zraven si je govoril: »Vsaka stvar en čas trpi, k' Gašperjevu zibajne.« Huje se je zgodilo z drugim možakarjem iz Dvorske vasi, to je bil Starč, ki se je uprl, da bi dal Francozom obvezno oddajo. Njega so vzeli s seboj in se ni več vrnil.«

V Jerebovi Kroniki piše, da je »na Hlebčnem pri Velikih Laščah prišel v neko hišo Francoz in dejal: 'Stara baba, opsa (prosil je ovsa za konja).' Žena je mislila, da hoče Francoz z njo plesati in se je branila, da ne gre plesati, da je stara.« Skoraj identično zgodbo so povedali tudi Janezu Debeljaku, dogajalo pa naj bi se v Škamevcu. V Retjah je iz francoske dobe ohranjen spomin na tujega vojaka, ki je pomagal vaščanki nesti vodo od korita.

Še posebej bogato je ljudsko izročilo o francoskih časih na Rašici. Jereb zapiše: »Na Rašici tačas še ni bilo lepe Dolščakove hiše, ampak lesena bajta. Gospodar te bajte je imel lepega konja. Nek francoski oficir je veliko francoskega denarja za konja obljubil, pa ga ni hotel prodati: 'Dajte mi avstrijski denar, pa dam konja.' 'Tega ti pa dam, kolikor ga hočeš,' je odgovoril oficir in mu dal veliko vsoto denarja. Gospodar je zaboljaval in zidal lepo hišo, ki je še danes najlepša na Rašici.

Prišel je neki dan cesarski oficir na konju proti Rašici. Pred leseno bajto, kjer je sedaj Dolščakova hiša, je sedela na pragu 85 let stara ženska Virant. Bila je stara mati sedanjega mežnarja Janeza Lundra. Revica je že prav malo videla. 'No, stara, ali veš, kje je bil zadnji 'pekét'?' jo vpraša oficir. Pove ji, da so Francozi onkraj vode pri Samovcu. Oficir je v žep posegel in ji cekin

v predpasnik vrgel, stisnil konja, oddirjal proti Ponikvam. Avstrijska vojska je šla mimo Stoparja in v Lašče prišla ob 11. uri, ravno ko so Francozi menažo jedli. Vnela se je huda vojska. Laščani so pomagali z gnojnimi vilami, so padli na Francoze, v konje so vile zatikali. Francozi niso imeli toliko časa, da bi kaso s seboj vzeli. Francozi so bežali proti Cerknici. Predno se pride v Dvorsko vas, tam, kjer je gmajna Brezje, so Francoze Avstrijci obkolili in jih mnogo potolkli. Grob pri grobu so bili tu Francozi pokopani.

Marija Zdravje, rojena Škulj, stanujoča v Laporju, doma iz Rašice, mi je povedala leta 1914: 'Moja stara mati Jera Germ, ki so bili stari 92 let, ko so umrli, so mi pravili: Ko je Francoz začel iti proti Rašici, so rekli: Že gre; zdaj pa bežite, pa so ta malo vzeli v naročje, pa živino gnali tja proti Podlogu. Potlej so šli na Kucl (nad Malim Osolnikom), pa so gledali proti Laščam, kako so se sablje svetile, ko so naši sekali Francoze. Takrat so ta velcega tam ferderbali.'

Puhov France (9 let star) je živel pri svojem stricu v Praznikih. Ta stric mu je tole povedal: 'Francozi so prišli od Iga proti Turjaku. Grad je bil zaklenjen. Pri grajskih štalah so stali dve uri, da bi dobili kaj za jesti. Ker niso nič dobili, so bili jezni in so kanon spustili proti Malemu Ločniku; v en debel javor pri vasi je padla krogla. Potem so šli dalje proti Laščam.'

Proti koncu francoske okupacije se je gibalo v raški okolici vse polno vojaštva. Francozi so zapuščali Dolenjsko, za njimi so se pomikale avstrijske čete. Dne 25. oktobra 1913 so šotorili Francozi v Laščah in pod Sv. Rokom, pribežali so bili od Krke preko Dobropolja. Bila je ta dan ravno sobota; proti 12. uri tega dne se je imel izvršiti napad na francosko armado, ki ji je načeloval general Peyremont (ponekod tudi Perreymont, op. p.). Na dogovor se je bližal Laščam od Ribnice grof Stahremberg, od Kumpulj sem proti Retjam oba stotnika Benko in Sterkovič; pot je kazal njima znani dobropoljski učitelj Kavčnik (ponekod tudi Kančnik, op. p.). Od Ponikev se je pomikala za Malimi Laščami četa obersta Milutinoviča, od Rašice je udril na Lašče ritmojster grof Esterhazy. Boj se je vršil v dolini med Sv. Rokom in Laščami.

Zgodovinske anekdote o zibanju Francoza so poznane v gorenjskem, dolenskem in primorskem ljudskem izročilu ter pogosto upodobljene na panjskih končnicah.

Na panjski končnici so upodobljeni francoski in avstrijski vojaki. Obe panjski končnici sta na ogled na razstavi Kjer so čebele doma v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani.

Naši so ujeli pet častnikov in 300 mož: ostali so zbežali mimo Velike Slevice proti Lužarjem in od tam na Bloke. S to odločilno bitko so bili premagani Francozi z Dolenjskega. Dne 29. septembra 1913 sta se vračala z Blok oba obersta grof Stahremberg in Milutinovič mimo Velikih Lašč in Rašice; hitela sta v Ljubljano, kamor sta bila pozvana na pomoč, da vržejo tujega gospoda s stolnega mesta. (Mith 1858, 1859)«

Janez Debeljak pa zgodbo o francosko-avstrijski bitki pod Sv. Rokom zaključil malo drugače:

»Vse kolone so istočasno dospеле v okolico Lašč in nepričakovano napadle Francoze, ki so bili po številu v premoči. General Peyremont je bil ravno pri kosilu. Njegova vojska se je v hipu razkropila v divji beg. Samo dve stotniji, ki sta imeli zaseden hrib Sv. Rok, sta se sprva trdovratno branili. Glavna bitka je bila v dolini med Sv. Rokom in Laščami. Na bojišču je obležalo šest mrtvih, več ranjenih in trije konji. Več kot tristo mož in nekaj častnikov je bilo ujetih, Avstrijci niso imeli nobenega mrtvega, samo dva sta bila ranjena, vendar sta naslednji dan umrla. Desno krilo sovražnikov je bežalo čez Kališče proti Blokam, levo čez Vintarje proti Novemu Potu, bojevniki s Sv. Roka pa so jo ucvrli mimo Velike Slevice proti Lužarjem. Avstrijci so imenovali ta beg zajčji lov, ker je moral sovražnik tako hitro bežati, največ skozi goščo in čez hribovje.«

Viri: Škulj, Edo: Jerebova kronika župnije Škocijan pri Turjaku (Ljubljana 2007) Debeljak, Janez: Popotovanje k Levstiku (Maribor 1981)

NAMESTO POTICE, OKUS PO MEDALJI

Lara Nedeljković

»Ples je pesem, kjer je vsak gib beseda. Vsak človek lahko pleše ne glede na starost, spol, družbeno-socialni položaj ali gibalno oviranost. Ples je lahko tudi oblika športa. Ko združimo v plesu šport in gibalno oviranost, dobimo paraples, bolj znan po imenu ples na vozičku.«

Pa smo jo otvorili! Prva mednarodna tekma je za nami. Trije pari iz Plesnega kluba Zebra smo se 17. aprila odpravili že na tradicionalno 31. tekmovanje na Nizozemsko, ki velja za največjo tekmo v plesih na vozičku. Plesalcev je bilo tako kot lani zelo veliko. Vsi so, tako kot mi, ponosno prišli predstavljat svojo državo.

Odpravili smo se že nekaj dni prej, saj nas je čakala 13 ur dolga vožnja. Ko smo prispeli in se namestili v hotelu, smo na srečo imeli še en prost dan, da smo se lahko odpočili od neprespanske noči. Zelo sem se veselila, da se tekmovanje prične, saj je bila za naju skupaj s Klemnom to prva mednarodna tekma, ki sva jo oba nestrpnost čakala. Prvi dan naju je čakalo tekmovanje v standardnih plesih, kjer sva v kategoriji World cup combi standard class 2 dosegla 2. mesto, v kategoriji IPC combi standard class 2 pa sva bila četrta. Ta dan sem tekmovala še sama v kategoriji World cup single women class 2, kjer sem dosegla 2. Mesto, in v kategoriji IPC single women class 2, ki velja za najštevilnejšo, kjer sem zasedla 10. mesto in s tem dosegla rezultat kariere. Še danes sva presenečena, da sva

že na prvem skupnem mednarodnem tekmovanju dosegla tako dobre rezultate. Po podelitvi medalj in priznanj sva oba polna pričakovanj čakala na še zadnji tekmovalni dan in upala, da bo tudi ta dan za naju srečen. Sledil je še zadnji dan tekmovanja v latinsko-ameriških plesih. Ker so mi latinsko-ameriški plesi bližje kot standardni, sem se tega dne še posebej veselila, saj sem vedela, da bo poln pozitivne energije in adrenalina. S Klemnom sva plesala v kategoriji World cup combi latin class 2, kjer sva zasedla 2. mesto, in v kategoriji IPC combi latin class 2, kjer sva dosegla 4. mesto in premagala tudi par, ki je bil lansko leto finalist evropskega prvenstva. Ponovno vsa presrečna kar nisva mogla verjeti, kako sva v tem enem letu najine skupne plesne poti napredovala in že s prvo mednarodno tekmo tako presenetila sebe kot tudi druge. Ta tekma je bila za naju še večja motivacija za naprej, saj se že zelo hitro približuje naslednje tekmovanje, ki bo konec maja v Nemčiji, nato pa že sledi državno prvenstvo v kombinaciji, ki bo 23. junija v Novem mestu. Pridno trenirava in se veseliva, da ponovno zapleševa na plesnem parketu.

19. CENETOV MEMORIAL

Igor Sever / foto: Niko Samsa

TVD Partizan je prejel številne čestitke za organizacijo in izvedbo 19. Cenetovega memoriala. Poleg nastopajočih igralk in igralcev smo prejeli tudi pohvale Namiznoteniške zveze Slovenije ter številnih gledalcev, saj tekmovanje sodi med najbolj organizirana namiznoteniška tekmovanja v Sloveniji. Seveda nas te pohvale obvezujejo, da s tako odmevno prireditvijo nadaljujemo.

Zahvala gre vsem nastopajočim igralkam in igralcem, ki se že vrsto let udeležujejo turnirja in obljublajo, da prihodnje leto zopet pridejo.

Seveda pa gre posebna zahvala tudi vsem sponzorjem in donatorjem, brez katerih si ne moremo predstavljati izvedbe Cenetovega memoriala.

Sponzorji in donatorji:

Wicked Ink Tattoo studio za tetoviranje Saša Sever, s. p., in Dani Novak, s. p., Gostilna pri Kuklju in Peka Kukelj, Trgoup, d. o. o., Trgovina Poni, Diskont Zalar, Picerija pri Roku, Gostilna Kropec, Izdelava sodčkov Stane Indihar, s. p., Gradbene inštalacije Marko Belaj, s. p., Ogrevanje-plin-servis Tone Šilc, s. p., Škof, d. o. o., Mina caffè, Zagorc d. o. o., Priba okna, d. o. o., Frizerski salon Koderček Bogdana Sernel, s. p., Magri, d. o. o., Intralite-izvedba prireditelj, d. o. o., Parnas IKT, d. o. o., Bobnar, d. o. o., Art-les Igor Sever, s. p. ter glavni pokrovitelj tekmovanja Občina Velike Lašče.

OSMI VETERANSKI TURNIR 35+ V MALEM NOGOMETU

Marko Žužek

Na 8. veteranskem turnirju v dvoranskem nogometu (futsalu) se je 9. marca v Športni dvorani Velike Lašče zbralo šest ekip: KMN Sodražica, ŠD Ponikve, NK Velike Lašče (udeleženci vseh dosedanjih sedmih turnirjev) ter Petek Transport, KŠD Draga in Lašče.

Že drugo leto zapored se je zgodilo, da se niti v skupinskem delu niti v izločilnih tekmah nobena tekma na turnirju ni končala z neodločenim rezultatom. V skupinskem delu so bile v skupini A najbolj prepričljive Lašče pred ŠD Ponikve in KMN Sodražico. V skupini B je bilo neprimerno bolj napeto, saj je o napredovanju dveh ekip v polfinale odločala razlika v golih. Pri tem so krajšo potegnili gostitelji, NK Velike Lašče, ki so morali napredovanje prepustiti Petek Transportu in KŠD Dragi. Polfinalna obračuna sta prinesla zmagi obema ekipama iz skupine A, tako da sta bili obe tekmi za razvrstitev na vrhu ponovitev tekem iz skupinskega dela. Petek Transport je v tekmi za 3. mesto ponovno zmagal nad KMN Sodražico, ŠD Ponikve pa so se v finalu izdatno oddolžile Laščam za poraz v skupini ter četrtič osvojile velikolaški turnir.

V sproščenem vzdušju zaključka in podelitve pokalov smo že načrtovali organizacijo naslednjega turnirja. Na to, da nam je vsem skupaj že osmič odlično uspelo, smo organizatorji iz NK Velike Lašče zelo ponosni.

REZULTATI:

Skupina A

KMN Sodražica	:	ŠD Ponikve		0 : 4
NK Lašče	:	KMN Sodražica		4 : 2
ŠD Ponikve	:	Lašče		0 : 3

Lestvica A:

	T	Z	N	P	DG	PG	TČ
1. NK Lašče	2	2	0	0	7	2	6
2. ŠD Ponikve	2	1	0	1	3	3	3
3. KMN Sodražica	2	0	0	2	2	7	0

Skupina B

Petek Transport	:	NK Velike Lašče		0 : 1
KŠD Draga	:	Petek Transport		2 : 4
NK Velike Lašče	:	KŠD Draga		0 : 2

Lestvica B:

	T	Z	N	P	DG	PG	TČ
1. Petek Transport	2	1	0	1	4	3	3
2. KŠD Draga	2	1	0	1	4	4	3
3. NK Velike Lašče	2	1	0	1	1	2	3

Polfinale

NK Velike Lašče	:	KŠD Draga		6 : 0
ŠD Ponikve	:	Petek Transport		3 : 2

Za 3. mesto

KŠD Draga	:	Petek Transport		1 : 2
-----------	---	-----------------	--	--------------

Finale

ŠD Ponikve	:	NK Velike Lašče		7 : 0
------------	---	-----------------	--	--------------

Rigler T: 01 7807 065
M: 041 990 868
AVTOKLEPARSTVO KOMPOLJE 77
VULKANIZERSTVO 1312 DOBREPOLJE

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE SLOVENSKE

ZAVAROVALNICE
BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO
VULKANIZERSTVO
POPRAVILO VOZIL NA RAVNALNI MIZI
SERVIS VOZIL
PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED
POLNJENJE IN POPRAVILO KLIMATSKIH NAPRAV
IZPUŠNI SISTEMI
AVTO DIAGNOSTIKA
AVTOVLEKA
POMOČ NA CESTI

POGODBENI SERVIS ZA ZAVAROVALNICO

LOKOSTRELSKA TEKMA LOV NA MEDVEDA

LK Turjak in Občina Velika lašče

V nedeljo, 9. junija, ob 14. do 16. ure
pri bajerju na Turjaku.

Za družine, prve poskuse
rokovanja z lokom in
izkušene uporabnike ...
Zabavno in poučno!

KNUT

ŠVEDSKE TOPLITNE ČRPALKE

NIBE
TOPLITNA ČRPALKA
NIBE F2120

- najvišji letni COP med vsemi konkurenčnimi črpalkami – SCOP > 5
- segrevanje vode v sistemu do 65 °C
- delovanje do -25 °C zunanje temperature

Z VAMI
IN ZA
VAS
ZE 27 LET

SAMSUNG

10
YEAR
Parts Warranty
with
digital inverter

Opremljene z inovativnim sistemom **VirusDoctor**, ki uniči do 99% škodljivih virusov in bakterij.

www.knut.si | 080/71-72

NOVO! ZOBOZDRAVNIK NA DOMU

Pacientom, ki iz zdravstvenih razlogov (huda bolezen, invalidnost) ne morejo priti v zobno ambulanto, ponujamo **možnost zobozdravstvenih storitev na domu**. O vseh podrobnostih se svojci lahko predhodno dogovorite z zobozdravnikom v ambulanti ali pokličite na telefonsko št. 01/ 320 47 41 in hkrati določite termin obiska na domu.

Do konca meseca maja 2019 **potnih stroškov ne obračunavamo**.

Nudimo vam paleto zobozdravstvenih storitev, ki bodo rešile estetske kot tudi zdravstvene težave vaših zob.

USTNA HIGIENA · ZOBOZDRAVSTVO · VARNA ODSTRANITEV AMALGAMA
ORTODONTIJA · ENDODONTIJA · PROTETIKA · SNEMNA PROTETIKA
RENTGEN · MOSTIČKI · PREVLEKE · IMPLANTI · DELO NA TERENU

Vabljeni po nov nasmeh!

KG-DENT
ZOBOZDRAVSTVENE
STORITVE

Hlebče 6, 1315 Velike Lašče
01/ 320 47 41, 031 673 159
www.zobozdravnica-katja.si

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
 GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
 GSM: 031/356 668
 TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Konjerejsko društvo Velike Lašče
 vas vabi na

KONJEREJSKI DAN

v Velikih Laščah
 pri gasilskem domu,
 v nedeljo, 26. maja 2019,
 s pričetkom ob 14. uri.

POSKRBELE BOMO ZA HRANO, PIJAČO.
 Prireditev je podprla Občina Velike Lašče

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
 PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
 TURJAK 17, 1311 TURJAK
 01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU
NOVO: možnost pogostitve skupin do 45 oseb

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

ANDREJ JAPELJ s.p.
 Rašica 19,
 1315 Velike Lašče

M: 031 404 404
 E: andrej.japelj1@gmail.com

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
 zasebna zobozdravstvena ordinacija | **20let**

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev breident SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

BREIDENT IMPLANTANT
 480,00 €

breident medical

Goran Petrovič dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 7

microera

Microera Jože Šilc s.p.
 Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
 1310 Ribnica
 ☎ 01 8373 116
 📠 051 358 762
 ✉ info@microera.si
 www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBILETI NA OBROKE!

**Ugodni fiksni paketi NEO
 in mobilni paketi NAJ**

DELOVNI ČAS:
 PON - PET
 8.30 h - 12 h
 ter 14 h - 18 h
 SOB
 8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČeni PRODAJALEC

ZANESLJIVA POT DO POKLICA IN ZAPOSLOTITVE

foto: 123RF

Ste mladi in imate jasno vizijo za svojo prihodnost?

Inles vabi zainteresirane mlade v nove programe **VAJENIŠTVA**, smeri lesarstva - poklic mizar in smeri strojništva - poklic mehatronik operater, oblikovalec kovin, strojni mehanik in elektrikar.

Vlogo pošljite na naslov: Inles, proizvodnja, trženje in inženiring d.d., Kolodvorska 22, 1310 Ribnica, s pripisom „Vloga za vajeništvo“ ali jo pošljite na el. naslov: helena.kular@inles.si.

Želite izbrati poklic, ki ga boste po zaključku šolanja lahko resnično opravljali?

Dijak se med šolskim izobraževanjem z delom v našem podjetju uči praktičnih znanj in tako spoznava svoj izbran poklic. Po zaključku šolanja tako postane usposobljen in zaželjen kader za zaposlitev. Vajenec mesečno prejema tudi denarno nagrado.

Vabljeni v program vajeništva, število vpisov je 11 vajeniških mest.

inles

70
let
tradicije
& kakovosti

Švot dovršenega bivanja

PARTNER, VREDEN ZAUPANJA.

PRIBA OKNA, d. o. o.,
proizvodnja PVC in ALU
stavbnega pohištva
Kompolje 68
1312 Videm Dobrepolje

**Razstavni salon
in proizvodnja:**
Javorškova 3
1315 Velike Lašče

info@priba-okna.si
www.priba-okna.si

ROLETE

PVC OKNA IN VRATA

ALU OKNA IN VRATA

ŽALUZIJE

Kontaktni podatki:

T: 01 510 55 30
F: 01 510 55 31
M: 041 402 780/041 449 334

V NAŠI PONUDBI SO:

- PVC okna in vrata
- ALU okna in vrata
- senčila (rolete, zunanje žaluzije, roloji, screeni, pliseji, notranje žaluzije)
- komarniki
- tende
- sekcijnska garažna vrata
- rolo garažna vrata
- okenska polkna
- notranje in zunanje police
- notranja vrata
- adaptacija hiš, stanovanj, kopalnic, poslovnih prostorov ...

MEGADOM

10
LET

URESNIČI IDEJE CENEJE!

MEGADOM JE VAŠA TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM, METALURGIJO, INŠTALACIJAMI IN KOPALNICAMI, ORODJE, VIJAKI IN OKOVJEM, BARVAMI IN LAKI, BELO TEHNIKO IN MALIMI GOSPODINJSKIMI APARATI, ZABAVNO ELEKTRONIKO, POHIŠTVOM **lesnina XXXI** IN VSEM ZA DOM IN VRT.

MEGA
UGODNO

ŽARI IN
PRIBOR ZA ŽAR

VRTNO POHIŠTVO
različni modeli in sestavi

MEGA
UGODNO

KOSILNICE IN KOSE
različni modeli in proizvajalci

BOČNA MOTORNA
KOSA SPARTA 381S
OLEO-MAC
moč: 1,8 KS / 1,3 kW,
prostornina: 36,2 cm³
329⁰⁰ €
BOČNA MOTORNA
KOSA ACTIVE 2.8 L
prostornina valja: 28,5 CMM, moč
1,7 KM / 1,25 KW, teža: 4,8 kg,
prostornina rezervoarja: 0,5 l

269⁰⁰ €

ZEMLJA IDEAL

70 l

76¹ €
KUHINJSKI BLOK Z BELO
TEHNIKO

kuhinjski blok z vgrajenimi aparati BEKO, pomivalnim koritom in mehkim zapiranjem

samo
1.521⁰⁰ €
SALON KOPALNIC

KOPALNICE
do **15%**
Z MEGA KARTICO

BOGATA PONUDBA
VSEGA ZA GRADNJO

Akcija velja do 31. 5. 2019 oz. do odprodaje zaloga. Popusti se obračunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Slike so simbolične. Prizadjemo si pravico do sprememb programa in cen. Za morebitne napake v tisku ne odgovarjamo.

MEGADOM RIBNICA • OB ŽELEZNICI 4, 1310 RIBNICA • tel: 01/835 1 640
MEGADOM PODSKRAJNIK • PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA • tel: 01/705 0 705
ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 • • www.megadom.si

KUPIJTE
NA OBROKE

 BANKA KOPER • SUMMIT
LEASING • NLB • AMERICAN
EXPRESS • DINERS OBROKI

*Spomin je kot pesem,
ki v srcih odzvanja,
Spomin je kot cvet,
ki nenehno poganja,
Spomin je svetloba,
ki dušo obliva
Spomin je ljubezen,
ki v srcih prebiva.*

zahvala

Ob izgubi našega moža, očija, dedka in tasta

IVANA DEBELJAKA

(17. 10. 1952–4. 4. 2019)

se iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, znancem, prijateljem,
sosedom in sovaščanom za izrečeno sožalje,
podarjene sveče, cvetje in mašne darove.

Posebna zahvala PGD Dvorska vas –
MalaSlevica, Konjerejskemu društvu Velike Lašče in
članom folklorne skupine za častno slovo,
župniku Andreju Ojstrežu za spodbudne
besede in lepo opravljen pogrebni obred.

Hvala pogrebni službi
Zakrajšek in pevcem iz Ribnice.

Žalujoci vsi njegovi.

zahvala

v 65. letu nas je zapustil

PRIMOŽ JAKŠE

iz Malih Lašč (3. 10. 1954–2. 5. 2019)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti, darovali sveče,
cvetje in svete maše. Posebej se zahvaljujemo
članom Zveze veteranov vojne za Slovenijo
območne enote Velike Lašče, reševalcem
Reševalne postaje Ljubljana, kolesarjem
Kolesarskega društva Velike Lašče za častno
slovo, duhovnikoma Andreju Ojstrežu in
Branku Zadniku za pogrebni obred in
pogrebni službi Zakrajšek.

Žalujoci:

*Sin Luka s Špelo, vnuka Maša in Anže.
In Ana.*

*Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
ko ostaja v srcu tiha,
skrita bolečina.*

zahvala

Mnogo prezgodaj nas je zapustil

JOŽE STRAŽIŠAR

iz Krvave Peči (31. 5. 1955–21. 4. 2019)

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se v tako velikem
številu od njega poslovili, darovali sv. maše, cvetje
in sveče. Za lepo opravljen obred se zahvaljujemo g.
župniku Dobrovoljcu in pogrebniemu zavodu Zakrajšek,
predsedniku Zveze veteranov Velike Lašče g. Dušanu
Hočevarju in govorniku Sreču Knafelcu za poslovilna
govora. Prav tako se zahvaljujemo pevcem za odpete
pesmi ter Danijeli za odigrano melodijo.

Hvala vsem za izrečena sožalja.

*Sestri Joža in Sonja z družinama, nečaki Boris, Miha in
Matej z družino ter nečakinja Irena z družino.*

In memoriam

PRIMOŽ JAKŠE

1954–2019

Nepričakovano in mnogo prezgodaj
je odšel iz naših vrst prvi praporščak društva,
veteran vojne za Slovenijo in pripadnik
63. SČ KS, Primož Jakše iz Malih Lašč.
Vojnega tovariša in dobrega prijatelja Primoža
bomo ohranili v trajnem spominu.
Naj mu bo lahka domača gruda.

OZVVS Velike Lašče

JOŽE STRAŽIŠAR

1955–2019

Po daljši bolezni se je poslovil od nas
član naše organizacije Jože Stražišar
iz Krvave Peči. Zahvaljujemo se za njegov
doprinos društvu, česar ne bomo nikoli pozabili.
Naj mirno počiva v domači zemlji.

OZVVS Velike Lašče

KOLEDAR PRIREDITEV MAJ / JUNIJ / JULIJ

PETEK, 24. MAJ in SOBOTA, 25. MAJ

Krvava Peč–Predgozd–Volčje

SREČANJE POHODNIKOV PO EVROPSKI PEŠPOTI E6 IN E7

(Komisija za evropske pešpoti)

NEDELJA, 26. MAJ, ob 10. uri

Velike Lašče–Mala Gora

2. MTB KOLESARSKI MARATON

(Kolesarsko društvo Velike Lašče)

od ČETRTKA, 6. JUNIJA

do NEDELJE, 9. JUNIJA

OBČINSKI PRAZNIK

(podrobnejši program na str. 32-33)

PETEK, 21. JUNIJ, ob 19.30 uri

Dom krajanov, Turjak

26. srečanje TURJAŠKI HARMONIKAR

(JSKD OI Ljubljana okolica in KUD
Marij Kogoj Turjak)

PETEK, 21. JUNIJ, ob 20. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

KONCERT ADIJA SMOLARJA

(Studio Gong, d. o. o.)

NEDELJA, 23. JUNIJ,

s pričetkom ob 8. uri

Turjak–Sv. Ahac–Gradež–Turjak

33. TRADICIONALNI POHOD PO TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

(TD Turjak)

NEDELJA, 26. MAJ, ob 14. uri

Velike Lašče

KONJEREJSKI DAN

(Konjerejsko društvo Velike Lašče)

SOBOTA, 15. JUNIJ, ob 9. uri

Okolice gradu Turjak

LOKOSTRELSKA TEKMA ZA SLOVENSKI POKAL AH

(LK Turjak)

PETEK, 31. MAJ, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

ODPRTJE RAZSTAVE ČAR LESA

(Društvo za zaščito lesa, Svet za les in
Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 15. JUNIJ, od 14. do 18. ure

Trubarjeva domačija, Rašica

KNJIŽNICA POD KROŠNJAMI

(Občina Velike Lašče – Trubarjeva
domačija in Zavod Divja misel –
Vodnikova domačija)

NEDELJA, 23. JUNIJ, ob 20. uri

Središče Roba

KRESNI VEČER

(KUD Rob)

SOBOTA, 1. JUNIJ

Trubarjeva domačija, Rašica

PESEM.SI 2019

ob 18. uri PREDSTAVITEV ZBORNIKA

ob 20. uri PESNIŠKI MARATON

(Zavod za razvijanje ustvarjalnosti)

SOBOTA, 15. JUNIJ,

od 18. do 23. ure

Trubarjeva domačija, Rašica

POLETNA MUZEJSKA NOČ

(Občina Velike Lašče – Trubarjeva
domačija)

SOBOTA, 29. JUNIJ, ob 20. uri

Velike Lašče

GASILSKA VESELICA

(PGD Velike Lašče)

SOBOTA, 1. JUNIJ, ob 20. uri

Gasilni dom, Turjak

GASILSKA VESELICA

(PGD Turjak)

PETEK, 5. JULIJ, ob 17. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

Festival rock in folk akustike: PETI INU OBSTATI

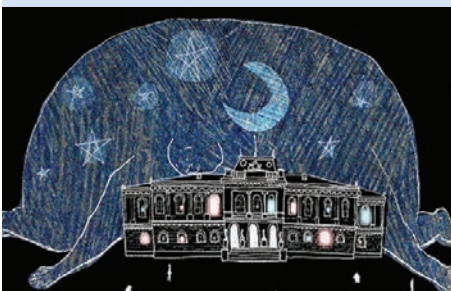
(KUD Strela in KUD Čonce)

NEDELJA, 2. JUNIJ, ob 18. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

OTROŠKA BALETNA PREDSTAVA: MORSKO KRALJESTVO

(Zavod Visk)

SOBOTA, 6. JULIJ, ob 20. uri

Športno igrišče, Dvorska vas

GASILSKA VESELICA

(PGD Dvorska vas – Mala Slevica)

